

Годишен
извештај
2016

Заедно

Содржина

6 Клучни показатели на работењето

Поглавје 1.

Современи

10 Профил на Банката

12 Обраќање на Претседателот
на Управен одбор

16 Управен одбор

18 Антонио Аргир, Претседател
на Управен одбор20 Љубе Рајевски, Член на
Управен одбор21 Дамир Кудер, Член на
Управен одбор22 Менаџерски тим и
членство во одбори

23 Организациона структура

Поглавје 2.

Ефикасни

26 Макроекономски и
пазарни услови

27 Основни макроекономски показатели

28 Основни податоци за
банкарскиот сектор

Поглавје 3.

Одговорни

32 Корпоративно управување

32 Собрание на акционери

33 Надзорен одбор на Банката

36 Управен одбор на Банката

39 Управување со кадри

40 Внатрешна ревизија

Поглавје 4.

Посветени

44 Финансиски резултати

45 Биланс на успех

45 Нето добивка НЛБ Банка

46 Добивка

47 Нето приходи од камата

47 Нето некаматни приходи

47 Нето приходи од провизии

47 Трошоци

48 Биланс на состојба и
вонбилансна евиденција

Поглавје 5.

Иновативни

52 Активности по сегменти

- 52 Активности во сегментот население
- 55 Активности во сегментот правни лица и држава
- 57 Финансиски пазари
- 57 Управување со ликвидноста
- 58 Кредитни извори на финансирање
- 58 Девизен пазар
- 59 Старателски услуги
- 59 Брокерски услуги
- 59 Обврски по основ на работи во име и за сметка на правни и физички лица

Поглавје 6.

Дигитални

62 Интерни процеси, иницијативи и идни изгледи

- 62 Промотивни кампањи за продуктното портфолио на Банката
- 63 Информатичка технологија
- 64 Проект Analytical Client Relation Management - Experience
- 64 Проект BI2
- 64 Проект Софтвер за планирање и известување
- 64 Проект Мерење на профитабилноста на профитните организациски единици
- 65 Проект имплементација на IFRS 9
- 65 Проект Конкурентска предност преку трошкова ефикасност
- 65 Стратегија и идни изгледи

Поглавје 7.

Доверливи

68 Управување со ризици

- 68 Управување со кредитен ризик и квалитет на кредитното портфолио
- 69 Управување со некредитни ризици
- 69 Управување со ликвидносен ризик
- 69 Управување со валутен ризик
- 69 Управување со каматен ризик
- 70 Управување со оперативен ризик
- 70 Управување со нефинансиски ризици
- 70 Управување со капиталот и адекватноста
- 71 Утврдување на интересен капитал ICAAP

Поглавје 8.

Професионални

- 74 Финансиски извештаи изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за годината завршена на 31 декември 2016 со извештај на независниот ревизор

Заедно

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2016

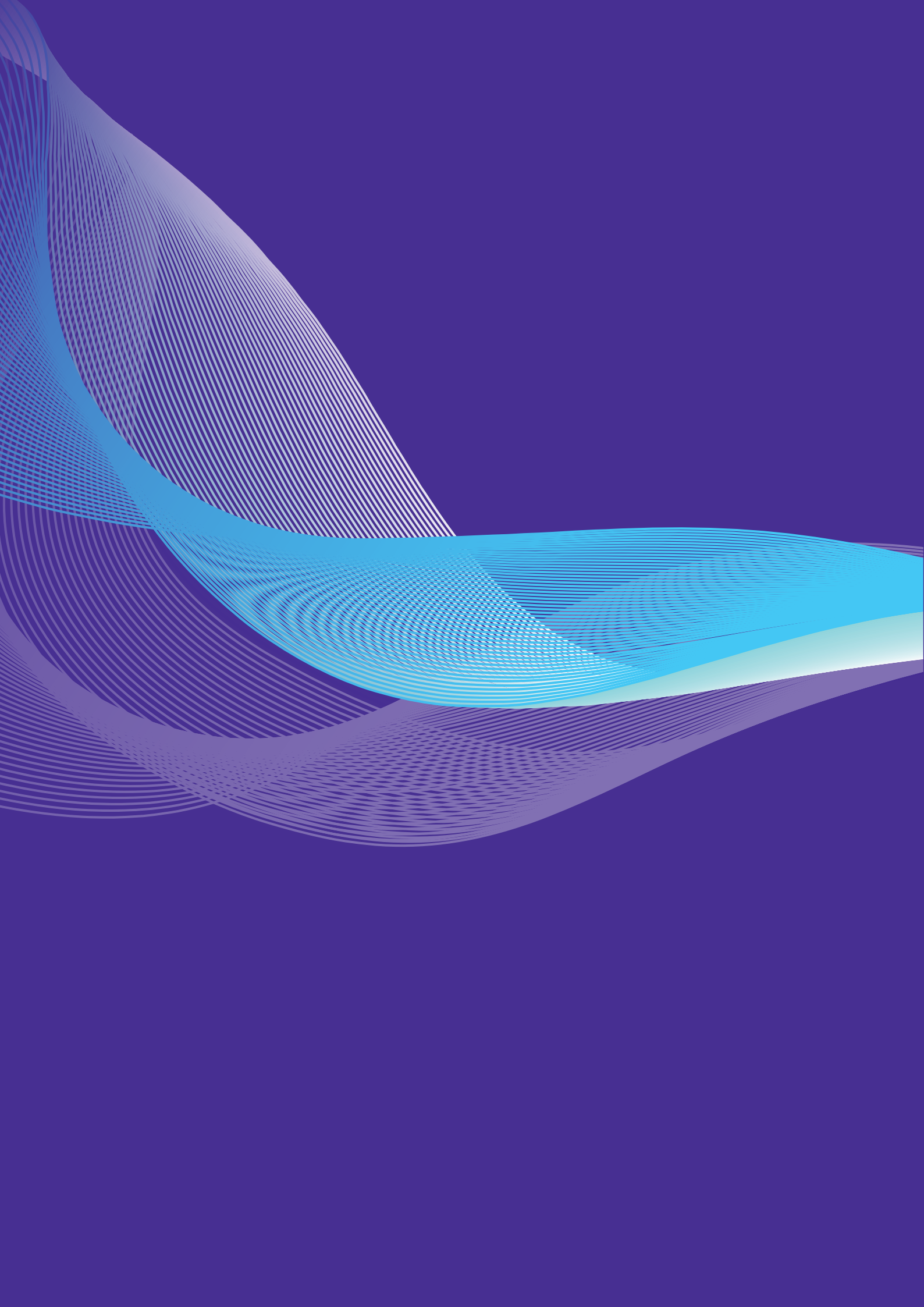

Клучни показатели на работењето

	2014	2015	2016
ROE пред даноци	12,0%	14,0%	25,6%
ROE по даноци	10,8%	12,7%	23,2%
ROA пред даноци	1,2%	1,4%	2,6%
ROA по даноци	1,1%	1,3%	2,3%
Cost/Income Ratio	50,5%	47,0%	43,0%
Пазарно учество по билансна сума	16,3%	16,4%	16,2%
Адекватност на капиталот	15,3%	14,7%	13,8%
Заработка по акција - EPS (МКД/број на акции)	788	974	1.849
Биланс на успех			
Добивка пред оданочување (во мил. МКД)	751,9	917,2	1.746,9
(пораст во %)	19,1%	22,0%	90,5%
Добивка по оданочување (во мил. МКД)	672,6	832,0	1.579,3
(пораст во %)	7,6%	23,7%	89,8%
Нето приходи од работење (во мил. МКД)	3.195,3	3.608,5	3.923,3
(пораст во %)	9,2%	12,9%	8,7%
Трошоци на работење (во мил. МКД)	1.614,7	1.696,1	1.687,7
(пораст во %)	3,4%	5,0%	-0,5%
Исправки за потенцијални загуби (во мил. МКД)	871,5	1.022,8	520,2
(пораст во %)	55,7%	17,4%	-49,1%
Нето приходи од камата / просечна каматоносна актива	2,95%	3,41%	3,77%
Нето приходи од камата / просечна бруто актива	3,85%	4,22%	4,60%
Биланс на состојба			
Билансна сума (во мил. МКД)	64.907,4	69.299,8	71.643,3
(во однос на 31.12.)	8,6%	6,8%	3,4%
Кредити на небанкарски сектор - НБС (во однос на 31.12.)	8,6%	13,8%	5,8%
(пазарно учество во %)	17,4%	17,8%	18,1%
Депозити на небанкарски сектор - НБС (во однос на 31.12.)	11,1%	9,2%	2,5%
(пазарно учество во %)	17,9%	18,3%	17,7%
Кредитно портфолио и резервации			
Пресметани исправки за потенцијални загуби (во мил. МКД)	6.153,2	6.600,0	5.347,7
(во однос на 31.12.)	3,2%	7,3%	-19,0%
Актива изложена на ризик (во мил. МКД)	52.037,7	58.477,2	60.981,4
(во однос на 31.12.)	8,2%	12,4%	4,3%
Покриеност на портфолиото со резервации	11,8%	11,3%	8,8%
Нефункционални кредити/Вкупни кредити	8,1%	7,0%	4,8%
Ликвидносни показатели			
Учество на нето кредити на НБС во депозити на НБС	73,8%	77,0%	79,4%
Останати податоци			
Број на експозитури и шалтери	49	50	51
Број на вработени	816	835	855
Број на ефективно ангажирани вработени (ефективни работни часови)	793	846	868
Добивка пред резервации по вработен (во илјади МКД)*	921,5	1.098,5	2.043,2
Добивка по вработен (во илјади МКД)*	824,3	996,3	1.847,1

*во однос на бројот на вработени

Податоците кои се презентирани во табелата се согласно регулативата која важи во Република Македонија.

Современи

Поглавје 1

Поглавје 1. 1

Профил на Банката

Водечка финансиска институција

НЛБ Банка АД Скопје е една од водечките банкарски институции во Република Македонија и една од најуспешните банки во НЛБ Групацијата. Долгогодишниот успех се темели на воспоставената корпоративна култура и традиција на Банката комбинирани со современа информатичка технологија, професионален кадар и успешна пазарна стратегија, поддржани со брендот на НЛБ.

НЛБ Банка АД Скопје е една од водечките банкарски институции во Република Македонија со постојан тренд на пораст и позитивни резултати од основањето до денес. Основана е во 1985 година, а од 1993 година работи како комерцијална банка којашто ги извршува сите банкарски услуги за клиентите од земјата и од странство. Банката спаѓа во групата Големи банки и е трета најголема банка во Република Македонија според нето активата.

Банката е членка на НЛБ Групацијата од 2000 година. Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана е стратешки акционер со 86,97% учество во вкупниот капитал на Банката.

НЛБ Банка е една од најуспешните банки во НЛБ Групацијата. Успехот се должи на воспоставената корпоративна култура и традиција

на Банката комбинирани со современа информатичка технологија, професионален кадар и успешна пазарна стратегија, поддржани со брендот на НЛБ. Во својот успех Банката препознава удел на севкупната општествена јавност поради што посебно внимание посветува на својата корпоративна општествена одговорност.

Една од основните стратешки определби на Банката е да го поддржува и финансира развојот на малите и средни претпријатија како носители на економскиот развој во Република Македонија, а и самата е значаен учесник во сите финансиски случувања и промотор на македонскиот бизнис на меѓународните пазари.

Банката посебно внимание посветува на збогатување и прилагодување на понудата на продукти и услуги на потребите на различните пазарни сегменти, како и олеснување на пристапот до нив преку инвестирање во современа деловна мрежа којашто ја сочинуваат 51 модерна експозитура организирани како мали банки, како и преку инвестирање во електронските сервисни на пристап до Банката и нејзините продукти.

НЛБ Банка заедно со Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана е сопственик и основач на Друштвото за управување со пензиски фондови – НЛБ Нов Пензиски Фонд АД Скопје.

Награди и признанија

Потврда за успешното работење на НЛБ Банка се бројните меѓународни и национални награди и признанија, кои се однесуваат на деловните резултати,

позитивниот имиџ и препознатливоста, како и за високо развиена корпоративна општествена одговорност меѓу кои се:

- признанието за **Банка на годината за 2003, 2006, 2007, 2008, 2009, 2013, 2014 и 2015 година во Република Македонија** доделено од финансискиот магазин „The Banker”,
- признанијата од „Finance Central Europe“ за **Банка со најголем остварен профит во Македонија за 2002, 2003, 2004 и 2006 година** и **Најдобра банка според поврат на капиталот (ROE) во 2005 година**,
- признанието за **Најдобра инвестициона банка во Македонија за 2008 година** и **Најдобра банка во Македонија за 2012 година** од финансискиот магазин „Euromoney“,
- Сертификатот за **Добро корпоративно управување** од Транспарентност нулта корупција за **2007 и 2008 година**,
- признанијата за **Извонредност во квалитетот на Euro SWIFT плаќања кон Deutsche Bank** од Deutsche Bank London за **2006, 2007, 2008 и 2009 година**,
- признанието за **Супербренд на Македонија за 2009 година**,
- наградата за **Развој на филантропијата во Република Македонија за 2008 година**,
- признание за **15 години**

континуирано членство во Берзата од Македонската берза за хартии од вредност,

- наградата за **Најактивен учесник во меѓубанкарското тргување во државата** од здружението на финансиски пазари на Република Македонија – АСИ Македонија,
- признание за **Извонредност во квалитетот на извршување на меѓународните плаќања во 2012 година** од Wells Fargo Bank N.A.,
- признание за **Национален шампион на Македонија за 2016/2017** на најголемото европско бизнис натпреварување European Business Awards,
- награда за **Најдобра веб-страница за 2016 година** во категоријата Финансиски институции.

Мисија на Банката

Нашата цел е да бидеме помеѓу водечките финансиски институции во земјата.

Да обезбедиме повисоко ниво на квалитет на услугите, современа понуда на нови продукти и градење традиција на Банката.

Преку ефикасност и економичност во работењето да оствариме профит.

Поглавје 1.2

Обраќање на Претседателот на Управен одбор

**НЛБ Брендот - уникатно искуство
за клиентите**

**За НЛБ Банка 2016 беше уште една
успешна година, како на финансиски
така и на оперативен план, при што
ги исполниме и ги надминавме
планираните цели во делот на
остварената добивка, вкупната
профитабилност, профитабилноста
по вработен, трошочната
ефикасност и солвентноста.**

Почитувани акционери,

Во изминатата година, пазарните услови беа значително понеповолни за инвестициската клима, потрошувачката и депозитното јадро кај банкарскиот сектор. Депозитите остварија пораст од 5,4% додека кредитите реално се зголемија за 6%. Во текот на годината, по одлука на НБРМ, банките започнаа со редовно чистење на кредитното портфолио од ненаплатливи кредити што влијаеше на подобрување на квалитетот на портфолиото и поголем фокус на новото кредитирање, а уделот на нефункционалните пласмани се намали на 6,6% наспроти 10,8% во 2015 година.

Антонио Аргир

Претседател на Управен одбор

Кон крајот на 2016 година, НБРМ најави воведување на Базел 3 регулативата во Македонија, со која се јакне капиталната позиција на банките и заштитата од непредвидени ризици по пат на обезбедување дополнителен првокласен капитал, а се налага и одржување високи нивоа на ликвидност на краток и на долг рок. Со ваквите измени банкарскиот сектор продолжува да се доближува до европските банкарски системи и да ги унапредува механизмите на неговата стабилност.

За НЛБ Банка АД Скопје 2016 година беше уште една успешна година, како на финансиски така и на оперативен план, при што Банката ги исполни и ги надмина планираните цели во делот на остварената добивка, вкупната профитабилност, профитабилноста по вработен, трошочната ефикасност и солвентноста. Банката оствари нето добивка во износ од 25,7 милиони Еур или пораст од 89,8% во однос на минатата година и Поврат на капиталот од 23,2%. Учеството на оперативните трошоци во вкупните нето приходи изнесуваше 43%, додека учеството на некаматните приходи во вкупните нето приходи изнесуваше 28,9%. Заработката по акција изнесува 30 Еур и е повисока од претходната година за 63%.

Вкупната актива на Банката достигна 1.164,9 милиони Еур или 3,4% повеќе од лани воглавно поради растот на депозитите, додека кредитите се зголемија за 5,1% при што растот беше предводен од сегментот население. Квалитетот на кредитното портфолио се подобри, пришто поради

регулаторните измени и мерките за наплата на Банката, учеството на нефункционалните пласмани се намали на 4,8% наспроти 7% во 2015 година.

Со ваквите продажни активности Банката успеа да го одржи или зголеми пазарното учество по различни сегменти во банкарскиот сектор и тоа 16,2% во вкупната актива, 18,1% во кредитирањето, 17,7% кај депозитите, 25,6% во девизниот платен промет, 16,5% по бројот на сметки на физички и правни лица, 28% по бројот на картички на физички и правни лица и 35,7% во прометот преку ПОС мрежата на Банката.

Изминатата година, во Банката беа спроведени бројни активности и инвестиции кои овозможуваат раст на приходите и зголемување на профитабилноста. Во делот на управување на односите со клиентите беше имплементиран софтвер кој треба да ја унапреди продажбата со овозможување целосна интегрирана слика за клиентот, профилирање и сегментација, креирање продажни прилики и вкрстена продажба, како и таргетирање клиенти за продажни кампањи; се оптимизираше процесот на одлучување во Retail сегментот; а процесот на одобрување станбени кредити за домаќинствата е скратен на шест дена. Истовремено, беше претставена обновената НЛБмКлик мобилна апликација за физички лица со модерен интуитивен дизајн и широк спектар на функционалности.

Во текот на 2016 година, спроведовме и Истражување за перцепција за брендот кое покажа дека НЛБ брендот во Република Македонија има највисока препознатливост помеѓу банките, со највисока доверба и репутација од страна на клиентите. Профилот на НЛБ Банка Скопје покажа највисоки резултати помеѓу банките по сите пет димензии: позиционирање, култура, однос кон клиенти, вработени и понуда, а животниот циклус на НЛБ брендот беше оценет како оптимален и најдобар на пазарот во Република Македонија и НЛБ Групацијата. Паралелно со ова, Истражувањето на задоволството на клиентите на НЛБ Банка АД Скопје покажа повисоко севкупно задоволство од конкуренцијата и највисоко во НЛБ Групацијата.

Во почетокот на 2017 година, беше спроведено и ново Мерење на организациската клима и ангажираноста на вработените, по мерките и активностите кои беа преземени во 2016 година, а кое покажа значително зголемување на учеството на ангажираните вработени и уште поважно намалување на активно неангажираните вработени наспроти мерењето во 2015 година. Ваквите истражувања на перцепцијата на брендот и задоволството на сите инволвирани страни со НЛБ Банка АД Скопје претставуваат вредни сознанија врз база на кои Банката континуирано ќе го менува и го профилира своето работење.

Во текот на годината, успешно беше завршено ребрендирањето на Банката согласно промената на називот во НЛБ банка АД Скопје, со графичко-визуелно унифицирање на подружниците, банкоматите, електронските канали и сите продажни точки на Банката, со што се постигна целосно стандардизирана визуелна препознатливост на НЛБ брендот.

Почитувани,

Изминатата година по многу нешта беше најуспешна но и една од најдинамичните години за НЛБ Банка АД Скопје во банкарскиот бизнис. Во текот на 2016 година заедно со НЛБ д.д. Љубљана беа дефинирани и новите Стратешки насоки на НЛБ Банка АД Скопје за периодот 2017- 2021 година, а согласно новата Стратегија на НЛБ Групацијата.

Овие насоки, базираат на новите трендови во банкарството, водени од новите интернет и дигитални технологии, изменетите потрошувачки навики на сегашните и новите генерации клиенти, новите стандарди за квалитет во клиентскиот однос, како и новите потенцијали на човечките ресурси. Имајќи предвид дека иновативноста, врвната услуга и оптимизацијата во секој домен од работењето се клучот за конкурентската предност, Стратегијата на Банката е интегрална и конципирана на начин што со имплементација на планираните бројни активности, паралелно во сите овие домени, ќе ја одржи Банката на пазарот во зоната на посакувани брендови и брендови со додадена

вредност за клиентите, адекватно на перцепцијата која тие ја искажаа за брендот на НЛБ во текот на 2016 година.

Во делот на продажбата и односите со клиентите, во фокусот се малите и средни претпријатија, микробизнисот и населението со интензивирање на кредитните активности директно или преку кредитни посредници и платформи за масовна продажба, задоволување на новите потрошувачки преференции, поддршка на традиционалното станбено кредитирање, понуда на небанкарските услуги и помасовно користење на функционалностите на платните сервиси, како и целосно централизирана услуга на големите компании која подразбира сеопфатна финансиска понуда, финансиско советување и достапност на услугата на сите пазари каде е присутна НЛБ Групацјата.

Во сегментот на капиталните инвестиции, организација и трошоци во следниот период интензивно ќе се работи на понатамошна, автоматизација и оптимизација на процесите, дигитализација на сервисите, развој на платформи за масовна продажба, интеграција на дата базите и на повисока сигурност на информатичките системи.

Во сегментот на човечките ресурси, продолжуваме со имплементација на програми за подобрување и развој на нивните продажни, социјални и менаџерски вештини и компетенции, како и за постигнување на посакуваната организациска култура и НЛБ

вредностите. Преку максимална посветеност ќе се обидеме да ги разбереме нашите клиенти подобро, за да им овозможиме вистински решенија во вистинско време.

Почитувани акционери, нашата посветеност и желбата да создадеме традиција на банка, да обезбедиме квалитет и иновативност, да градиме партнерски однос со клиентите и одговорност кон заедницата беше наградена со награда Национален шампион на Македонија според European Business Awards за 2016/2017, втор пат по ред, што нам, покрај лојалноста од клиентите, ни е уште една потврда дека Банката е во континуиран чекор со современите трендови на банкарската индустрија и преференциите на потрошувачите.

Како акционери и клиенти, Ви благодариме за довербата што ни ја укажавте во изминатите години и ни ја доверивте за периодот што следи. Веруваме дека нашата нова деловна стратегија, организациска култура и вредностите кои ги делиме со вработените и со клиентите, ќе гарантира уникатно искуство со нашиот бренд.

Антонио Аргир,
Претседател на Управен одбор

Антонио Аргир

Претседател на Управен одбор

Љубе Рајевски

Член на Управен одбор

Дамир Кудер

Член на Управен одбор

Менаџерска структура

Управен одбор

Антонио Аргир

Претседател на Управен одбор

Љубе Рајевски

Член на Управен одбор

Дамир Кудер

Член на Управен одбор

Антонио Аргир

Претседател на Управен одбор

Образование:

- 2016 година магистрира на IEDC – Bled School of Management, Bled, Executive MBA Programme;
- 1999 година дипломира на Економски факултет, Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје, Макроекономија, финансии и банкарство.

Работно искуство: 17 години, во финансиската и банкарската област.

Професионален ангажман:

- 2016–тековно, НЛБ Банка АД Скопје, Македонија, Претседател на Управен одбор;
- 2015 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Член на Управен одбор;

- 2007–2015 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Директор на Деловен сектор – Деловна мрежа;
- 2005–2007 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Помошник директор на Деловен сектор – Деловна мрежа;
- 2003–2005 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Раководител на експозитура, Експозитура Центар, Скопје;
- 2002–2003 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, В.Д. Раководител на експозитура, Експозитура ГТЦ, Скопје;
- 2002–2003 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Раководител на Служба – Координатор на експозитури, Служба за експозитури и благајни;
- 1999–2001 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Кредитен референт за долгорочни и инвестициони кредити, Служба за долгорочни и инвестициони кредити.
- Семинар за банкарство и студиска посета на НЛБ д.д. Љубљана со времетраење од четири седмици, НЛБ д.д. Љубљана, Љубљана, Словенија;
- Семинар за микрофинансирање – Микрофинансии I Скопје, Македонија, Пакт за стабилност за ЈИЕ; Банкарска академија, Франкфурт и Центар за банкарство и финансии, Македонија;
- Семинар – кредитни продукти во Банкарство на мало, Скопје, Македонија, Пакт за стабилност ЈИЕ; Банкарска академија Франкфурт и Центар за банкарство и финансии, Македонија;
- Програма за обуки „Како до успешно микрофинансирање – Менаџирање за подобрена успешност, дел I и дел II“, Охрид, Македонија, IFC; SEED и ILO (Меѓународна организација на трудот) – Меѓународен центар за обуки Турин;
- Програма за лидерство за извршни менаџери – Лидерство во Јапонија (EPLD), Токио, Јапонија, Асоцијација за странски технички стипендии (AOTS), Јапонија;

Професионална обука:

- Семинар за претприемачи – Економија базирана на конкуренција преку основање на претпријатие – CEFЕ, Охрид, Македонија, ЕУ PHARE програма и Национална агенција за развој на МСП;
- Семинар – банкарски менаџмент, Милочар, Црна Гора, Универзитет Љубљана, Факултет за економија, интерни обуки, програми и студиски посети;
- Обука на полињата на: I. Проблеми при реализација (продажба) на превземени средства, II. Процена

на вредноста на обезбедувањата, III. Управување со проблематични кредити во банкарството и сигнали за рано предупредување, IV. Управување со повеќе канали во банкарството на мало, V. Вовед во финансирањето на проекти, Истанбул, Турција, Банкарска асоцијација на Турција;

- Бизнис Академија на НЛБ Група, Модул 1: Банкарство, Модул 2: Стратешки анализи за маркетинг и продажба на банкарски услуги и процена на ризик, Модул 3: Интеграција на здобиените знаења преку бизнис симулација, Модул 4: Организација на сопствената работа и управување со вработени, Љубљана, Блед, Словенија, Business Excellence Centre Економски Факултет Љубљана;
- Обуки и семинари на полето на управување, продажба, маркетинг, комуникации, игра за стимулирање на банкарство и едукациска посета на Шпаркасе Бремерхафен, Германија, во организација на Шпаркасештифтунг, Германија;
- Обуки и семинари на полето на кредити, финансии на МСП и едукативна студиска посета во банки во Франкфурт, Германија и Загреб, Хрватска во организација на МФРП - Македонската фондација на резвој на претпријатија.

Директна одговорност и надлежност:

- Ја застапува Банката согласно Закон и Статутот на Банката;

- Раководи со Одборот за развој;
- Раководи со Одборот за управување со средства и обврски на Банката (ОУСО);
- Коодлучува по предлози од надлежност на колективно одлучување;
- Раководи со седниците на Управниот одбор;
- Раководи со седниците на Колегиумот на банката;
- Раководи со директорот на Деловниот сектор-Деловна мрежа;
- Раководи со директорот на Секторот за правни работи;
- Раководи со директорот на Секторот за финансиско управување;
- Раководи со директорот на Секторот за информатичка технологија;
- Раководи со Советниците на Управен одбор по област и раководителите на организационите единици во Генералниот секретаријат.

Професионален ангажман надвор од НЛБ Банка АД Скопје:

2008–2015 година, НЛБ Лизинг
Скопје, Македонија, Член на
Надзорен одбор

Љубе Рајевски

Член на Управен одбор

Образование:

- Дипломира во 1983 година на Економски факултет Скопје – Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје

Работно искуство: 31 години, во финансиската и банкарската област

Професионални ангажмани:

- 2000–тековно, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Член на Управен одбор;
- 1998–2000, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Заменик Генерален Директор;
- 1994–1998, Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Директор на Секторот за кредитирање и средства;

- 1987–1994, Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Шеф на службата за кредитирање и средства;
- 1986–1987, Интерна банка на СОЗГ Југотутун Скопје, Главен референт за управување со краткорочни кредити во Секторот за кредитирање и средства;
- 1983–1986, „Југомонтажа“ Благој Давков Скопје, Раководител на служба за платен промет.

Професионална обука:

- 2016 година, индивидуален коучинг за преговарачки вештини, Интернационална тренинг кука Густав Кајсер;
- 1997 година, обука во АУ Лондон Банка;
- 1996 година, обука за меѓународни пазари на капитал ;
- 1996 година, обука за квалификација на меѓународните пазари на капитал;
- 1996 година, обука за Меѓународна фиксна камата и пазарите на обврзници.

Директна одговорност и надлежност:

- Ја застапува Банката согласно Закон и Статутот на Банката;
- Коодлучува по предлози од надлежност на колективно одлучување;

- Раководи со директорот на Деловниот сектор за корпоративно банкарство;
- Раководи со директорот на Секторот за работа со готовина и депо;
- Раководи со директорот на Секторот за платни системи.

Професионален ангажман надвор од НЛБ Банка АД Скопје:

2002 – 2017, Претседател на Одбор на старатели во Македонска развојна фондација за претпријатија (МРФП).

Дамир Кудер

Член на Управен одбор

Образование:

- 2004 година, Магистерски студии по економски науки, Економски факултет, Марибор
- Дипломирал во 1997 година на Економскиот факултет во Љубљана

Работно искуство: 12 години работа во областа на банкарството и финансиите

Професионални ангажмани:

- 2011 – тековно, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Член на Управен одбор;
- 2009–2010 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Директор на Центар за координација на соработка со членките на НЛБ Групацијата;

- 2007–2009 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Советник на Управен одбор–помошник директор на Деловен сектор за стратешки комитенти;
- 2006–2007 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Советник на вториот Генерален директор на Банката;
- 2004–2005 година, Министерство за надворешни работи на Република Словенија, Секретар за економска дипломатија;
- 2000–2004 година, Амбасада на Република Словенија, Скопје, Шеф на оддел за економски прашања;
- 1997–2000 година, Министерство за економски односи и развој, Љубљана – член на преговарачки тим за склучување на договори за слободна трговија;
- 1995–1998 година, Средно административно школо, Љубљана, Професор по повеќе предмети.

Професионални обуки:

- 2016 година, учество во Напредна менаџмент програма за преговарачки вештини, IEDC Bled School of Management, IEDC Bled School of Management, Белград;
- 2016 година, Академија за управување со кредитниот ризик, Optimize to Manage – Op2M, Загреб;
- 2008 година, обука за банкарски менаџмент, Економски факултет, Љубљана;

- 2005 година, Школо за банкарски лидери, НЛБ Тренинг школа;
- 2005–2006 година, специјална обука за работа на лидерска позиција во банкарство, НЛБ д.д, Љубљана.

Директна одговорност и надлежност:

- Ја застапува Банката согласно Закон и Статутот на Банката;
- Коодлучува по предлози од надлежност на колективно одлучување;
- Раководи со директорот на Секторот за управување со проблематични пласмани и интензивен третман на клиентите;
- Раководи со директорот на Секторот за управување со ризици;
- Раководи со директорот на Деловниот сектор за финансиски пазари и средства;
- Раководи со директорот на Секторот за логистика на продажбата.

Професионален ангажман надвор од НЛБ Банка АД Скопје:

Претседател на Управен одбор на Словенечко–македонски бизнис клуб.

Менаџерска структура

Менаџерски тим и
членство во одбори

Советници на Управен одбор

Радован Трпкоски

Советник на Управен одбор по област
за инвестиции, набавки и општи
работи

Трајко Матески

Советник на Управен одбор за
управување со системите на
безбедност на Банката

Страшо Пупулковски

Советник на Управен одбор за
советување и одржување на односите
со големи клиенти

Надица Ценева

Советник на Управен одбор, до
30.11.2016

Менаџерски тим

М-р. Драги Тасевски СФА

Генерален секретаријат, Генерален
секретар

Љиљана Настоска

Сектор за внатрешна ревизија,
Директор

МВА Донка Марковска

Сектор за финансиско управување,
Директор
Одбор за управување со средства и
обврски, Член
Надзорен одбор врз информативниот
систем, Член
Одборот за развој, Член

Јасмина Мојсиевска

Деловен сектор за финансиски пазари
и средства, Директор
Одбор за управување со ризици, Член
Одбор за управување со средства и
обврски, Член
Надзорен одбор врз информативниот
систем, Член

**М-р. Билјана Степанулеска
Почевска**

Деловен сектор за корпоративно
банкарство, Директор
Одбор за управување со ризици, Член
Одбор за управување со средства и
обврски, Член
Надзорен одбор врз информативниот
систем, Член

Маја Ставрева Стојанова,

Деловна мрежа-деловен сектор,
Директор
Одбор за управување со ризици, Член
Одбор за управување со средства и
обврски, Член
Надзорен одбор врз информативниот
систем, Член

М-р. Слаѓана Белева

Сектор за логистика на продажбата,
Директор
Надзорен одбор врз информативниот
систем, Член

Драган Пановски

Сектор за работа со готовина и депо,
Директор
Надзорен одбор врз информативниот
систем, Член

Александар Мисовски

Сектор за информатичка технологија,
Директор
Надзорен одбор врз информативниот
систем, Член

Богоја Китанчев

Сектор за управување со ризици,
Директор
Одбор за управување со ризици, Член
Надзорен одбор врз информативниот
систем, Член

Виолета Јанева

Сектор за правни работи, Директор
Одбор за управување со ризици, Член
Надзорен одбор врз информативниот
систем, Член

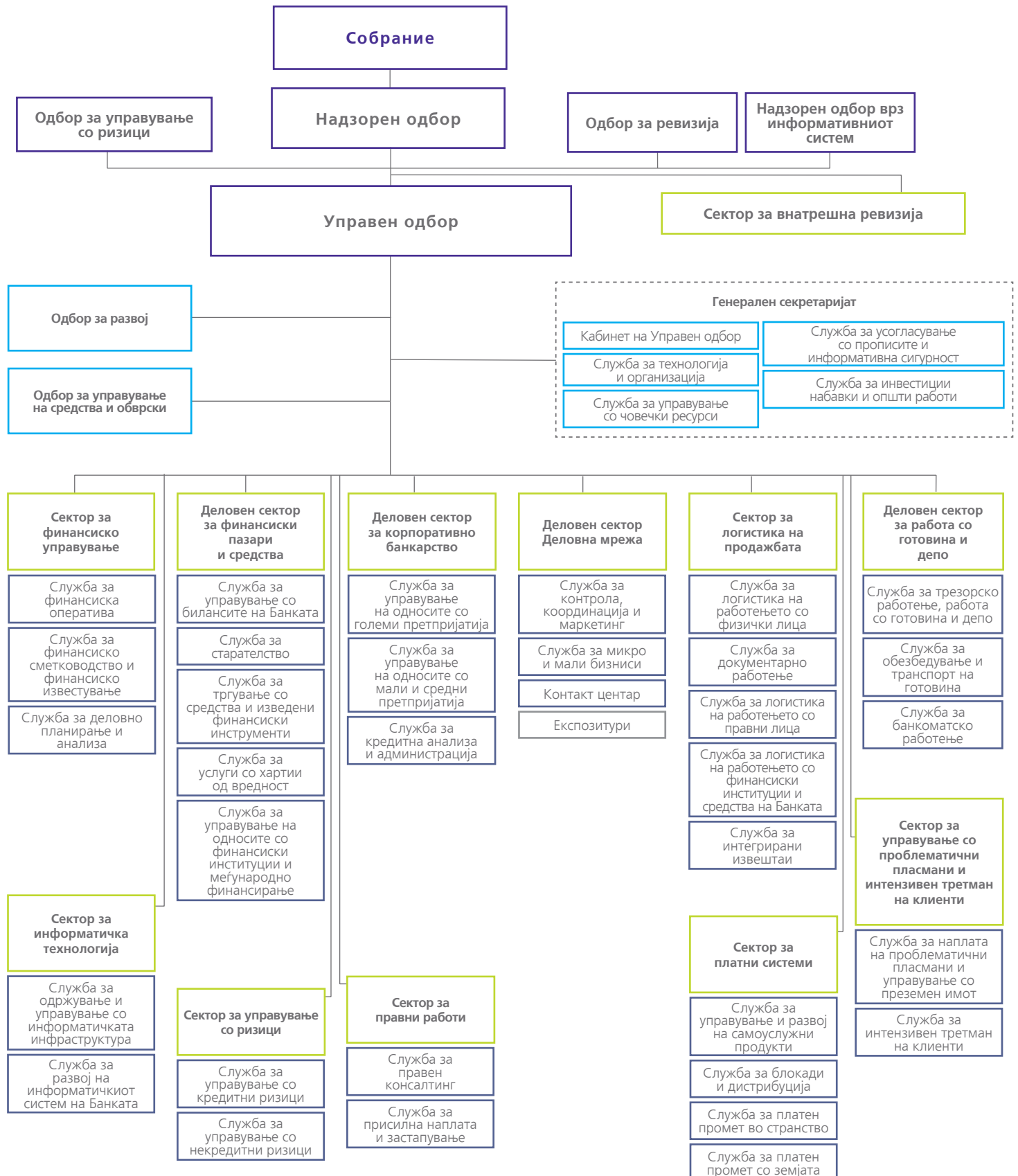
Игор Давчевски

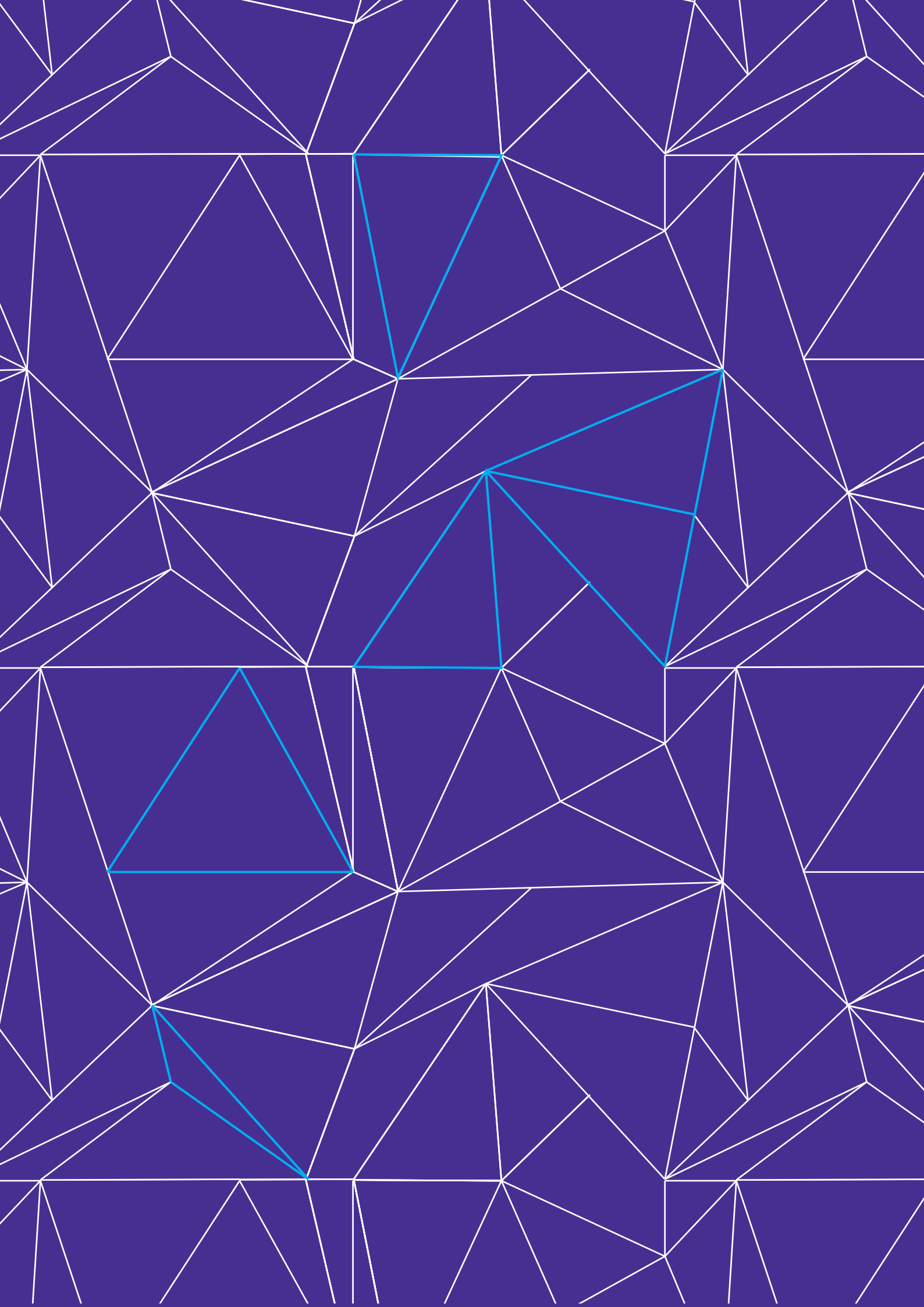
Сектор за платни системи, Директор
Надзорен одбор врз информативниот
систем, Член

Зоран Грнчаровски

Сектор за управување со
проблематични пласмани и интензивен
третман на клиентите, Директор
Одбор за управување со ризици, Член
Надзорен одбор врз информативниот
систем, Член

Организациона структура

Ефикасни

Поглавје 2

Поглавје 2. 1

Макроекономски и пазарни услови

2016 - година на бројни предизвици

Ризиците на глобално ниво и продлабочувањето на внатрешната политичка несигурност во текот на 2016 година придонесоа за забавување на економската активност во Македонија, што се одрази на првично проектираниот раст. И покрај ваквите влијанија макроекономската состојба се одржа стабилна, без инфлациски притисоци, а банките одржаа висока солвентна и ликвидносна позиција и зголемена профитабилност.

Во изминатата година, пазарните услови во Македонија беа значително понеповолни имајќи го предвид континуираниот притисок од внатрешно-политичката нестабилност врз инвестициската клима и потрошувачката, како и нарушената доверба на населението во банкарскиот сектор во вториот квартал од 2016 година која резултираше со повлекување на депозити од банките, конверзија во девизни депозити и готовина, и зголемен притисок на менувачкиот и девизниот пазар во државата.

Во вакви услови, интервенцијата на деловните банки со дополнителна ликвидност која беше ставена на располагање на клиентите и интервенцијата на НБРМ со нето продажба на девизи, овозможи краткорочна стабилност на курсот на

Основни макроекономски показатели

	2014	2015	2016
Инфлација (просечна стапка)	-0,3%	-0,3%	-0,2%
Индустриско производство (период/период)	4.8%	4,9%	3,4%
Референтна стапка на НБРМ	3,25%	3,25%	3,75%
Каматна стапка на благајнички записи	3,25%	3,25%	4,00%
БДП (пораств во %)	3,6%	3,8%	2,4%
БДП (мил. ЕУР)	8.579	9.077	9.877
БДП/број на жители (ЕУР)*	3.954	4.149	4.769
Тековна сметка (мил. ЕУР)	-43,2	-187,0	-303,3
Буџетски дефицит/суфицит (мил. ЕУР)	-359,9	-315,9	-261,3
Нето надворешен долг (мил. ЕУР)	1.845,1	2.251,2	2.669,8
% од БДП	21,6%	24,8%	27,1%
Надворешно-трговски дефицит (мил. ЕУР)	-1.927,0	-1.726,0	-1.777,5
Долг на Централна Влада (консолидиран) (мил. ЕУР)	3.262,5	3.453,3	3.851,5
% од БДП	38,2%	38,0%	39,1%
Девизни резерви (мил. ЕУР)	2.436,0	2.262,0	2.613,4
Стапка на невработеност	28,0%	26,1%	23,7%
Нето добивка по оданочување на банкарски сектор (мил.ЕУР)	51,2	75,4	102,8

* Пресметан податок

денарот во однос на странските валути во критичните месеци април, мај и јуни. За подолгорочна стабилност на депозитното јадро на банките, НБРМ интервенираше и со заострување на монетарната политика, при што стапката на благајнички записи беше зголемена од 3,25% на 4,00%, стапката на задолжителна резерва за обврските на банките во денари со девизна клаузула беше зголемена од 20% на 50%, а беше обновена и понудата на НБРМ за аукции на девизни депозити на банките со поповолни каматни стапки отколку котациите на банките во странство.

Ваквите мерки на банките и НБРМ резултираа со стабилизирање на финансиските текови во третиот и четвртиот квартал од годината, со што макроекономската стабилност беше одржана без инфлациски притисоци и без значително нарушување на ликвидноста во економијата. На крајот на годината, депозитното јадро кај банкарскиот сектор оствари пораст од 5,4% при што најголем удел во порастот имаа депозитите од нефинансиски правни лица кои се зголемија со стапка од 12,7%, додека депозитите на домаќинствата се зголемија со стапка од 2,6%. За разлика од претходните години, во 2016 година најголем удел

во порастот на депозитите од население имаа краткорочните депозити, додека преференциите во однос на валутата беа во корист на странските валути.

Во текот на 2016 година, по одлука на НБРМ, за првпат по глобалната финансиска криза банките во Република Македонија започнаа процес на редовно чистење на кредитното портфолио од ненаплатливи кредити кои повеќе од две години во книгите на банките се покриени со 100% резервации, но се со натамошна можност за наплата преку дополнителни инструменти, што влијаеше на подобрување на кредитното портфолио и поголем фокус на новото

кредитирање. Не земајќи ги во предвид ефектите од измената во регулативата, кредитите кај небанкарскиот сектор реално се зголемија за 6%, при што растот и понатаму беше предводен од сегментот домаќинства со стапка на годишен раст од 11,9% додека кај нефинансиски правни лица стапката на кредитен раст изнесуваше 2,7% што ги одразува тенденциите на воздржување од нови инвестиции кај бизнис заедницата, а поврзано со внатрешно-политичката криза.

Со регулаторните измени на НБРМ, уделот на нефункционалните пласмани во вкупните пласмани кај нефинансискиот сектор се намали на 6,6% наспроти 10,8% во 2015 година, додека учество на реструктурираната и пролонгираната кредитна изложеност

во вкупната кредитна изложеност се задржа приближно на 2015 година и изнесуваше 10%. Покриеноста на нефункционалните кредити со исправки на вредност и резервации за потенцијални ризици изнесуваше 80,9% што укажува на висока стабилност на банките при евентуална реализација на кредитниот ризик и умерен ризик за сопствените средства на банките.

Во текот на 2016 година, банкарскиот сектор работеше профитабилно, при што главниот генератор на пораст на нето приходите беа поволните движења кај каматите стапки на изворите за финансирање, додека зголемената конкуренција меѓу банките при намалена кредитна активност и понатаму влијаеше на надолен притисок на цената на услугите.

Капиталната моќ на банките остана висока со 15,2% капитална адекватност според Tier 2 капиталот. Кон крајот на годината, со измена на регулативата на НБРМ, беше најавено и воведување на Базел 3 регулативата во Македонија, која претставува една од системските регулативи, а ќе придонесе за понатамошно јакнење на капиталните позиции на банките и заштита од непредвидени ризици по пат на обезбедување дополнителен капитал од првокласен квалитет, како и одржување на високи нивоа на ликвидност не само на краток туку и на долг рок. Со ваквите измени банкарскиот сектор продолжува да се доближува до европските банкарски системи и да ги унапредува механизмите на неговата стабилност.

Основни податоци за банкарскиот сектор

Во мил. МКД	Банкарски сектор			
	2015	2016	Во однос на 2015	
			%	апс
Билансна сума	423.668	444.680	5,0%	21.013
Билансна и вонбилансна сума	504.485	531.119	5,3%	26.634
Капитал и резерви	45.913	47.191	2,8%	1.278
Депозити од нефинансиски сектор	306.190	322.797	5,4%	16.607
Кредити на нефинансиски сектор (бруто)	277.533	280.962	1,2%	3.429
Резервации (билансни и вонбилансни)	34.619	22.502	-35,0%	-12.117
Бруто NPL (финансиски и нефинансиски сектор)	30.105	18.538	-38,4%	-11.567
Бруто добивка	5.184	7.048	36,0%	1.864

Извор: НБРМ, Податоци и показатели за банкарскиот систем во Р.Македонија

Одговорни

Поглавје 3

Поглавје 3. 1

Корпоративно управување

Корпоративното управување на Банката, како збир од заемни односи помеѓу Управниот одбор, Надзорниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката, акционерите на Банката и останатите заинтересирани субјекти во НЛБ Банка АД Скопје се заснова врз принципите на одговорност, транспарентност и контрола во одлучувањето и во секојдневното работење и известувањето за состојбите во Банката.

Корпоративното управување на НЛБ Банка е олицетворено преку органите на Банката кои имаат клучна улога во ефикасното работење на Банката.

Во текот на 2016 година, со Банката се управуваше преку статутарно утврдени органи со права и обврски кои се предвидени во Законот за банки, Законот за трговски друштва и Статутот на Банката, и тоа:

Собрание на акционери

На Годишното собрание на акционери кое се одржа на 10.05.2016 година беа усвоени редовните точки кои Собранието на акционери ги усвојува секоја година (Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје, извештај на Ревизорската кука “Ернст и Јанг” - Овластени ревизори ДОО

Скопје со мислење на Надзорниот одбор по истиот, Годишен извештај за работењето на Надзорниот одбор со оценка на работата на Надзорниот одбор и одобрување на работата на членовите на Надзорниот одбор, Годишен извештај за работењето на Управниот одбор и одобрување на работата на членовите на Управниот одбор, Годишен извештај за работењето на Одборот за ревизија со оценка на работата на Одборот за ревизија, Годишен извештај за работењето на Секторот за внатрешна ревизија со мислење на Надзорниот одбор, Деловна политика и Стратешки насоки за развојот и работењето на Банката за 2016 – 2020 година, Одлука за усвојување на годишната сметка и финансиските извештаи, одлука за употреба и распоредување на добивката по годишната сметка за 2015 година, одлука за усвојување листа на нето должници, одлука за назначување на Друштво за ревизија, усвојување на Кодексот за корпоративно управување). Покрај ова, на Годишното собрание на акционери беа усвоени одлуки за именување на г. Блаж Бродњак за член на Надзорниот одбор на местото на поранешниот член и претседател г. Јанко Медја, како и за именување на г. Винценц Јамник за член на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија на местото на поранешниот член, г. Андреј Ласиќ.

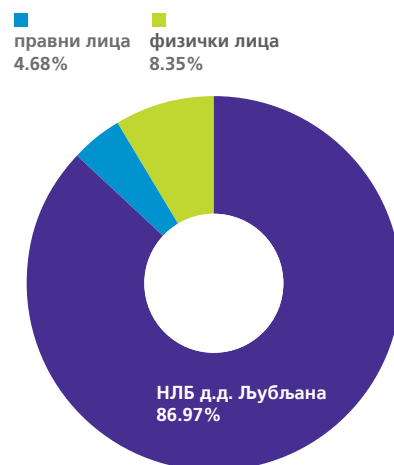
Акционерски капитал

Акционерскиот капитал на Банката на 31.12.2016 година се состои од 854.061 обични акции со номинална вредност од 1.000 МКД по акција или вкупно 854.061.000 МКД. Акции се

регистрали и се водат кај Централниот депозитар на хартии од вредност на РМ.

Обичните акции на сопствениците им даваат право на исплата на дивиденда и право на глас на Седница на Собранието на акционери. Еден глас во Собранието на Банката се добива за еквивалент од една обична акција.

Во текот на 2016 година Банката нема издадено нови емисии на акции, ниту има извршено откуп на сопствени акции.

Број на акционери и структура

Број на акционери и структура

Заклучно со 31.12.2016 година, бројот на акционери во Банката изнесува 804 (2015: 751). Од нив 682 се физички лица (2015: 631) и 122 се правни лица (2015:120).

Берзанска котација

Акциите на Банката котираат на Македонската берза на хартии од вредност, во сегментот задолжителна котација. Со акциите на Банката се тргува на секундарниот пазар на Берзата, преку овластени брокерски куќи.

Согласно Правилата за котација, Банката редовно ја известува Берзата за своето работење, за членовите на органите на управување, управувањето и правните односи со трети лица и за настани и информации кои се од значење за работењето на Банката.

Политика на дивиденда

Во 2016 година, согласно Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка по годишна сметка на НЛБ Тутунска банка АД Скопје за 2015 година донесена на Годишното собрание на акционери на Банката на 10.05.2016, нето добивката во вкупен износ од 831.951.172 МКД се распредели на дел за задржана добивка за инвестициски вложувања во износ од 249.481.570 МКД и дел за дивиденда во вкупен износ од 582.469.602 МКД или 682 МКД по акција, која беше исплатена во месец јуни 2016.

Акционери со најмалку 5% од акциите на Банката

Единствен акционер со учество над 5% во вкупниот број на издадени акции од НЛБ Банка АД е Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана со 86,97% учество во вкупниот број на акции на Банката.

Надзорен одбор на Банката

Врши надзор над работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење на финансиски активности и го надгледува нивното спроведување. Надзорниот одбор е одговорен да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Банката, како и навремено и точно финансиско известување на Народната банка на Република Македонија.

Надзорниот одбор и Одбор за ревизија на НЛБ Банка АД Скопје

Име	Позиција Надзорен одбор	Мандат	Професионален ангажман	Одбор за ревизија	Одбор за наградување
Јанко Медја	Претседател	15.08.2013 - 09.02.2016	Претседател на Управата на НЛБ д.д.	-	Претседател од 13.03.2014-09.02.2016
Блаж Бродњак	Претседател	28.07.2016 - тековно	Претседател на Управата на НЛБ д.д.	-	Претседател од 28.07.2016 -тековно
Марјета Звер Цанкар	Заменик претседател	31.03.2011 - тековно	Заменик директор на Секторот за управување со НЛБ Групацјата во Нова Љубљанска банка	Член од 31.03.2011-тековно	Член од 13.3.2014 -тековно
Петер Зелен	Член	15.08.2013 - тековно	Директор на Сектор за реструктурирање во НЛБ д.д.	Претседател од 23.09.2013-тековно	-
Андреј Ласиќ	Член	29.08.2013 - 27.07.2016	-	29.08.2013 - 10.05.2016	-
Винценц Јамник	Член	28.07.2016 - тековно	Директор на Сектор за работа со средни претпријатија во НЛБ д.д.	Член од 10.05.2016 - тековно	-
Абдулменаф Беџети	Независен член	30.06.2008 - тековно	Проректор на Универзитет Југоисточна Европа во Тетово	Член од 27.08.2008 -тековно	Член од 01.04.2009 -тековно
Борислав Атанасовски	Независен член	30.06.2008 - тековно	Управител на Ревизија, проценка и финансиски консалтинг Б и Љ Боро и Љупчо, ДОО Скопје	-	Член од 01.04.2009 -тековно
Стојан Јорданов	-	-	Управител на Друштво за ревизија РСМ Македонија	Член од 27.08.2008 -тековно	

Во 2016 година, Надзорниот одбор одржа тринаесет седници кои беа во деловните простории на Банката, односно во просториите на НЛБ д.д. Љубљана или беа видеоконференциски. Една од седниците се одржа на коресподентски начин. Надзорниот одбор на сите свои седници одлучуваше согласно Статутот и Деловникот за работа и одлуките ги донесуваше со мнозинство на гласови. Во работењето на Надзорниот одбор континуирано учествуваа сите членови и придонесоа за успешно завршување на работата на Надзорниот одбор, освен членовите кои беа оправдано отсутни на некои седници.

Членовите на Надзорниот одбор на Банката ги избира Собранието, со мнозинство гласови од акциите со право на глас. Најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор задолжително мора да бидат независни членови. Во таа насока, двајца од членовите на Надзорниот одбор на НЛБ

Банка, чиј состав брои шест члена, се независни членови.

Независноста на двајцата членови на Надзорниот одбор на Банката е утврдена согласно критериумите за независност определени во Законот за банките. Исполнувањето и почитувањето на овие критериуми Банката го контролираше континуирано, во текот на годината.

Одбор за ревизија

Во текот на 2016 година, Одборот за ревизија одржа шест седници кои се одржаа во деловните простории на Банката, односно во просториите на Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, или беа видеоконференциски седници. Одборот за ревизија ги вршеше следниве активности:

- ги разгледуваше финансиските извештаи на Банката и се грижеше за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации

за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководствени стандарди;

- ги разгледуваше и оценуваше системите за внатрешна контрола;
- ја следеше работата и ја оценуваше ефикасноста на Секторот за внатрешна ревизија;
- го следеше процесот на ревизија на Банката и ја оценуваше работата на друштвото за ревизија;
- ја следеше усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиски извештаи;
- ги разгледуваше извештаите на Одборот за управување со ризици и
- го предложи друштвото за ревизија на Банката.

Политика на управување со судир на интереси

Политиката за управување со судир на интереси во Банката има за цел заштита на интересите на Банката од реализирање трансакции со коишто може да се оствари личен интерес на товар на севкупниот интерес на Банката. Со Политиката се воспоставува и одржува систем на ефикасно контролирање и управување со судирите на интереси коишто може да настанат при извршување на определени активности по штета на интересите на клиентите или потенцијалните клиенти на Банката. Согласно Политиката и Законот за банки, лицата со посебни права и одговорности редовно, на секои шест месеци, доставуваат писмена изјава до Надзорниот и Управниот одбор на Банката, за постоење или непостоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

Во декември 2016 година, усвоена е нова Политика за управување со судир на интереси дополнета во делот на измена на називот на Банката, со дефиниција што се подразбира под материјален, деловен или семеен интерес, како и наведување на надлежна организациона единица која ја води евиденцијата на

примени писмени изјави за постоење или непостоење на судир на личниот интерес на лицата со посебни права и одговорности со интересот на Банката.

Спечување перење пари

Банката има усвоено и доследно применува Програма за спечување перење пари и повеќе интерни акти коишто ја регулираат оваа област и воедно соработува со надлежните институции и кореспондентските банки. Банката во целост ги има имплементирани сите инструменти кои произлегуваат од законската регулатива што се однесува за ефикасно откривање и спечување перење пари.

Сигурност на информативниот систем

Информативната сигурност на НЛБ Банка е спроведена согласно Циркуларот 9 на Народна банка на Република Македонија, Одлуката за сигурност на информативниот систем на Банката и е во согласност со меѓународните стандарди ISO 27001 и ISO 17799-2005 (ISO 27002). Согласно овие стандарди, во рамките на Банката е воспоставен систем на информативна сигурност, кој ги содржи следните целини:

- Политика за сигурност на

информативните системи;

- Проценка на ризикот - Банката има воспоставено континуиран процес на идентификација на слабостите и заканите кон своите информативни системи;
- Имплементација на сигурносни контроли - Преку следење на инцидентите и оперативни контроли Банката воспоставува административни, физички и технички контроли со кои се врши заштита на сигурноста на информациите и системите на повеќе нивоа;
- Набљудување и надградба - Банката има воспоставено процес на континуирано прибирање и анализа на информации од аспект на појава на нови закани и слабости на информативниот систем.

Одбор за наградување

Формиран е врз основа на Одлуката на НБРМ за основни начела и принципи на корпоративно управување во банка и функционира како помошно тело на Надзорниот одбор. Го сочинуваат четворица членови од Надзорниот одбор, во кој задолжително членуваат

Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје

Име	Позиција	Мандат	Професионален ангажман надвор од Банката	Одбор за управување со ризици	Одбор за управување со средства и обврски	Одбор за развој	Надзорен одбор над ИТ
Антонио Аргир	Претседател	од 01.01.2016 - тековно	-	Претседател	Претседател	Претседател	Претседател
Љубе Рајевски	Член на УО	од 11.01.2011 - тековно	Член на Одбор на старатели во Македонска развојна фондација за претпријатија (МРФП)	Член	Член	Член	-
Дамир Кудер	Член на УО	од 01.01.2011 - тековно	-	Член	Член	Член	-

независните членови на Надзорниот одбор. Во извештајниот период, Одборот за наградување одржа една редовна седница.

Управен одбор на Банката

Ја претставува и застапува Банката и раководи со нејзината работа согласно Законот за банките, Статутот на НЛБ Банка АД Скопје и Кодексот за корпоративно управување на Банката. Управниот одбор во извештајниот период работеше на седници, кои по правило се одржуваа еднаш неделно. Покрај редовните седници, Управниот одбор одлучуваше и секојдневно, надвор од седница, со писмена согласност од сите членови на Управниот одбор.

Покрај надлежностите на Управниот одбор предвидени со Законот за банки, односно работи што се однесуваат на управување и застапување на Банката и извршување на одлуките на Собранието и на Надзорниот одбор, Управниот одбор беше задолжен и за нивното спроведување, именување на лицата со посебни права и одговорности, изготвување деловна политика и развоен план на Банката, изготвување листа на нето должници, изготвување политика за сигурност на информативниот систем, изготвување годишен извештај за работењето на Банката, изготвување етички кодекс на Банката. Управниот одбор ги извршуваше и надлежностите предвидени со Статутот – одобрување на изложеност спрема поединечно лице до 10% од сопствените средства на Банката, одобрување трансакции со поврзани лица со Банката во

износ до 3.000.000 МКД, одлучување за засновање работен однос, за распоредување и наградување на вработените согласно законската регулатива и општите акти на Банката, одлучување за давање и земање кредити за ликвидност, гаранции, авали и акредитиви во рамките на лимитите утврдени со закон, со актот на деловната политика на Банката и одлуката за кредитна политика донесена од Надзорниот одбор, грижа за информирањето на акционерите на Банката, донесување поединечни акти на Банката, формирање комисии и работни тела и именување нивни членови.

Покрај ова, Управниот одбор се грижеше и за обезбедување услови за работењето на Банката во согласност со законската регулатива, управување и следење на ризиците на кои е изложена Банката во работењето, за постигнување и одржување на адекватно ниво на сопствени средства, за функционирање на системот на внатрешна контрола во сите области на работење на Банката, за непречено работење на Секторот за внатрешна ревизија на Банката, за непречено работење на Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и информативна сигурност, водењето на трговските и други книги и деловната документација на Банката, за изработката на финансиските и други извештаи во согласност со прописите за сметководство и сметководствени стандарди.

Управниот одбор најмалку еднаш месечно го известуваше Надзорниот одбор за своето работење преку

Информацијата за тековните активности на Банката.

Помошни органи на Управниот одбор Одбор за управување со ризици

Членовите на Одборот за управување со ризици се избираат од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во Банката. Еден од членовите на Управниот одбор на Банката задолжително е и член на Одборот за управување со ризици. Во таа насока, Претседател на Одборот за управување со ризици е Претседателот на Управниот одбор, г. Антонио Аргир, а членови на Одборот за управување со ризици се двата члена на Управниот одбор, г. Љубе Рајевски и г. Дамир Кудер.

Во извештајниот период, Одборот за управување со ризици одржа 52 седници.

Одборот за управување со ризици се состануваше еднаш седмично и ги вршеше следните надлежности:

- постојано следење и оценување на степенот на ризичност на Банката и утврдување на прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите од изложеност на Банката на ризик;
- воспоставување политики за управување со ризици и надзор над нивната примена;
- следење на прописите на Народна Банка на Република Македонија кои се однесуваат на управување со ризици и усогласеноста на Банката со овие прописи;

- оценка на системите за управување со ризици во Банката;
- утврдување краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена Банката;
- анализа на извештаи за изложеноста на Банката на ризик изработени од организационите единици на Банката кои вршат оценка на ризиците и донесување предлог стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризиците;
- анализа на ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката;
- анализа на ефектите од предложените стратегии за управување со ризици, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- носење одлуки за реструктурирање на побарувања;
- верификување одлуки за пролонгација на рок на кредитни изложености.

Одборот за управување со ризици најмалку еднаш месечно го известуваше Надзорниот одбор, а најмалку еднаш квартално Одборот за ревизија за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од нив.

Одборот за управување со ризици

најмалку еднаш квартално ги разгледуваше трансакциите со поврзани лица со Банката за што доставуваше извештај до Надзорниот одбор.

Одбор за управување со средства и обврски

Одборот се состанува еднаш месечно и ги разгледува остварените резултати на Банката во поглед на структурната и оперативната ликвидност, месечните состојби на изложеноста на Банката спрема одделни деловни ризици, предлага мерки за управувањето со билансите на Банката, ги утврдува и на Надзорниот одбор му предлага политики за управување со оперативната и структурната ликвидност, со другите деловни ризици, како и политиката на цени. Одборот за управување со средства и обврски го сочинуваат осум членови.

Надзорен одбор врз информативниот систем

Формиран е врз основа на регулативата на НБРМ, Базелските принципи и меѓународните стандарди за сигурност на информативниот систем. Надлежностите и одговорностите на Одборот се делегирани од страна на Надзорниот одбор на Банката.

Надзорниот одбор врз информативниот систем има одговорности делегирани од страна на Надзорниот одбор на Банката во доменот на информативниот систем. За својата работа одговара пред Надзорниот одбор на Банката и асистира во носењето на одлуки за одобрување на стратегиите, политиките и поголемите расходи од областа на информативна технологија и обезбедува

услови за ефективно планирање на информатичката технологија и следење на капацитетот на ИТ системот и неговите перформанси.

Најмалку два пати годишно, го известува Надзорниот одбор на Банката со статусот на информатичката технологија во Банката, отворените прашања и за донесените одлуки и заклучоци.

Членовите и Претседателот на Надзорниот одбор врз информативниот систем ги именува Надзорниот одбор на Банката.

Одбор за развој

Во 2016 година Одборот за развој одржа една седница. Членови на Одборот за развој се членовите на Управниот одбор и Директорот на Секторот за финансиско управување на Банката. Одборот за развој ги разгледува и на Управниот одбор му ги предлага визијата и мисијата на Банката, стратешките насоки за развојот и работењето на Банката (Стратегијата) и нејзините составни делови, деловниот план на Банката (Деловната политика) и нејзините составни делови и финансискиот план на Банката.

Голема зделка и зделка со заинтересирана страна

Во текот на 2016 година, Банката нема реализирано голема зделка, ниту пак зделка со заинтересирана страна, дефинирани со Законот за трговските друштва.

Политика за наградување на членовите на Управниот одбор, на лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и на вработените во НЛБ Банка АД Скопје

Банката има Политика за наградување на членовите на Управниот одбор, на лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и на вработените во НЛБ Банка АД Скопје која подетално ги определува критериумите за наградување на членовите на Управниот одбор, на лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и на вработените во Банката. Критериумите за наградување се квантитативни и квалитативни, и се разликуваат во зависност од нивото на управување. Појдовна основа за оценување претставува деловната политика и плановите за работа на Банката коишто се предмет на усвојување од страна на акционерите и го одразуваат долгорочниот посакуван правец на развој на Банката.

Кодекс на корпоративно управување

Кодексот за корпоративно управување во НЛБ Банка АД Скопје, усвоен од Собранието на акционери на НЛБ Банка АД Скопје на 10.05.2016 година, подетално ги определува стандардите на управување и раководење на органите на НЛБ Банка АД Скопје. Водејќи се од овие стандарди, Банката има воспоставено транспарентен и разбирлив систем на управување, кој го зголемува нивото на доверба како на домашните, така и на странските инвеститори, вработените и пошироката јавност. Принципите за добро корпоративно управување во целост се инкорпорирани

во Кодексот за корпоративно управување.

Согласно Одлуката на НБРМ за корпоративно управување, Кодексот за корпоративно управување се ревидира еднаш годишно и истото ќе биде извршено на редовното годишно Собрание на акционери во 2017 година.

Организациона структура на Банката

Од аспект на организациските промени, во насока на поефикасна организација на процесите, беше укината организационата единица Центар за координација на соработката со членките на НЛБ Групаацијата и нивните комитенти.

Промена имаше и во бројот на членови на Управниот одбор и подрачјата на надлежност, со што од 01.01.2016 година Управниот одбор на Банката брои три наместо дотогашните четири члена.

Корпоративна општествена одговорност

Грижата за општото добро претставува еден од највисоките приоритети во системот на вредности на Банката и е интегрален дел од стратегијата, поради што Банката посебно внимание посветува на општествената одговорност и заштитата на интересите на сите заинтересирани страни. Со поддршка на проекти од областа на културата, спортот, науката, образованието и заштитата на човековата околина, децата и младите, Банката настојува да придонесе за унапредување и подобрување на целокупниот квалитет на животот на поединците, семејствата, институциите и организациите во поширокото окружување во кое работи.

Во изминатата 2016 година, галеријата на НЛБ Банка уште еднаш го потврди одамна заслужениот примат „најдобра галерија во Македонија“ со организација на вкупно 12 изложби, за кои Банката го донираше својот простор, но и труд во организацијата, а сè со цел унапредување на уметноста во Македонија. Галерискиот простор беше отстапен за поединечно претставување на уметниците Катја Штркова, Росица Лазаревска, Анкица Власиќ, Стефан Димовски, Драгица Ристовска и Јана Маневска Чупоска. Во рамките на други корпоративни настани, беа организирани изложба по повод НЛБ Ден, Изложба на детски цртежи на тема штедење и спорт, Изложба на минијатури “МиниАртура” во организација на ДЛУМ и Изложба на слики од ликовната колонија “Вечански видувања”, како и изложба во рамките на манифестацијата Скопско лето.

Во НЛБ Галеријата се одржа и Промоција на збирката „110 македонски фолклорни бисери“ од Христу Мулар, пропратена со музички изведби од доајените на македонската музика како Виолета Томовска, Милка Ефтимова и др.

Во текот на годината, во деловните простории на Банката беа организирани и други настани од јавен карактер и тоа: крводарителска акција и вклучување во акциите за помош на семејствата погодени од поплавите во август 2016, во соработка со Црвениот крст на град Скопје; традиционална предногодишна акција за собирање на користена облека, обувки и детски играчки преку поставување на донаторски кутии во просториите на деловниот објект на Банката; организација на неколку продажби на Платформата за активизам „Лице в

лице” и други хуманитарни активности.

Во 2016 година, Банката по вторпат стана добитник на наградата Национален шампион на Македонија за 2016/2017 година на најголемото европско бизнис натпреварување European Business Awards.

Банката ги поддржува организациите и иницијативите кои се залагаат за почит и еднаков третман, деловна етика и хуманизам, со што креира вредност за општеството и придонесува кон зајакнување на општественото ткиво и социјалната кохезија.

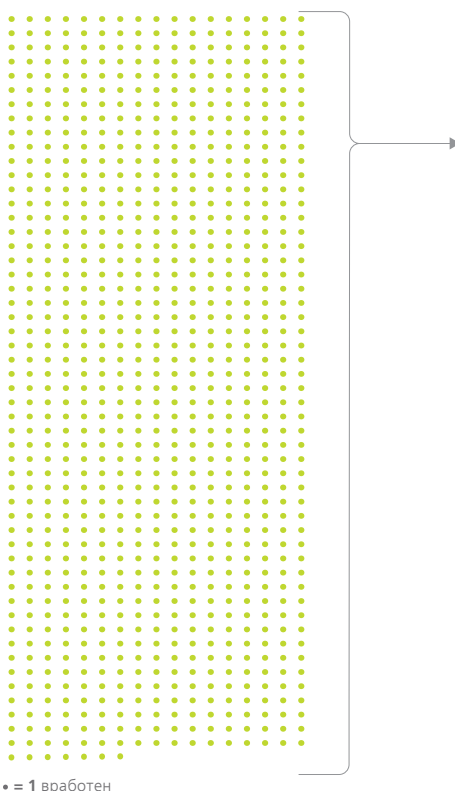
Банката целосно ја прифаќа и во своето работење се придржува кон меѓународната декларација за човекови права, еколошката декларација и меѓународните конвенции кои се однесуваат на социјалната и заштита на животната средина.

Управување со кадри

Работењето и успешноста на Банката се заснова на примена на современ пристап во управувањето со човечките ресурси и одржување и зајакнување на човечкиот капацитет на Банката, преку соодветна селекција, ангажирање и распоредување на вработените, вреднување на нивните резултати во работењето, промоција и наградување, систематски пристап во остварување на стручно надградување и обука, кариерен развој и стекнување компетенции.

Клучна активност на подрачјето на управување со човечките ресурси во 2016 година беше имплементацијата на Стратегијата за управување со таленти која има за цел идентификување и

Структура на човечки ресурси

градење професионален капацитет на клучните кадри во Банката. Во последниот квартал во годината, се оствари DNLA (Discovering Natural Latent Abilities) тестирање со стручна проценка на развојниот капацитет на талентите за менаџмент, социјалните и продажните компетенции, вклучително и на целокупниот раководен кадар во Банката до ниво на раководители, а се креираа развојни планови за кадрите кои ќе се остваруваат во континуитет во следниот период преку различни развојни едукативни активности.

Во насока на постојано градење на менаџерскиот капацитет на раководниот кадар на Банката, во вториот квартал

од годината се спроведе 360 Feedback проценка на раководните компетенции на 17 менаџери од највисокото раководство на Б и Б-1 ниво. Врз основа на резултатите, беа детектирани подрачја за развој на менаџерите со дефинирање на потребите за едукативни развојни активности на тема: нови методи на вреднување (appreciative inquiry), кризен менаџмент, најдобри начини на мотивација и ангажираност на вработените, преговарачки вештини и емоционална интелигенција, кои започнаа да се реализираат во последниот квартал од 2016 година.

Системот на Целно раководење и

наградување на вработените (Target Management system) кој беше воведен во третиот квартал од 2015 година, успешно беше имплементиран во текот на 2016 година, а за негово подобрување и унапредување (врз база на стекнатата пракса при доделување и оценка на целите) беа организирани осум работилници со учество на 180 вработени, на кои се дискутираше за начинот на дефинирање на целите и надминување на отворените прашања.

Во насока на добивање реална слика за постојната организациска култура во Банката, наспроти дефинираната посакувана култура на ниво на НЛБ Групацијата, во вториот квартал од годината беше реализирано мерење на организациската култура на вработените, по што беше подготвен и усвоен Акциски план со мерки за достигнување на посакуваната организациска култура во наредниот период.

Во текот на 2016 година, Банката ги зајакна своите капацитети со нето пораст од 20 вработени, со што вкупниот број на вработени се зголеми на 855 (2015: 835). Притоа стапката на флукуација изнесуваше 4,4% (2015: 2,6%). За потребите на работниот процес, Банката ангажираше дополнителни кадри преку агенции за привремено вработување како замена за подолгорочни отсуства на вработените по различен основ. Просечниот месечен број на времено ангажираните лица изнесуваше 64 (2015: 61). Бројот на FTE (Full Time Equivalent) на 31.12.2016 година изнесуваше 868 (2015: 846).

Во текот на годината, на континуирана основа се организираа и спроведуваа

стручни усовршувања и обуки за вработените, при што во рамки на Банкарското интерно училиште се организираа 272 обуки, од кои 59 интерни и 213 екстерни обуки со околу 2.500 вкупни учества на вработените, што подразбира просечно тридневено учество на обука на секој вработен во Банката. Дополнително беа обезбедени 46 едногодишни лиценци за изучување англиски јазик.

Покрај ова, во 2016 година се спроведоа три обуки за напредни лидерски вештини за околу 50 вработени детектирани како раководни таленти и наследници.

Од 2016 година, се започна и со нов модел на запознавање со процесите на работа на различни работни места, преку реализирање на пилот проект (т.н. Job Shadowing), со кој вработените ротираат во рамки на служби/сектори со кои имаат поврзани процеси, со цел стекнување целосно познавање на процесите и нивно унапредување.

Внатрешна ревизија

Во текот на 2016 година, на подрачјето на внатрешната ревизија беа спроведени 20 ревизорски прегледи, беа издадени 116 препораки од кои 1 од А приоритет, 24 од Б приоритет и 91 од Ц приоритет, и тоа кај следните процесни активности:

- Информатичка технологија;
- Кредитна функција;
- Управување со ризици;

- Реструктурирање и управување со проблематични пласмани;
- Депозитно работење;
- Усогласување со прописите;
- Управување со човечките ресурси;
- Банка чувар на имот;
- Ревизии во експозитури на Банката;
- Ревизии спроведени по препорака на Гувернерот на НБРМ.

Со состојба 31.12.2016 година, има вкупно 55 отворени препораки, од кои четири не се реализирани во предвидениот рок, а се однесуваат на изработка на надградби на ИТ решенија за техничка поддршка на процесите.

Посветени

Поглавје 4

Поглавје 4.1

Финансиски резултати

2016 година беше исклучително успешна за НЛБ Банка, со остварена нето добивка од 25,7 мил.ЕУР, речиси двојно повисока од минатогодишната и извонредни резултати во поглед на профитабилноста, трошковната ефикасност и солвентноста - повисоки нето каматни приходи од 13%, пораст на кредитите кај населението за 12%, додека CIR показателот беше намален на 43%.

Биланс на успех

мил.МКД	2014	2015	2016	Во однос на 2015	
	Реализација	Реализација	Реализација	апс.	%
Приходи од камата	3.309,9	3.371,7	3.549,7	178,0	5,3%
Расходи по камата	1.308,9	905,5	761,7	-143,9	-15,9%
Нето приходи од камата	2.001,0	2.466,2	2.788,1	321,8	13,1%
Нето некаमतни приходи	1.194,3	1.142,4	1.135,2	-7,2	-0,6%
Нето приходи од работење	3.195,3	3.608,5	3.923,3	314,8	8,7%
Трошоци на работење	1.614,7	1.695,9	1.687,7	-8,2	-0,5%
- трошоци за вработените	703,2	734,0	729,1	-4,9	-0,7%
- останати трошоци	758,0	795,8	790,8	-5,1	-0,6%
- амортизација	153,5	166,1	167,9	1,8	1,1%
Добивка пред исправки и резервирања	1.580,6	1.912,7	2.235,6	322,9	16,9%
Исправки и резервирања за потенцијални загуби	871,5	1.007,8	307,1	-700,7	-69,5%
Резервирања за правен ризик, на нето основа	-	0,2	171,3	171,1	/
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа	-17,2	14,9	41,9	27,0	181,8%
Удел во добивката на придружени претпријатија	25,5	27,4	31,6	4,2	15,2%
Добивка пред оданочување	751,9	917,2	1.746,9	829,7	90,5%
Данок на добивка	79,3	85,3	167,6	82,3	96,5%
Добивка по оданочување	672,6	832,0	1.579,3	747,3	89,8%

Нето добивка НЛБ Банка

во мил. МКД

Добивка

Банката во 2016 година оствари **добивка пред оданочување** во износ од 1,746,9 мил. МКД. Резултатот се должи на повисоки нето каматни приходи, при пониски исправки на вредноста на финансиските средства и пониски оперативни трошоци.

Добивката по оданочување (нето добивка) за 2016 година изнесува 1.579,3 мил. МКД и е повисока во однос на минатогодишната за 89,8% поради повисоки нето каматни приходи и пониски исправки на вредноста на финансиските средства и трошоци на

работењето.

Добивката пред резервации изнесува 2.235,6 мил. МКД и е за 16,9% повисока од остварената во 2015 година.

Во текот на годината беа издвоени 520,2 мил. МКД **Исправки на вредност на финансиски средства, посебна резерва за вонбилансна изложеност, загуба поради оштетување на нефинансиски средства и резервирања за потенцијални обврски врз основа на судски спорови** што е за 49,1% помалку во однос на 2015 година.

Вкупните приходи од работење изнесуваат 3.923,3 мил. МКД, и се повисоки во однос на претходната година за 8,7%.

Нето приходи од камата

Нето приходите од камати се повисоки во однос на остварените во 2015 година за 13,1%.

Нето каматната маргина на просечна каматоносна актива во 2016 година изнесува 3,77% и е повисока од минатогодишната за 0,36 п.п.

Исправки и резервации за финансиски и нефинансиски средства

Во мил. МКД	2014	2015	2016	Во однос на 2015	
	Реализација	Реализација	Реализација	апс.	%
Исправки за билансни пласмани	901,1	984,4	349,4	-635,0	-64,5%
Резервирања за вонбилансни пласмани	-29,6	23,4	-42,3	-65,7	-281,1%
Резервирања за правен ризик, на нето основа	/	0,2	171,3	171,1	/
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа	-17,2	14,9	41,9	27,0	181,8%
Вкупно	854,2	1.022,8	520,2	-502,6	-49,1%

Нето каматната маргина на просечна бруто актива се зголеми на 4,60% (годишен пораст од 0,38 п.п.).

Нето некаматни приходи**Нето некаматните приходи**

изнесуваат 1.135,2 мил. МКД и во однос на 2015 година се пониски за 0,6%.

Нето некаматните приходи во вкупните приходи учествуваат со 28,9% (2015: 31,7%).

Најголемо учество во нето некаматните приходи имаат нето приходите од провизии со 82,9% (2015: 80,2%).

Нето приходи од провизии

Нето приходите од провизии во однос на 2015 година се повисоки за 2,8%.

Приходите од провизии се повисоки во однос на остварените во 2015 година за 8,2% поради зголемен обем на работа со картички и поради повисоки остварени приходи од услугата лично банкарство и надоместокот за водење на трансакциски сметки.

Расходите од провизии се повисоки за 21,3% во однос на 2015 година поради зголемен обем кај картичното работење, повисоки расходи од платен промет во земјата и со странство и повисоки расходи од центарот за работа со готовина и депо.

Во структурата на приходите од провизии најголем дел или 54,5% се провизии остварени од нефинансиски правни лица (од кои 29,8% во

домашниот платен промет, 18,5% во платниот промет со странство, 13,9% од документарно-гаранциско работење и 27,2% од картично работење).

Приходите од провизии од сегментот население учествуваат со 29,3%, од кои најголем дел 41,4% се провизии од картично работење, а 35,2% се од услугите кои се извршуваат преку деловната мрежа на Банката (лично банкарство, водење на трансакциски сметки и провизија за трајни налози).

Во структурата на расходите по провизии најголем дел (58,4%) се по основ на работењето со картички, додека 13,9% се по основ на расходи кои произлегуваат од работењето на секторот за работа со готовина и депо. Учеството на расходите од

платниот промет во земјата во вкупните расходи по провизии изнесува 11,9%, а на расходите од платниот промет со странство 9,0%.

Трошоци

Вкупните трошоци на работење изнесуваат 1.687,7 мил. МКД и во однос на 2015 година се збирно пониски за 0,5%. Трошоците за вработените се пониски за 0,7%. Останатите расходи од дејноста се пониски за 0,6% поради пониски трошоци за маркетинг, трошоци за услуги од адвокати, нотари, извршители, трошоци за наплата на побарувања и трошоци за закупнини. Амортизацијата е повисока за 1,1%.

Показателот вкупни оперативни трошоци во однос на вкупни нето приходи (Cost/ Income Ratio) изнесува 43,0% (2015: 47,0%).

Биланс на состојба и вонбилансна евиденција

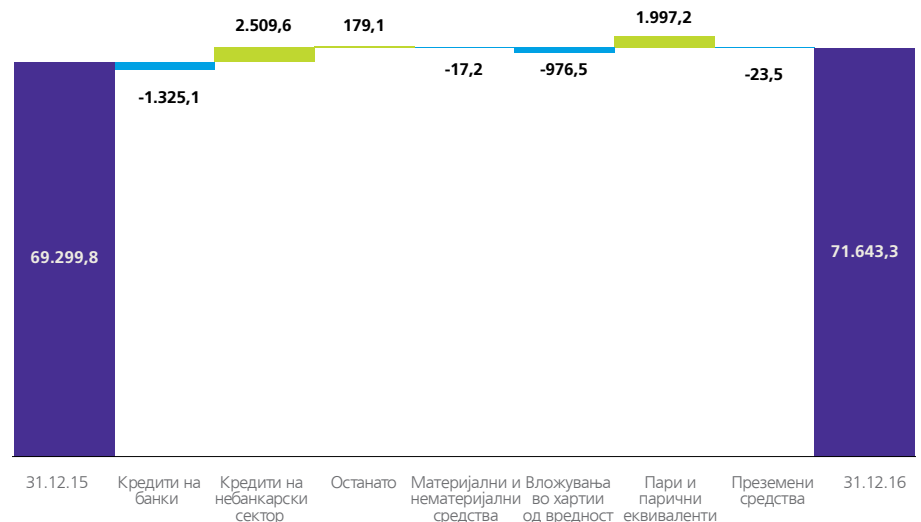
Билансната сума на Банката во 2016 година изнесува 71.643,3 мил. МКД. Во однос на 2015 година, билансната сума е повисока за 2.343,6 мил. МКД или 3,4%.

Обврските по кредити во однос на 2015 се намалија за 27,7%.

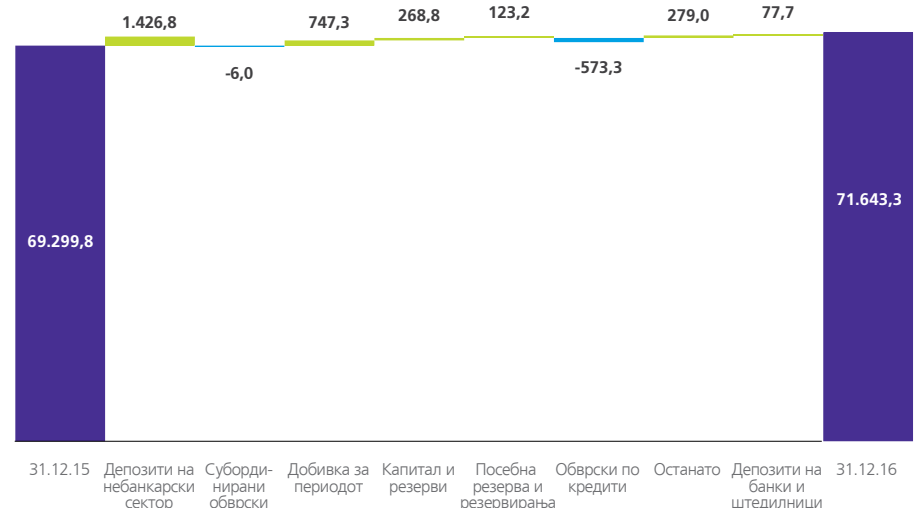
Потенцијалните и преземени обврски изнесуваат 10.220,9 мил. МКД што е за 6,2% или 598,2 мил. МКД повеќе во однос на 2015 година.

Фондот на резервации за потенцијалните и преземени обврски изнесува 207,7 мил. МКД. Споредено со минатата година, фондот е понизок за 42,4 мил МКД или за 17,0%.

Движења во активата на Билансот на состојба на НЛБ Банка

Движења во пасива на Билансот на состојба на НЛБ Банка

Биланс на состојба

Во мил. МКД	31.12.14	31.12.15	31.12.16	Во однос на 31.12.15	
	Реализација	Реализација	Реализација	апс.	%
Билансна сума	64.907,4	69.299,8	71.643,3	2.343,6	3,4%
Кредити	38.652,7	44.907,6	46.092,1	1.184,5	2,6%
на банки и штедилници	381,1	1.359,7	34,5	-1.325,1	-97,5%
на небанкарски сектор	38.271,6	43.548,0	46.057,6	2.509,6	5,8%
Хартии од вредност	10.637,2	10.671,0	9.694,5	-976,5	-9,2%
Вложувања во подружници и придружени претпријатија	168,8	175,0	182,4	7,3	4,2%
Материјални и нематеријални вложувања	2.293,3	2.350,8	2.333,6	-17,2	-0,7%
Депозити	52.445,9	57.120,9	58.625,4	1.504,5	2,6%
на банки и штедилници	603,4	529,7	607,4	77,7	14,7%
на небанкарски сектор	51.842,6	56.591,2	58.018,0	1.426,8	2,5%
Обврски по кредити	2.662,8	2.071,6	1.498,3	-573,2	-27,7%
Субординиран заем	1.840,8	2.040,1	2.034,1	-6,0	-0,3%
Капитал и резерви	6.251,7	6.396,0	6.667,8	271,8	4,2%
Гаранции и акредитиви	6.327,7	6.690,9	7.121,8	430,9	6,4%
Некористени лимити и кредити	2.393,0	2.931,8	3.099,2	167,3	5,7%
Вонбилансна актива	8.720,7	9.622,7	10.220,9	598,2	6,2%

*Во табелата се презентирани избрани позиции од Билансот на состојба и Вонбилансната евиденција.

Иновативни

Поглавје 5

Поглавје 5. 1

АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ

Банката посветува посебно внимание на збогатување и прилагодување на својата понуда на производи и услуги во согласност со потребите на различните пазарни сегменти и клиенти. Воедно, преку инвестирање во деловната мрежа која се состои од модерни експозитури организирани како мали банки, како и преку инвестиции во електронските канали на продажба, овозможува полесен пристап на клиентите на Банката до нејзините производи и услуги.

Активности во сегментот население¹

Активностите во доменот на **кредитирање на население** беа насочени кон одржување и благо зголемување на високото пазарно учество, како и одржување на квалитетот на кредитното портфолио преку воведување промотивни кредитни продукти, пониски каматни стапки и манипулативни трошоци, нови поволности кај постојните продукти, а направена е и оптимизација/скратување на некои од процесите. Понудата на нови кредити вклучува: НЛБ Енерго кредит - за зголемување на енергетската ефикасност, Нарру инстант + кредит - за опремување стан/куќа, НЛБ Станбен кредит - Ризико, Ризико Виолетов потрошувачки кредит,

¹ Работењето со население вклучува физички лица и самостојни вршители на дејност

Автомобилски кредит со залог на возило, за половни возила.

Согласно позитивното искуство од **вкрстена продажба** на кредитни и осигурителни продукти (осигурување од незгода за секој потрошувачки кредит), во 2016 година беа воведени нови кредитни продукти поврзани со полиса за животно осигурување: ризико потрошувачки и ризико станбени кредити. Новите кредитни продукти се пласираа со пониски каматни стапки и пониски манипулативни трошоци во однос на останатите кредити. Исто така за сите потрошувачки кредити (освен инстант) беше продолжена можноста за осигурување од незгода за корисникот на кредит.

Во 2016 беше остварена продажба на 9.991 полиси за животно и неживотно осигурување (2015: 5.810 полиси).

Во текот на годината се реализираа активности поврзани со

643.642

комитенти физички лица
или 6,6% повеќе од 2015

609.083

транзакциски сметки
на физички лица
со пораст од 7,4%
во однос на 2015

516.622

активни кредитни
и дебитни картички
издадени од НЛБ Банка
или 8,8% повеќе од 2015

централизирано контактирање

на клиентите особено во насока на рана наплата на редовните кредити и потенцијално нефункционалните кредити преку Контакт центарот на Банката. Паралелно со наплатните активности на Контакт центарот се користеа и услугите на наплатните агенции за потрошувачки кредити и кредитни картички.

Во доменот на **депозитното работење** активностите беа насочени кон одржување на обемот, стабилноста и структурата на постоечкото депозитно портфолио што беше пропратено со зголемување на пазарното учество на депозитите. Фокусот во овој сегмент беше зголемување на бројот на клиенти физички лица, со редовни примања како плати, пензии, хонорари и останато. Во текот на годината, каматните стапки на депозитните продукти беа намалени само еднаш.

Во рамки на **картичното работење**

активностите беа насочени кон зголемување на бројот на кредитни картички и нивното користење, задржување на пазарното учество, развој на нови и усовршување на постојните картични продукти. Во 2016 година, Банката склучи договор за партнерство со Mastercard Europe за финансиска поддршка со рок од пет години, што ќе овозможи амортизирање на трошоците при одржување на нивото на остварен промет и стимулирање на зголемено издавање и користење на Mastercard картичките.

Согласно стратегијата за мигрирање на комплетното портфолио на Mastercard продуктите на бесконтактна технологија, во 2016 година мигрирани се двата типа на кредитни картички -

Mastercard Standard и Mastercard Light.

Прометот преку **интернет платежната платформа** на Банката забележа значителен пораст од околу 33,4% во однос на 2015 година, како резултат на зголемениот обем на трансакции.

Во мај 2016 беше воведена нова комплетно редизајнирана платформа на **НЛБ мКлик** апликацијата достапна на три јазици (македонски, албански и англиски). Новата апликација се карактеризира со интуитивен и модерен дизајн, со достапност на низа нови функционалности. Покрај претходно достапните можности, новите функционалности на апликацијата се:

- Можност за три нивоа на користење: невматичен корисник, корисник со право на преглед и корисник со комплетни привилегии (преглед и плаќање);
- Како единствена понуда на пазарот и првпат воведена во Македонија можност за комплетно самостојно активирање на апликацијата без потреба од доаѓање во Банката;
- Достапни услуги за корисници за апликацијата кои сеуште не се клиенти на Банката: локатор на банкомати и експозитури, увид во комплетната понуда на Банката, директен контакт со Банката, курсна листа и информативна пресметка за кредити и депозити како и краток увид во можностите на вматичен корисник;
- Аплицирање за Транзакциска сметка на нови клиенти на Банката со внесување минимум податоци по

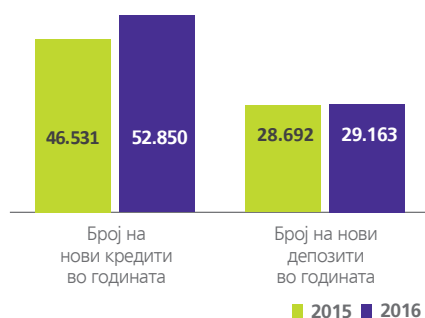
Структура на кредити на население

Кредити и депозитите на население

Вредност на кредити
и депозити на население

во мил. МКД

Нови кредити и депозити
на население во годината

што клиентот ја посетува избраната експозитура за потпишување на потребната документација;

- Зголемување на сигурноста на плаќањата со картички со можност за самостојна промена на дневниот лимит за трошење во продажна мрежа, банкомати и интернет – плаќања;
- Самостојно дефинирање и менување на пакетот услуги на мКлик од страна на корисникот, без потреба за доаѓање во Банката;
- Графички приказ на средствата на картичка и трансакциска сметка.

Во рамките на АТМ мрежата, воведена е **нова функционалност на АТМ уредите** на Банката за можност на одредени типови уплати, како и нов канал за плаќање на обврски кон Банката преку самонаплатни терминали.

Проширување на Деловната мрежа на Банката е направено со отворање нов шалтер во Sava Station.

Вкупниот број на клиенти на услугата **лично банкарство** бележи константен пораст, со што бројот на клиенти на 31.12.2016 изнесува 5.247 (2015: 4.433). Во текот на 2016 година, услугата се нудеше на 42 локации.

Кредитното портфолио на население на годишно ниво е зголемено за 11,9%, односно за 2.798,0 мил. МКД и изнесува 26.362,5 мил. МКД, при што најголем раст од 12,2% во 2016 година е остварен кај потрошувачките кредити, а 10,0%

раст е остварен кај станбените кредити. Вкупното кредитно портфолио на населението го сочинуваат: потрошувачки кредити 57,5%, станбени кредити 29,5%, кредитни картички 7,6%, искористени лимити на трансакциски сметки 4,0%, автомобилски кредити 0,5% и останати кредити 0,9%. Од вкупната кредитна изложеност кај населението 1,9% се нефункционални побарувања (2015: 3,4%).

Учеството на кредитите на население во вкупните кредити пласирани кај небанкарскиот сектор во 2016 година достигна 57,2% (2015: 54,1%).

Депозитите на населението во однос на 2015 година се зголемени за 3,9% или за 1.608,9 мил. МКД и изнесуваат 42.682,5 мил. МКД.

Учеството на депозитите од население во вкупните депозити од небанкарскиот сектор во 2016 година достигна 73,6% (2015: 72,6%).

Односот **кредити/депозити** од население изнесува 61,8% (2015: 57,4%)

Во делот на **електронското банкарство (вклучително и мобилното банкарство)** бројот на корисниците - физички лица по сите канали (и со право на преглед и со право на плаќање) е зголемен за 21,2%. Зголемениот број на корисници позитивно влијаеше и на прометот и на бројот на налози/трансакции.

Мобилното банкарство продолжи да се развива и го задржа трендот на пораст, кој во 2016 година изнесуваше 60,8% на бројот на корисници.

Активности во сегментот правни лица и држава²

Понудата за правни лица и држава се извршува централизирано, по моделот на интегрирано управување на односите со комитентите - за големите корпоративни комитенти на Банката и дисперзирано, преку Деловната мрежа - за малите и средни претпријатија, додека услугите во платниот промет за корпоративните клиенти се вршат преку Деловната мрежа на Банката, Кеш центарот и преку електронските платни сервиси.

Работењето со правни лица и држава, како значаен носител на приходите Банката, ги опфаќа следните активности: краткорочни денарски и девизни кредити за тековни потреби, краткорочни денарски и девизни кредити за поддршка на извозни аранжмани, револвинг кредити, долгорочни денарски и девизни кредити за финансирање инвестициони проекти на мали и средни претпријатија, автомобилски кредити, наменски кредити за изградба на станбен и деловен простор, комисиони кредити, акредитивно и гаранциско работење, депозитно работење, услуги на платен промет во земјата и странство и услуги на пренос и чување на готовина.

Во доменот на **кредитирање**, активностите беа насочени кон зголемување на фокусот на работење во кредитирање на мали и средни претпријатија, каде постои висока апсорпциона моќ, поголема дисперзија на ризикот и основа за остварување поголеми каматни и некаматни приходи. Целта на зголемениот фокус врз работењето

на комерцијалните сектори е пред се зголемување на пазарните позиции, при заострена конкуренција помеѓу банките, особено во ценовната политика на продуктите кои се нудат.

Во 2016 беа воведени следните нови продукти:

- Продукт за набавка на половни возила;
- Кредити за финансирање на преработувачи на земјоделски производи, за набавка и изградба на ладилници;
- 5+ бизнис кредит;
- Ликвидо кредит;
- Финансирање на транспортни претпријатија;
- Продукти за нето извозници со промотивни каматни стапки;
- Факторинг продукти за побарувања од бонитетни компании со право на регрес;
- Нови кредити за трајни обртни средства.

Покрај наведените продукти, овозможено е онлајн аплицирање за овердрафт и О2 кредит на web-страницата на Банката, со автоматски прием и евиденција на барањето.

Во доменот на **депозитното работење**, активностите беа насочени кон прибирање нови депозити од корпоративните клиенти преку понуда на денарски и девизни депозитни продукти со различни можности за орочување, каматни стапки и намена. Во текот на 2016 година Банката изврши намалување на каматните стапки на депозитите на правни лица, соодветно

на пазарните услови и макроекономските движења.

Пласманите кај правните лица и државата на годишно ниво се намалија за 1,4% односно за 288,4 мил.МКД и истите изнесуваат 19.695,1 мил. МКД. Отписите на побарувањата коишто беа реализирани во текот на годината и целосната наплата на нефункционално побарување од еден голем корпоративен клиент, резултираа со пад на учеството на нефункционалните пласмани во вкупните кредити кај правни лица на 8,1% (2015: 10,5%).

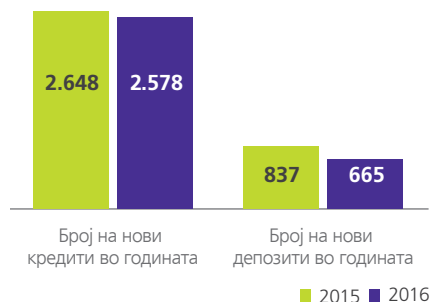
Учеството на кредитите на правните лица и државата во вкупните кредити на небанкарски сектор на Банката изнесува 42,8% (2015: 45,9%).

Вредност на кредити и депозити на правни лица

во мил. МКД

Нови кредити и депозити на правни лица и држава во годината

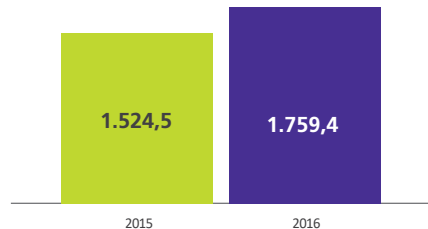
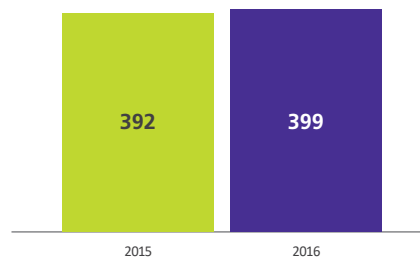
² Правни лица и држава вклучуваат приватни и јавни претпријатија, непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, останати финансиски институции (без банки и штедилници), централна власт, фондови и единици на локална самоуправа.

Вредност на новоиздадени гаранции

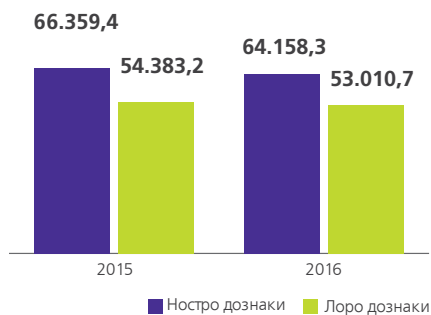
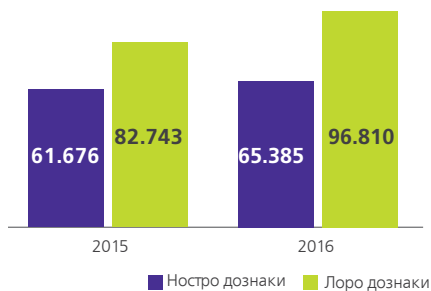
во мил. МКД

Број на новоиздадени гаранции**Вредност на новоиздадени акредитиви**

во мил. МКД

Број на новоиздадени акредитиви**Платен промет со странство**

во мил. МКД

Број на ностро и лоро дознаки**Депозитите на правни лица и држава**

на годишно ниво се пониски за 182,1 мил. МКД или 1,2% главно како резултат на пониски состојби на жиро сметки на јавни претпријатија и држава.

Учеството на депозитите од правни лица и држава во вкупните депозити од клиенти на Банката во 2016 година изнесува 26,4% (2015: 27,4%).

Односот **кредити/депозити** од правни лица и држава изнесува 128,4% (2015: 128,8%).

Во текот на 2016 година, Банката одобруваше **банкарски гаранции и акредитиви** согласно потребите на клиентите. Во 2016 година, Банката има пласирано средства во износ од 6.196,3 мил. МКД во гаранции, што е за 1,1% повеќе во однос на 2015 година. Отворените акредитиви се во вредност од 1.759,4 мил. МКД и се за 15,4% повисоки од 2015 година.

Во 2016 година остварен е **вкупен платен промет со странство** од 704,4 млрд. МКД кој е за 16,9% повеќе во однос на 2015 година, во најголем дел како резултат на зголемени приливи на девизните сметки во странство и во домашните банки.

Во вкупниот платен промет со странство дознаките учествуваат со 16,6%.

Во 2016 година, беше реализиран проектот **Target 2** на НБРМ за прекугранични плаќања во евра преку МИПС системот, кој овозможува пониски трошоци за реализација на плаќањата и нивно побрзо извршување, со оглед на тоа што се одвива во реално време.

Е-банкарство за правни лица

	2015	2016	Промена
Е-банкарство за правни лица			
промет (во мил. МКД)	269.454	298.553	10,8%
број на налози/транзакции	2.557.859	2.858.577	11,8%
комитенти по сите канали	14.827	16.765	13,1%

За оптимизација на работењето, воведени се трајни налози за правните лица резиденти при плаќања од и кон нерезиденти и извршена е автоматизација на процесот на диспонирање, т.е. одредување на конткоресподентна банка и датум на валута.

Во делот на **домашниот платен промет**, во 2016 година, е остварен вкупен промет од 739,9 млрд. МКД (989,4 млрд. МКД за 2015)³.

Во 2016, беше реализиран **KiPay сервисот**, развиен од страна на КИБС за интернет плаќања во виртуелните продавници на трговците, овозможено преку електронското банкарство на Банката.

Со воведувањето на **Cash in банкоматите** овозможена е уплата на правно или физичко лице на банкомат и негово поврзување со трансакциската сметка преку платниот промет во земјата.

Кај електронското банкарство проширени се функционалностите на **НЛБ проклик** апликацијата за правни лица – нерезиденти со можности за:

- преглед на состојбата на денарска и девизна сметка,

- преглед во изводи и увид на извод на денарска нерезидентна сметка,
- преглед на налози за тековниот ден на нерезидентна сметка.

Покрај ова, редизајниран е КИБС НАПС системот со проширување на функционалноста за преземање нови налози за плаќања и дополнети се измените на системот на Интернет продавниците со проследување на плаќањето кон системот за е-банкарство на НЛБ Банка за наплата од трансакциската сметка на клиентот.

Во делот на **работа со готовина**, Банката за клиентите врши: превоз на готовина и вредносни пратки, обработка на домашна и странска валута, трансфер на странска ефектива во странски банки, чување готовина и хартии од вредност, депо услуги (отворени и затворени), купопродажба на домашна и странска ефектива и опслужување на банкомати за други деловни банки, преземање на дневниот пазар од просториите на правните лица и превоз до Банката, обработка на банкнотите и монетите и полагање на трансакциската сметка на правното лице и снабдување на нефинансиски правни лица со монети.

Вкупниот обем во Централниот трезор, во 2016 година, е зголемен за 15,0% во однос на 2015 година. Во доменот

на работењето со експозитурите на Банката (одводи и дотации на домашна и странска ефектива) остварен е вкупен пораст од 20,0%. Во делот на работење со правни лица, порастот по обем и по број на пратки изнесува 2%, а вкупното учество на обработката на дневен пазар од правните лица од страна на Централниот трезор изнесува во просек 38% за цела 2016 година.

Финансиски пазари

Управување со ликвидноста

Во текот на 2016 година, Банката управуваше со ликвидноста согласно законските и подзаконските акти коишто го регулираат управувањето со ликвидносен ризик, актите коишто важат на ниво на НЛБ Групација, притоа почитувајќи ги дефинираните регулаторни и интерни лимити за изложеност кон ликвидносниот ризик.

Вишокот на слободни средства беше пласиран во хартии од вредност издадени од државата и Народната банка, на меѓубанкарскиот Пазар на пари, како и преку монетарните инструменти на НБРМ. Видот, начинот и инструментите кои беа користени за пласирање на вишокот средства, зависеа од тековната и планирана рочна структура на средствата и обврските на краток и долг рок, ризикот на инструментите и движењата на каматните стапки на пазарите на пари и хартии од вредност. Тековната потреба од ликвидни средства беше задоволена на меѓубанкарскиот пазар и преку инструментите на НБРМ.

Исполнувањето на обврската за издвојување на задолжителната

³ Вкупниот платен промет во 2016 година е согласно новата методологија усвоена од страна на НБРМ усогласена на регулативата на Европската централна банка.

резерва на Банката во денари, во периодот од 01.01. до 31.12.2016 година, се движеше помеѓу 100,08 и 100,31 од пропишаното (потребно е исполнување од 100), што претставува оптимално ниво на исполнување. Најниското ниво на стапката на ликвидност на 30 дена беше 1,69 (дозволен мин.1) додека на 180 дена беше 1,30 (дозволен мин.1). Показателите за структурна ликвидност, вклучувајќи ги и показателите LCR (Liquidity Coverage Ratio) и NSFR (Net Stable Funding Ratio) во текот на 2016 година се одржуваа над пропишаните дозволени нивоа, што укажува на стабилна и висока ликвидна позиција на Банката.

На меѓубанкарскиот пазар на депозити, Банката се јавуваше во зависност од дневните потреби на средства, како и во зависност од стратегијата и начините за управување со ликвидноста во одреден период. Согласно податоците од НБРМ, просечната каматна стапка на меѓубанкарскиот пазар на депозити во 2016 година изнесува 1,14%, што претставува зголемување за 0,04 процентни поени во однос на каматната стапка во 2015 година.

На 31.12.2016 година износот на државни хартии од вредност во портфолиото на Банката изнесува 5.577 милиони МКД. Учеството на Банката во вкупното портфолио на државни хартии од вредност на банкарскиот сектор изнесува 6,85%. Износот на благajнички записи во портфолиото на Банката на 31.12. изнесуваше 4.031 милиони МКД. Учеството на Банката во вкупно запишаните благajнички записи од страна на банките изнесува 17,5%.

Кредитни извори на финансирање

Во текот на 2016 година, Банката продолжи со континуирано следење и сервисирање на обврските по склучените кредитни аранжмани со домашните и странските кредитори, како и со склучување нови аранжмани и повлекување нови средства за финансирање инвестициони проекти и за обртни средства.

Во текот на годината, по одделни кредитни линии се отплатени 569,2 мил. МКД, а повлечени се средства во вкупен износ од 284,1 мил. МКД, со што состојбата на кредитните обврски на Банката на 31.12.2016 година се намали на 1.498,3 мил. МКД (2015: 2.071,6 мил. МКД).

Во 2016 година, повлечени се средства од следните кредитни линии:

- Европска банка за обнова и развој (ЕБРД), за финансирање проекти за енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија во износ од 82,2 мил. МКД;
- Македонска банка за поддршка на развојот (МБПР), кредитна програма финансирана од Европската инвестициска Банка (ЕИБ) за поддршка на мали и средни претпријатија во вкупен износ од 116,3 мил. МКД;
- Македонска развојна фондација на претпријатија (МРФП), за финансирање на инвестициони проекти и за трајни обртни средства во износ од 74,0 мил. МКД и
- Земјоделски кредитен дисконтен фонд (ЗКДФ) за финансирање проекти од

сегментот примарно производство, преработка на земјоделски производи и трговија со земјоделски производи во износ од 9,5 мил. МКД.

Девизен пазар

Банката, во 2016 година, оствари вкупен промет на девизниот пазар во земјата од 2.151,2 мил. УСД (2015: 1.984,7 мил. УСД) преку 76.814 трансакции (2015: 69.915), што претставува зголемување на прометот во овој сегмент за 8,4%. Најголем дел од прометот на Банката на девизниот пазар се однесува на купопродажба на евро валута, со процентуално учество од 43% кај купувањето и 82% кај продажбата.

Во потсегментот тргување на девизи со овластени менувачи, Банката и понатаму е лидер на пазарот, со реализиран откуп во износ од 504,5 мил. ЕУР (2015: 433 мил. ЕУР) или 51,8% од вкупниот откуп од менувачниците во 2016 година.

На меѓубанкарскиот девизен пазар, Банката во 2016 година успешно ја извршуваше улогата на овластен поддржувач на пазарот (Market maker), преку активно учество со стабилни котации и на страната на понудата и на страната на побарувачката. Во 2016 година, Банката го зголеми своето присуство во овој потсегмент со истргувани 430 мил.ЕУР вкупно или за 163 мил.ЕУР повеќе од тргувањата во 2015 година, со што пазарното учество достигна 45,54% (2015:44,31%).

Во 2016 година, уделот на тргувањето со НБРМ во вкупниот меѓубанкарски промет се зголеми на 37,09% (2015: 25,09%).

На меѓународниот девизен пазар (dealing) беа истргувани 960,4 мил. ЕУР (2015: 860,2 мил. ЕУР) преку 10.851 трансакции на купопродажби (2015: 10.964).

Старателски услуги

Банката врши старателски услуги за инвестициски и пензиски фондови, како и за домашни осигурителни компании кои согласно Законот за девизно работење имаат можност да инвестираат во странски хартии од вредност.

Во 2016 година, Банката беше чувар на имот на еден задолжителен и еден доброволен пензиски фонд, ја извршуваше улогата на депозитарна банка на четири отворени инвестициски фондови и управуваше со старателски резидентни и нерезидентни сметки.

Пазарното учество на Банката во вкупните нето средства на пензиските фондови во Р.Македонија во 2016 изнесува 53%.

Кај услугата депозитарна банка, интересот за вложување во отворените инвестициски фондови беше на задоволително ниво во текот на годината, со зголемен интерес за инвестирање во фондовите кои тековно остваруваат највисок процент на принос.

Вкупниот износ на средства на клиенти по основ старателски услуги во 2016 година изнесува 27.246,2 мил.МКД или за 20% повеќе во споредба со претходната година.

Брокерски услуги

Во текот на 2016 година, склучени се вкупно нови 567 договори за брокерско посредување, со домашни и странски, физички и правни лица.

Вкупниот промет на Македонската Берза во 2016 година забележа пораст од 13% во споредба со претходната година во делот на класичното тргување и кај блок трансакциите. Во 2016 година, доминантно учество во тргувањето и на куповна и на продажна страна, имаа домашните правни и физички лица. Пазарното учество на Банката во класичното тргување со хартии од вредност изнесуваше 12,28% што е за 5,5 процентни поени повисоко од претходната година (2015:11,64%). Учеството во вкупниот промет на Берзата од 10,43% е речиси на истото ниво од претходната година (2015:10,73%) и Банката останува на истата позиција - четврто место на ранг листата на овластени пазарни учесници.

Обврски по основ на работи во име и за сметка на правни и физички лица

Во текот на 2016 година, Банката продолжи со спроведување на проектот “Самовработување со кредитирање”, како активна мерка за самовработување која се спроведува од Агенцијата за вработување на Република Македонија, по склучен договор со Македонската банка за поддршка на развојот (МБПР) од мај 2008 година.

Во текот на целата година НЛБ Банка посредуваше во финансирањето на Штедилница Можности со средства од Македонска развојна фондација за

претпријатија, Земјоделски кредитен дисконтен фонд и останати институции во склучување нови договори за комисиони кредити и депозити, како и сервисирање на постоечките.

The background of the entire page is a solid dark purple. Overlaid on this is a complex, abstract network of thin, light blue lines. These lines connect various circular nodes of different sizes. Some nodes are simple outlines, while others are filled with a lighter shade of blue. The network pattern is dense and organic, resembling a digital circuit board or a data flow diagram. It spans the width of the page, with some lines extending towards the right edge.

Дигитални

Поглавје 6

Поглавје 6. 1

Интерни процеси, иницијативи и идни изгледи

Во 2016 година беа реализирани повеќе проекти и активности кои имаат цел да ја зајакнат организациската и технолошката инфраструктура во функција на остварување на стратешките планови на Банката и НЛБ Групацијата во Република Македонија. Во иднина, Банката останува фокусирана на подобрување на профитабилноста, интензивирање на кредитните активности и одржување или зголемување на пазарниот удел во различни сегменти.

Промотивни кампањи за продуктното портфолио на Банката

Во текот на 2016 година, во рамки на планот за маркетиншки активности, беа реализирани промотивни кампањи за следните продукти:

- НЛБ Клик (електронско банкарство) и НЛБ мКлик (мобилено банкарство) за физички лица;
- НЛБ Проклик (електронско банкарство) за правни лица;
- MasterCard кредитни и дебитни картички за физички лица;
- Visa кредитни картички за физички лица;

- Visa Business кредитна картичка за правни лица;
- MasterCard Business кредитна картичка за правни лица;
- О2 лимит – револвинг кредит за микро и мали правни лица;
- Овердрафт – дозволено пречекорување за правни лица;
- НЛБ кредити за транспортери;
- Бизнис плус кредит за правни лица;
- НЛБ Станбени кредити;
- НЛБ Промотивен Виолетов потрошувачки кредит;
- НЛБ Потрошувачки кредити;
- НЛБ Месец на штедење.

За остварување конкурентска предност, освен реализираните промотивни кампањи беа направени и промени во условите на одобрување на кредитите.

Дополнително, со цел зголемување на кредитното портфолио и остварување на конкурентска предност, беше ставен акцент на оптимизацијата на процесите и скратување на времето за одобрување на кредитни изложености.

Информатичка технологија

Во 2016 година, реализирани се повеќе активности и проекти за развој и надградба на апликациските системи во насока на реализација на

регулаторни барања, задолжителни стандарди за усогласување на работењето на Банката со прописите, како и ревизорски препораки; остварување конкурентска предност; рационализација и оптимизација на деловните процеси и хармонизација во рамки на НЛБ Групацијата, како и надградба на ИТ инфраструктурата (системска, комуникациска, бази на податоци и сигурност на информации).

Измените и подобрувањата на постојните ИТ системи овозможуваат Банката ефикасно да го следи растот на пазарот и обемот на работа и лесно да се прилагодува кон промените во организацијата, промените во регулативата и кон решенијата за нови продукти и услуги.

Во текот на 2016 година, беа започнати или реализирани бројни решенија со ИТ компонента чија намена е во функција на обезбедување:

- **Развој на клиентски-ориентирани системи за поддршка на продажбата:** Воведен е нов систем за управување на односите со клиентите (CRM) - Experience фаза- I, со низа функционалности кои во значителна мера ќе ги олеснат активностите на продажба и на наплата.
- **Конкурентска предност:** Реализирано е решение за Online credit scoring, со цел оптимизација на процесот на одлучување во Retail сегментот; во тек е развој на решение за програма за лојалност во вид на нов картичен продукт; во

пред-имплементациска постапка се решенија за исплата на кредити преку проектот Купи куќа - купи стан и обнова на осигурителни полиси.

- **Воведување и поддршка на нови дистрибутивни low-cost канали на продажба:** Направена е детална анализа и спецификација за имплементација на онлајн интеграциска платформа; во тек е спроведување надградба на решението за кредитни посредници во делот за кредити и лојалити шеми кое со имплементација на online интеграциската платформа ќе може да се надополни со делот за enrollment и кредитна картичка. Покрај ова, направени се и подготвителни активности за имплементација на веб портал за продажба на инстант-кредити преку кредитни посредници.

- **Оптимизација и автоматизација на работењето:** Паралелно со развојот на новата BI платформа (BI2), подобрување на процесите беше постигнато преку реализација на решение за поставување и автоматизација на шемите на контирање во модул Население, а во пред-имплементациска постапка се решението за автоматика и мониторинг на масовни обработки (влезно-излезни фајлови за CMS, одобрување/ исплата на потрошувачки кредити, автоматизација на форми во backoffice) и решение за надградба на модулот за девизно и документарно

работење, со автоматизација и можности за следење.

- **Автоматизација на деловните процеси и поврзување со надворешни институции:**

Имплементиран е нов систем за деловно планирање; поставен е нов брокерски систем чиј добавувач е Македонска берза; системот за спречување перење пари е надграден со нов модул; развиено е решение за усогласување со FATCA регулативата; во системот Asseba Live имплементирани се повеќе процесни токови – исплата на кредити за правни и физички лица, автоматизација на процесот на одобрување станбени кредити, доработка на процесот за рекламации, доработка на процесот за автоматско отворање предмети преку НЛБ мКлик.

- **Усогласеност со регулативи и стандарди:** Реализирано е решение за доставување извештаи за платежни статистики како одговор на регулаторното барање од НБРМ за доставување податоци од активностите во платниот промет по нова методологија.

Во 2016 година беа остварени повеќе проекти кои имаат цел да ја зајакнат организациската и технолошката инфраструктура во функција на остварување на стратешките планови на Банката и НЛБ Групацијата во Република Македонија:

Проект **Analytical Client Relation Management - Experience**

Проектот се однесува на софтверско решение за целосна клиентска ориентираност кое во голема мера ќе придонесе кон зголемување и подобрување на активностите за продажба и наплата. Со имплементирање на двата предвидени модули – Experience – Customer Insight и Experience – Customer Analytics успешно е затворена првата фаза од проектот. Со имплементираните модули е овозможено добивање комплетна слика за клиентот, креирање продажни прилики и можности за вкрстена продажба, продуктен каталог, следење на целокупната комуникација со клиентот преку интеграција со Контакт центарот, можности за анализа на однесувањето на клиентите, профилирање и сегментација, како и за таргетирање клиенти за продажни кампањи.

Проект **BI2**

Во текот на 2016 година, интензивно се работеше на надградба на постојната DWH/BI платформа на нова, унапредена верзија која овозможува дневно полнење на системот, поголема флексибилност и аналитика при креирање извештаи и анализи, како и можност за самостојно креирање извештаи на деловни корисници без ИТ интервенции. Финализација на проектот е предвидена за вториот квартал 2017 година.

Проект **Софтвер за планирање и известување**

Проектот е наменет за автоматизација на процесот и активностите на планирање на финансиските позиции на Банката и контрола на планираните и реализираните вредности. Во текот на 2016 година, се работеше на имплементација на поделните модули од софтверот преку надворешен изведувач во соработка со сите сектори на Банката, по што во последниот квартал од годината проектот успешно беше доведен до завршната фаза. Решението овозможува интегрирано планирање на сите организациони единици во Банката согласно домашната регулатива и НЛБ методологијата, со изработка на консолидиран план на ниво на Банката во Real Time преку вградени правила за планирање, вградени сметководствени стандарди, вградени контролни механизми, можност за тековно следење на планот од страна на организационите единици, можности за верзирање, what if сценарија и сл.

Проект **Мерење на профитабилноста на профитните организациски единици**

Проектот се изведе во рамки на Хармонизацијата на работењето со НЛБ Групацијата, а има за цел имплементација на решение за мерење на профитабилноста на организационите единици на Банката и сегментарната профитабилност со примена на систем на 34 интерни трансферни цени. Проектот е завршен во последниот квартал 2016 година, а во текот на 2017 година се планира

надградба на автоматизираното решение со нови збирки на податоци што ќе овозможат понатамошен развој на мерењето на профитабилноста по продукти, услуги и продажни канали.

Проект имплементација на IFRS 9

Проектот се изведува во рамки на Хармонизацијата на работењето со НЛБ Групацијата, а има за цел подготовка на Банката за имплементација на IFRS 9 од 01.01.2018 година. Во текот на 2016 година, беа спроведени едукативни активности на вработените за барањата на новиот стандард, импликациите врз бизнис моделот и врз моделот на пресметка на исправките и резервациите кај финансиските стандарди и обелоденувањата, беа направени тестирања на продуктната понуда на Банката и беа детектирани потребите за измени во информатичките системи на Банката. Проектот продолжува во текот на 2017 година.

Проект Конкурентска предност преку трошкова ефикасност

Проектот беше насочен кон идентификување мерки за намалување на трошоците и подобрување на процесите на работењето. Се спроведе преку организирање на 50 работилници со 33 учесници со цел детектирање мерки за намалување на трошоците од една и детектирање места за унапредување на процесите, од друга страна. Како резултат на проектот произлегоа 58 мерки кои придонесоа за намалување на трошоците од различни групи трошоци и 109 мерки за

рационализација на процесите, кои главно се спроведоа преку дигитализација на интерни процесни токови и процеси за клиенти, како и во делот на известување и податочна аналитичност.

Со проектот се оствари заштеда, односно намалување на оперативните трошоци од 475.000 ЕУР, што е во рамките на очекуваните ефекти. Следењето на реализацијата на мерките и изнаоѓањето на нови мерки продолжува и во 2017 година.

Стратегија и идни изгледи

Врз основа на обновената Стратегија на НЛБ Групацијата, во текот на 2016 година Банката ја обнови Стратегијата за периодот 2017-2021 година, која предвидува значителен фокус на новите клиентски потреби базирани на новите технолошки и информатички достигнувања, промени во процесите на работа и понатамошна автоматизација на работењето во правец на дигитализација, како и фокус на едукација и надградување на компетенциите и знаењата на вработените од различни нивоа, а во насока на обезбедување првокласна услуга за клиентите и достигнување на посакуваната организациска култура во НЛБ Групацијата.

Во иднина, Банката ќе продолжи да ги применува и унапредува доброто корпоративно управување, организацијата на работење и деловните процеси. Како дел од НЛБ Групацијата, и во претстојниот период Банката ќе го хармонизира

работењето со Групацијата и заеднички ќе настапува на пазарот со останатите членки. Деловната мрежа како традиционален канал на продажба ќе се прошири и унапреди, со истовремено развивање на електронските канали на продажба и омасовување на користењето на електронските услуги. Кредитните активности ќе бидат интензивирани, со посебен фокус на сегментот мали и средни претпријатија, микро бизниси и население. Во фокусот на Банката ќе биде и одржувањето или зголемување на пазарниот удел по различни сегменти во банкарскиот сектор на Република Македонија во зависност од преземиениот ризик, влијанието на адекватноста на капиталот и профитабилноста. Како и досега, интензивно ќе се работи на развој на знаењето и вештините на човечките ресурси како главен столб на доброто работење, како и на развој на информатичкиот систем на Банката.

Доверливи

Поглавје 7

Поглавје 7. 1

Управување со ризици

Банката применува високо-конзервативна политика на антиципирање на ризиците во работењето, преку одржување ефикасен систем на интегрирано управување со ризиците. Тоа овозможува да оствари висока наплатливост на пласманите, задоволително ниво на капитална адекватност, заштита од непредвидени случувања и евентуални закани за неостварување на планираната политика. Во текот на 2016 година, Банката ја ревидираше Стратегијата за преземање и управување со ризиците и направи усогласување со Стандардите за управување со ризици усвоени од НЛБ д.д.

Управување со кредитен ризик и квалитет на кредитното портфолио

Управувањето со кредитниот ризик вклучува постојана анализа на кредитното портфолио на Банката, во поглед на секторската диверзификација и концентрацијата на портфолиото, анализа и оценка на финансиските перформанси на клиентите, следење на редовноста во исполнувањето на обврските од клиентите и издвојување на задоволително ниво на резервации за пласманите.

Вкупната изложеност на Банката (портфолио на кое се пресметуваат резервации), во 2016 година, се зголеми за 2.504,2 мил. МКД или 4,3% и изнесува 60.981,4 мил. МКД (2015: 58.477,2 мил. МКД).

Учеството на А и Б пласманите во

вкупното портфолио на крајот на 2016 година изнесува 92,7% (2015: 88,6%).

Учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити во 2016 година е намалено на 4,8% (2015: 7,0%), што во најголем дел се должи на спроведениот отпис на побарувања во текот на годината врз основа на Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката за управување со кредитниот ризик на НБРМ за отпис на побарувања комплетно резервирани повеќе од две години, со првична примена од 30.06.2016 година, одлуките за отпис на побарувања на Надзорниот одбор на Банката од септември 2016 година и целосната наплата на нефункционално побарување од еден поголем корпоративен клиент во декември 2016 година.

Поради намалената кредитна изложеност кај редовните клиенти во В категорија на ризик и во Б категорија на ризик но со повисок процент на резервираност, подобрената наплата на побарувањата како и реализираните отписи на побарувања, вкупниот фонд на резервации на 31.12.2016 година се намали на 5.347,7 мил. МКД (2015: 6.600,0 мил. МКД).

Стапката на покриеност на пласманите со издвоени резервации е намалена за 2,5 п.п. и изнесува 8,8% (2015: 11,3%). Пониската покриеност со резервации е резултат на намалениот фонд на резервации поради реализираните отписи на нефункционални побарувања.

Покриеноста на пласманите класификувани во В, Г и Д ризична категорија со вкупно издвоените резервации изнесува 119,7% (2015: 98,7%).

Управување со некредитни ризици

Банката има воспоставено политики за следење на некредитните ризици. Во Банката се следат и управуваат ликвидносен, валутен, каматен, оперативен, правен, стратешки и репутациски ризик, а истовремено се следи и управува сигурноста на информативниот систем.

Управување со ликвидносен ризик

Во текот на 2016 година, изложеноста на ликвидносен ризик се следеше на редовна основа. Оперативната и структурната ликвидност постојано се движеше во рамките на утврдените лимити, а ликвидносната позиција на Банката овозможуваше навремено и непречено сервисирање на обврските.

Во 2016 година, на месечна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на ликвидносен ризик, кои укажуваат на висока и стабилна ликвидносна позиција на Банката. Согласно резултатите од спроведеното стрес-тестирање на ликвидносниот ризик, лимитите за покриеноста на потенцијалните парични одливи со ликвидносните резерви при силен стрес-тест заклучно со 31.12.2016 година се во рамки на пропишаните (>100%) и не постои потреба за активирање на Планот за управување со ликвидносниот ризик во вонредни услови.

Во јуни и јули 2016 година, констатирано е минимално пречекорување на пропишаниот оптимален лимит од 100% главно како резултат на исплатата на дивиденда и очекуваните одливи кај корпоративните клиенти.

Управување со валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик се однесува на постојано следење на него изложеноста на Банката по одделни валути и агрегатно, притоа одржувајќи оптимално ниво на потребни средства преку купување и продажба на девизи.

Изложеноста на Банката на валутен ризик се следеше дневно, преку следење на лимитите по одделна валута и на агрегатна основа.

Вкупната отворена девизна позиција пресметана на нето основа, заклучно со 31.12.2016 година претставува долга позиција во износ од 1.067 мил. МКД, односно 13,6% од Сопствените средства на Банката.

Најголем дел од отворената девизна позиција потекнува од позицијата во Евро валута која е долга позиција и изнесува 1.043,0 мил. МКД, односно 13,3% од Сопствените средства на Банката.

Во 2016 година на полугодишна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на валутен ризик, при што со примена на најконзервативното сценарио адекватноста на капиталот не се намалува под законски пропишаниот лимит.

Управување со каматен ризик

Активностите на Банката во однос на управувањето со каматниот ризик се однесуваат на оптимизација на нето приходите од камати со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловната стратегија на Банката.

Изложеноста на Банката на каматен ризик се следеше на месечно ниво, преку следење на лимитите, при што Банката во целост ги исполнуваше поставените лимити. Во текот на 2016 година, Банката ја следеше изложеноста на каматен ризик со примена на *Методологијата за пропорционална распределба на депозитите по видување*, што подразбира пропорционална распределба на 'core' стабилните депозити по видување на Банката во соодветни рочни блокови, во период од пет години. 'Core' депозитите по видување го претставуваат оној дел од депозитите по видување кој останува во Банката пет или повеќе години и не се чувствителни на промената на каматните стапки. Заклучно со 31.12.2016 година, 'core' депозитите по видување изнесуваат 198 милиони ЕУР, што претставува 46,1% од вкупните депозити по видување.

Во 2016 година на месечна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на каматен ризик при што добиените резултати укажаа на ниска чувствителност на Банката на промените на пазарните каматни стапки.

Управување со оперативен ризик

Управувањето со оперативните ризици подразбира систем за евидентирање, следење, контрола и справување со потенцијални или реални штетни настани кои потекнуваат од тековното работење на Банката или од надворешните фактори и имаат негативен ефект врз финансискиот резултат.

Во текот на 2016 година, беше ревидирана Политиката за управување со оперативните ризици. Согласно Политиката, Комисијата за оперативни ризици се состануваше на секои шест месеци. Активно се следеа и евидентираа штетните настани од област на оперативните ризици и за истите се изготвуваа извештаи кои беа презентирани до органите на Банката (Одбор за управување со ризик и Комисија за оперативни ризици) и до НЛБ д.д.

До крајот на 2016 година, беше спроведена повторна идентификација и анализа на оперативните ризици за сите процеси во Банката. Анализите на оперативните ризици заедно со статусот на спроведените мерки беа доставувани до Комисијата за оперативни ризици и до НЛБ д.д.

Врз основа на спроведената анализа на оперативните ризици, збирниот ризичен профил на Банката е Ц (А и Б - ризици на кои мора да се преземат мерки со кои истите ќе се намалат; Ц - ризик на кој може да се реагира, но најчесто се применува метод на следење) и истиот не отстапува од целниот профил. Банката настојува да ги намалува ризиците со повисок ризичен приоритет (Б).

Управување со нефинансиски ризици

Во текот на 2016 година Банката анализираше и следеше повеќе нефинансиски ризици и утврди дека ризикот од капитал е на прифатливо ниво (капиталната адекватност се одржуваше над законски пропишаниот лимит и над двете нивоа на целна

вредност на показателот дефинирани во Политиката на управување со капиталот и капиталната адекватност), додека пак, кај репутациониот ризик, стратемискиот ризик и ризикот на профитабилност не беа забележани позначајни промени. Во 2016 година беа издвоени резервации за правниот ризик во вкупен износ од 171,3 мил. МКД.

Управување со капиталот и адекватноста

Во текот на 2016 година капиталната адекватност на Банката се одржуваше на ниво од над 15%, а на 31.12.2016 се спушти на 13,89%

Во мај, сопствените средства на Банката се зголемија за 260,0 мил. МКД, поради евидентирање на дел од добивката за 2015 година во капиталот на Банката како реинвестирана добивка за инвестициски вложувања (249,5 мил. МКД).

Сопствените средства на Банката во јуни 2016 се намалија за 126 мил. МКД, а намалувањето во најголем дел се должеше на дисконтирање на субординиран заем од EFSE за 20%.

Ризично пондерираната актива во октомври се намали како резултат на предвременото отплаќање на девизен кредит во износ од 10 мил. ЕУР, што влијаеше на пораст на адекватноста на капиталот.

Во декември, како резултат на зголемен обем на кредитирање, а во услови на повисока девизна позиција и нова пресметка за активата пондерирана според оперативниот ризик, ризично

пондерираната актива забележа видно зголемување. Тоа доведе до намалување на коефициентот на капиталната адекватност на 13,9% (2015: 14,7%).

Вкупната ризично пондерирана актива на Банката на 31.12.2016 година изнесуваше 56.563,9 мил. МКД (2015: 52.732,2 мил. МКД) и е повисока за 3.831,7 мил. МКД или 7,3% во однос на минатата година како резултат на зголемување на активата пондерирана според кредитен ризик за 2.343,7 мил. МКД, зголемување на активата

пондерирана според оперативен ризик за 547,9 мил. МКД и на активата пондерирана според валутен ризик за 940,1 мил. МКД.

Во текот на 2016 година, Банката донесе нова Политика за управување со капиталот и капиталната адекватност со која го дефинираше минималното и максималното ниво на капитална адекватност, како и дозволените мерки и инструменти за постигнување на истите.

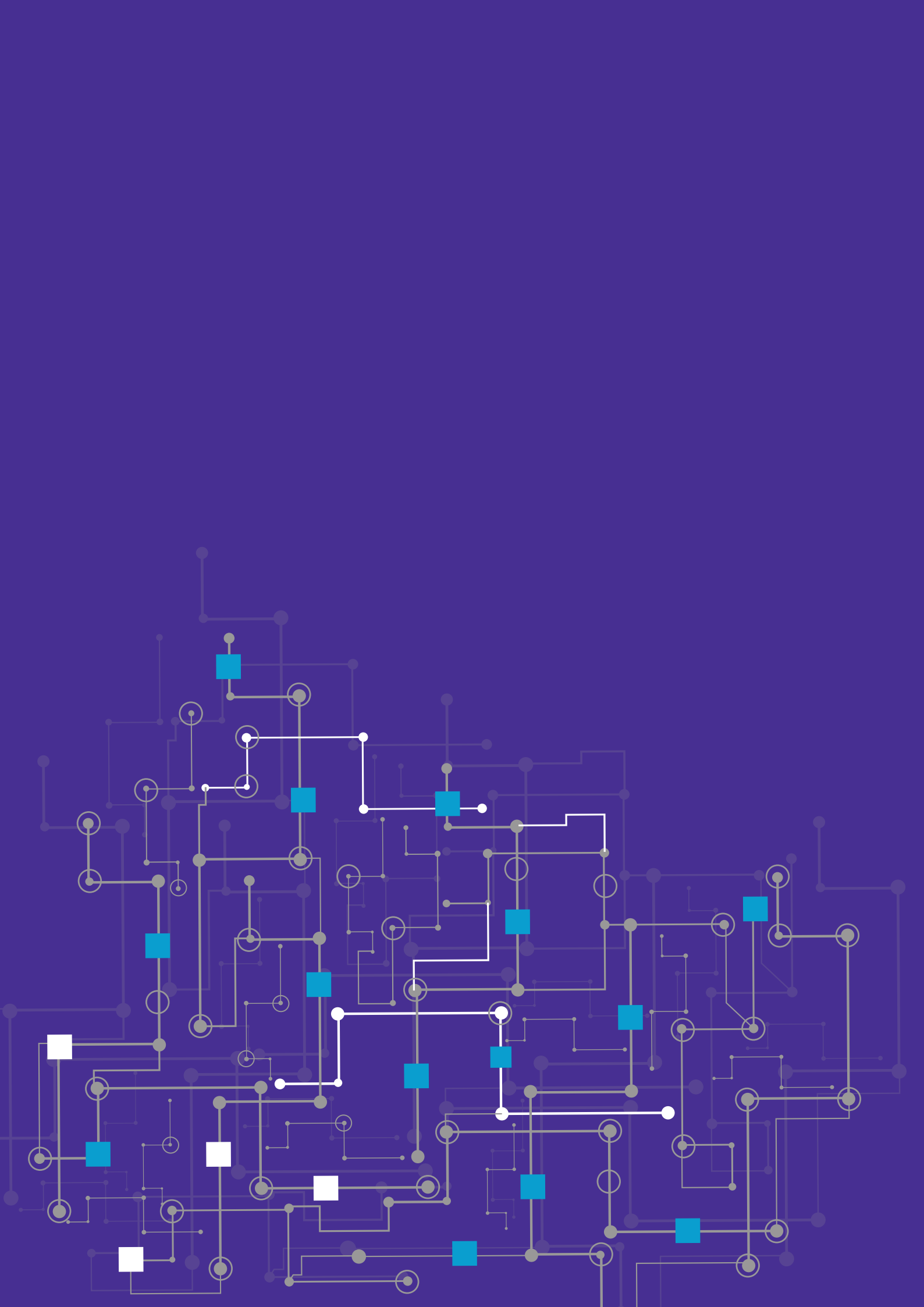
Адекватност на капитал

во мил. МКД	Сопствени средства	Ризично прилагодени позиции	Позиции коригирани за кредитен ризик	Позиции коригирани за валутен ризик	Позиции коригирани за оперативен ризик	Адекватност на капиталот
31-12-16	7.859,5	56.563,9	48.668,6	1.857,8	6.037,4	13,89%
31-12-15	7.744,3	52.732,2	46.325,0	917,7	5.489,5	14,69%

Утврдување на интерен капитал ICAAP

Согласно Методологијата за утврдување на профилот на ризичност на НЛБ Банка АД Скопје, во последниот квартал од 2016 година спроведена беше анализа на профилот на ризичност на Банката. Врз основа на макроекономските очекувања, движењата во банкарскиот сектор, Стратегијата за преземање и управување со ризици и мислењата на членовите на Експертската група, материјално значење врз профилот на ризичност на Банката имаат кредитниот ризик, валутниот ризик, каматниот ризик, ризикот од концентрација и оперативниот ризик.

Согласно Методологијата за утврдување на интерниот капитал на НЛБ Банка АД Скопје, во првиот квартал од 2016 година направена е пресметка на потребниот капитал за покривање на материјално значајните ризици за 2016 година. При тоа, дополнителен капитал е пресметан за кредитниот ризик, валутниот ризик, каматниот ризик, ризикот од концентрација и оперативниот ризик. Според пресметката, капиталното барање за покривање на ризиците за 2016 година изнесува 5.188 милиони МКД, додека адекватноста на капиталот според ICAAP 12,15%.

Професионални

Поглавје 8

НЛБ Банка АД Скопје

Финансиски
извештаи изготвени
во согласност со
Меѓународните
стандарди за
финансиско
известување

За годината завршена на 31 декември

2016
со извештај на
независниот ревизор

Содржина

Извештај на независниот ревизор	78-79
Извештај за добивка или загуба	80
Извештај за останата сеопфатна добивка	81
Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	82
Извештај за промените на капиталот	83
Извештај за паричниот тек	84-85
Белешки кон финансиски извештаи	86
1. Општи информации	86
1.1 Вовед	86
1.2 Деловно окружување на Банката	87
2. Преглед на значајните сметководствени политики	88
2.1 Основа за изготвување на финансиските извештаи	88
2.2 Странски валути	94
2.3 Финансиски средства	94
2.4 Оштетување на финансиски средства	96
2.5 Вложувања во придружени друштва	98
2.6 Нетирање на финансиски инструменти	99
2.7 Приходи и расходи од камата	99
2.8 Приходи и расходи од провизии и надомести	99
2.9 Приход од дивиденди	99
2.10 Вложувања во недвижности	99
2.11 Нематеријални средства	100
2.12 Недвижности и опрема	100
2.13 Средства стекнати преку преземање	101
2.14 Наеми	101
2.15 Парични средства и парични еквиваленти	102
2.16 Резервирања	102
2.17 Користи за вработените	102
2.18 Оданочување	103
2.19 Депозити, обврски по кредити, субординирани обврски и издадени должнички хартии од вредност	104
2.20 Запишан капитал	105
2.21 Заработка по акција	105
2.22 Комисионо работење	105
2.23 Договори за финансиски гаранции	105
2.24 Деривативни финансиски инструменти	105
2.25 Трансакции со поврзани страни	106
2.26 Последователни настани	106
3. Управување со финансиски ризици	107
3.1 Кредитен ризик	107
3.1.1 Мерење на кредитен ризик	107
3.1.2 Политика на контрола на лимити и политика на намалување на ризикот	109
3.1.3 Политики на оштетување и резервирање	110
3.1.4 Максимална изложеност на кредитен ризик пред примање на колатерал или други кредитни зајакнувања	111
3.1.5 Должнички инструменти, благајнички записи и други записи	114
3.1.6 Колатерал кој е земен во сопственост	115
3.1.7 Концентрација на ризици на финансиски средства со изложеност на кредитен ризик	116
3.2 Пазарен ризик	117
3.2.1 Валутен ризик	117

3.2.2 Каматен ризик	119
3.3 Ликвидносен ризик	121
3.3.1 Процес на управување со ликвидносен ризик	121
3.3.2 Извори на финансирање	121
3.3.3 Недериватни парични текови	121
3.3.4 Вонбилансна евиденција	122
3.4 Финансиски инструменти	122
3.4.1 Средства и обврски мерени по објективна вредност	124
3.4.2 Средствата и обврските не се мерат по објективна вредност	125
3.5 Управување со капиталот	126
3.6 Известување по сегменти	127
4. Значајни сметководствени проценки и расудувања	130
5. Нето приходи од камати	131
6. Приходи од дивиденди	131
7. Исправка на вредноста на кредитите	131
8. Нето приходи од провизии и надомести	132
9. Нето добивка / (загуба) од финансиски инструменти за тргување	132
10. Други оперативни приходи	133
11. Нето добивка / (загуба) од вложувања во хартии од вредност	133
12. Трошоци за вработените	133
13. Општи и административни трошоци	133
14. Амортизација	134
15. Други оперативни расходи	134
16. Нето добивки / (загуби) од ревалоризација на недвижности дадени под закуп	134
17. Данок на добивка	135
18. Парични средства и сметки во НБРМ	135
19. Пласмани во и кредити на банки	136
20. Кредити на и побарувања од комитенти	136
21. Вложувања во хартии од вредност	137
22. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	139
23. Останати средства	140
24. Вложувања во придружени друштва (по методот на главнина)	140
25. Вложување во недвижности	141
26. Недвижности и опрема	142
27. Нематеријални средства	143
28. Депозити од банки	143
29. Депозити од комитенти	144
30. Обврски по кредити	144
31. Посебни резерви за вонбилансни ставки	146
32. Субординирани обврски	146
33. Останати обврски	147
34. Потенцијални обврски	147
35. Трансакции со поврзани страни	148
36. Комисионо работење	151
37. Запишан капитал	151
38. Заработка по акција	152
39. Парични средства и парични еквиваленти	153
40. Рочна структура на активата и обврските	154
41. Настани по денот на составување на билансот	155

Извештајот на независните ревизори до акционерите на НЛБ Банка АД Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на НЛБ Банка АД - Скопје (“Банката”), кои што ги сочинуваат билансот на состојба на Банката на 31 декември 2016 година како и извештаите за добивка или загуба, извештаите за сеопфатна добивка, извештаите за промените на капиталот и извештаите на паричните текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување и интерна контрола која што раководството смета дека е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Македонија бр.79 од 11 јуни 2010 година. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршуваме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Банката. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветени за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи на Банката објективно ја презентираат, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Банката на 31 декември 2016 година како и финансиската успешност и паричните текови на Банката за годината што завршува тогаш во согласност со Меѓународните стандарди за финансико известување.

Ернст и Јанг Овластени Ревизори ДОО

Скопје, 7 април 2017 година

Извештај за добивка или загуба

	Белешки	За годината завршена на 31 декември	
		2016	2015
Приходи од камата	5	3.552.951	3.371.739
Приходи од дивиденда	6	4.059	3.624
Расходи за камата	5	(818.367)	(937.747)
Нето приходи од камата		2.738.643	2.437.616
Исправка на вредност на кредити	7	(314.361)	(974.865)
Нето приходи од камата намалени за исправка на вредност на кредити		2.424.282	1.462.751
Приходи од провизии и надомести	8	1.406.326	1.299.486
Расходи за провизии и надомести	8	(465.065)	(383.501)
Нето приходи од провизии и надомести		941.261	915.985
Нето добивка / (загуба) од финансиски инструменти чувани за тргување	9	1.688	(6.002)
Нето добивка / (загуба) од вложувања во хартии од вредност	11	3.724	1.475
Нето добивка / (загуба) од курсни разлики		126.051	123.652
Трошоци за вработените	12	(750.848)	(731.671)
Општи и административни трошоци	13	(307.837)	(311.381)
Амортизација	14	(163.401)	(161.576)
Нето добивка/(загуба) од ревалоризација на недвижности дадени под закуп	16	(11.520)	(11.361)
Други оперативни расходи	15	(706.174)	(639.375)
Други оперативни приходи	10	169.988	118.039
Добивка од работење		1.727.214	760.536
Удел во добивката на придружените друштва со примена на метод на главнина	24	31.580	27.411
Добивка за годината пред оданочување		1.758.794	787.947
Данок на добивка	17	(166.921)	(77.796)
Добивка за годината		1.591.873	710.151
Основна и разводнета заработка по акција (во денари)	38	1.863,89	831,50

Дамир Кудер

Член на Управен одбор

Љубе Рајевски

Член на Управен одбор

Антонио Аргир

Претседател на Управен одбор

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2016 ГОДИНА

(Сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

81

Извештај за останата сеопфатна добивка

	Белешки	За годината завршена на 31 декември	
		2016	2015
Добивка за годината		1.591.873	710.151
Останата сеопфатна добивка која се прекласификува во добивка и загуба во следните периоди:			
Нето добивка и загуба од финансиски средства расположливи за продажба			
- Нереализирана нето добивка/загуба за периодот, нето од данок (белешка 21)		577	(346)
Останата сеопфатна добивка која не се класифицира во добивка или загуба во последователни периоди			
- Актуарски загуби		2.810	(3.009)
Останата сеопфатна загуба за годината, нето од данок		3.387	(3.355)
Вкупна сеопфатна добивка за годината		1.595.260	706.796

Дамир Кудер

Член на Управен одбор

Љубе Рајевски

Член на Управен одбор

Антонио Аргир

Претседател на Управен одбор

Извештај за финансиска состојба

	Белешки	На 31 декември	
		2016	2015
Актива			
Парични средства и сметки во НБРМ	18	7.779.762	6.308.527
Пласмани и кредити на банките	19	4.341.271	5.148.341
Кредити и побарувања од комитенти	20	46.249.805	43.676.236
Вложувања во хартии од вредност:			
- Расположливи за продажба	21	9.694.506	10.670.206
- Чувани до достасување	21	-	775
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	22	224.347	247.895
Останати средства	23	1.077.826	906.329
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	24	182.369	175.044
Вложување во недвижности	25	103.011	114.531
Недвижности и опрема	26	2.075.664	2.101.976
Нематеријални средства	27	134.125	120.553
Вкупна актива		71.862.686	69.470.413
Обврски			
Депозити од банки	28	1.515.694	1.380.368
Депозити од други комитенти	29	57.410.901	55.937.007
Обврски по кредити	30	1.498.873	2.071.575
Резервирања	31	207.716	250.154
Обврски за данок на добивка (тековен)		89.944	18.749
Одложени даночни обврски	17	2.333	3.037
Субординирани обврски	32	2.034.114	2.040.110
Останати обврски	33	834.998	514.089
Вкупно обврски		63.594.573	62.215.089
Капитал			
Капитал и резерви кој припаѓа на акционерите на банката			
Запишан капитал	37	854.061	854.061
Премии од акции	37	2.274.484	2.274.484
Ревалоризациски резерви	37	(4.882)	(8.269)
Задржана добивка		2.293.723	1.284.321
Останати резерви		2.850.727	2.850.727
Вкупно капитал		8.268.113	7.255.324
Вкупно капитал и обврски		71.862.686	69.470.413

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на 09.03.2017 година и потпишани во нивно име од:

Дамир Кудер

Член на Управен одбор

Љубе Рајевски

Член на Управен одбор

Антонио Аргир

Претседател на Управен одбор

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2016 ГОДИНА

(Сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

83

Извештај за промени на капиталот

	Запишан капитал	Премии од акции	Ревалоризациски резерви	Задржана добивка	Останати резерви	Вкупно капитал
Состојба на 1 јануари 2015	854.061	2.274.484	(4.914)	1.044.757	2.850.727	7.019.115
Нето добивка	-	-	-	710.151	-	710.151
Останата сеопфатна добивка	-	-	(3.355)	-	-	(3.355)
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	(3.355)	710.151	-	706.796
Дивиденди за 2014 година	-	-	-	(470.587)	-	(470.587)
Состојба на 31 декември 2015	854.061	2.274.484	(8.269)	1.284.321	2.850.727	7.255.324
Состојба на 1 јануари 2016	854.061	2.274.484	(8.269)	1.284.321	2.850.727	7.255.324
Нето добивка	-	-	-	1.591.873	-	1.591.873
Останата сеопфатна добивка	-	-	3.387	-	-	3.387
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	3.387	1.591.873	-	1.595.260
Дивиденди за 2015 година	-	-	-	(582.471)	-	(582.471)
Состојба на 31 декември 2016	854.061	2.274.484	(4.882)	2.293.723	2.850.727	8.268.113

Подетални информации се достапни во Белешка 37.

Дамир Кудер

Член на Управен одбор

Љубе Рајевски

Член на Управен одбор

Антонио Аргир

Претседател на Управен одбор

Извештај за паричниот тек

	Белешки	На 31 декември	
		2016	2015
Паричен тек од оперативни активности			
Добивка пред оданочување		1.758.794	787.947
Корекции за непарични ставки:			
Амортизација на недвижности и опрема	26	130.288	124.848
Амортизација на нематеријални средства	27	33.113	36.728
Загуби од ревалоризација на недвижности дадени под закуп	16	11.520	11.361
Капитална загуба/(добивка) од продажба на недвижности и опрема и преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		(1.280)	19.435
Загуба поради оштетување		292.594	1.005.859
Загуба поради оштетување на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		47.063	108.383
Приходи од дивиденди	6	(4.059)	(3.624)
Приходи од камата	5	(3.552.951)	(3.371.739)
Расходи од камата	5	818.367	937.747
Наплатени камати		3.574.917	3.349.546
Платени камати		(865.072)	(995.555)
Удел во добивката на придружени друштва со примена на метод на главнина		(31.580)	(27.411)
Останати непарични ставки		(11.187)	165.263
Оперативна добивка пред промените на оперативна актива		2.200.527	2.148.788
(Зголемување) / намалување на деловна актива:			
Депозити кај НБРМ		(96.591)	(115.700)
Пласмани во и кредити на банки		1.300.224	(1.008.212)
Кредити на и побарувања од комитенти		(2.886.628)	(6.161.848)
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		751	269.093
Останата актива		(197.463)	(98.028)
Зголемување / (намалување) на деловна пасива:			
Депозити од банки и други финансиски институции		135.269	(201.392)
Депозити од други комитенти		1.518.905	4.822.865
Останати обврски		313.628	(179.395)
Нето паричен тек од/(користен за) оперативни активности пред оданочување		2.288.622	(523.829)
Платен данок			
Платен данок на добивка		(96.430)	(140.628)
Нето паричен тек од/(користен за) оперативни активности		2.192.192	(664.457)
Паричен тек од инвестициони активности			
Набавка на недвижности и опрема		(101.325)	(171.090)
Набавка на нематеријални средства		(40.215)	(36.159)
Вложувања во хартии од вредност		(2.214.716)	(3.365.096)
Продажба на вложувања во хартии од вредност		2.794.774	5.562.702
Приливи од продажба на недвижности и опрема		1.105	2.385
Примени дивиденди		28.314	24.839
Нето паричен тек од/ (користен за) инвестициони активности		467.937	2.017.581

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2016 ГОДИНА

(Сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

85

Извештај за паричен тек (продолжение)

	Белешки	На 31 декември	
		2016	2015
Паричен тек од финансиски активности			
Зголемување на обврските по кредити и субординирани обврски		33.241.502	23.373.367
Отплата на обврски по кредити и субординирани обврски		(33.813.051)	(23.924.027)
Платени дивиденди		(581.466)	(468.996)
Нето паричен тек користен за финансиски активности		(1.153.015)	(1.019.656)
Нето зголемување на паричните средства и паричните еквиваленти		1.507.114	333.468
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари		12.376.945	12.043.477
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	39	13.884.059	12.376.945

Дамир Кудер

Член на Управен одбор

Љубе Рајевски

Член на Управен одбор

Антонио Аргир

Претседател на Управен одбор

Белешки кон финансиските извештаи

1. Општи информации

1.1 Вовед

НЛБ Банка АД Скопје (во натамошниот текст: Банката) е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Македонија. Банката е подружница на Нова Љубљанска Банка д.д Љубљана, која поседува 86,97% (2015: 86,97%) од акциите со право на глас на Банката.

Адресата на регистрираното седиште е:
ул. Мајка Тереза бр. 1, п.фах 702,
Скопје, Општина Центар
1000 Скопје,
Република Македонија

Банката има овластување да ги извршува сите банкарски активности во согласност со закон. Главните активности вклучуваат одобрување на кредити на клиенти, примање на депозити, посредување при обезбедување на девизни средства на клиенти, платен промет во земјата и странство и банкарски услуги за физички лица. Дополнително, обезбедува средства за финансирање на компании за извозни и увозни цели.

Акциите на Банката котираат на Официјалниот пазар на Македонска Берза за хартии од вредност АД Скопје на подсегментот Задолжителна котација – обични акции, регистрирани под ИСИН: "MKTNBA101019".

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Надзорниот одбор на 30.03.2017 година.

Директори

Имињата на членовите на менаџментот на Банката кои работеа во текот на финансиската година до датумот на овој извештај се:

Претседател на Управен одбор	Антонио Аргир
Член на Управен одбор	Љубе Рајевски
Член на Управен одбор	Дамир Кудер
Директор на Деловен Сектор за финансиски пазари и средства	Јасмина Мојсиевска
Директор на Сектор за финансиско управување	Донка Марковска
Директор на Сектор за работа со готовина и депо	Драган Пановски
Директор на Сектор за внатрешна ревизија	Љиљана Настоска
Директор на Сектор за логистика на продажбата	Слаѓана Белева
Директор на Деловна мрежа - Деловен сектор	Маја Ставрева Стојанова
Директор на Сектор за управување со проблематични пласмани и интензивен третман на клиентите	Зоран Грнчаровски
Директор на Сектор за информатичка технологија	Александар Мисовски
Директор на Деловен Сектор за корпоративно банкарство	Билјана Степанулеска Почевска
Директор на Сектор за управување со ризици	Богоја Китанчев
Директор на Сектор за правни работи	Виолета Јанева
Директор на Сектор за платни системи	Игор Давчевски

1.2 Деловно окружување на Банката

Во 2016 година, македонската економија продолжи со својот раст, но со побавно темпо отколку што се проценуваше, што се должи на помалку повољните услови за бизнис. Континуираната внатрешна политичка криза од претходната година придружена од геополитичките и безбедносните ризици од регионалната мигрантска криза имаше негативно влијание на општите услови за бизнис, што создаде несигурност за нови инвестиции, но не се дестабилизираше макроекономската стабилност и стабилноста на финансискиот сектор. Просечниот раст на БДП до третиот квартал беше 2,7%, предводен од страна на повисоката приватна и јавна потрошувачка и бруто-инвестициите, а јазот во нето надворешната трговија продолжи да се намалува. Сепак, индустриското производство кое оствари годишен раст од 3,4% но почна да губи темпо во текот на годината, покажа зголемен притисок и послаби очекувања на бизнис климата. Сепак, стапката на невработеност продолжи да се намалува, а до крајот на третиот квартал 2016 година изнесуваше 23,4%. Референтната каматна стапка на НБРМ, се зголеми на 4,0% во април 2016 година што беше одраз на зголемениот притисок врз банките поради ескалацијата на политичката криза во вториот квартал, и се намали на 3,75% на крајот на годината, кога состојбата во економијата и банкарскиот пазар се стабилизираше. Каматната стапка налагајничките записи на НБРМ, исто така, се зголеми на 4,0% во април, но беше намалена на 3,75% во декември со зголемен износ на понуденилагајнички записи. Задолжителната резерва на денарските депозити со девизна клаузула се зголеми со што се стимулираше понатамошна денаризација на депозитната база на банкарскиот сектор. Инфлацијата продолжи да се движи во негативната зона -0,2%, како одраз на ниската регулација на цени и зголемен, но умерен ценовен притисок од странските пазари. Девизниот курс денар/евро остана стабилен, без значителни флукутации, поддржан со дознаки, како и подобрите перформанси на нето-извозот во однос на увозот. Standard and Poor's го потврди сегашниот кредитен рејтинг на Република Македонија на ББ- и ББ+ соодветно, со стабилен изглед. Монетарната политика беше поддржувачка, со понатамошни регулаторни приспособувања со цел да се стимулира приватниот кредитен раст, особено за нето-извозниците и за домашните компании за производство на енергија. Покрај тоа, нова регулатива беше наметната во јуни со барање за редовен отпис на изложености за кои е пресметувана исправка на вредност од 100% најмалку две години. Следствено, кредитниот раст на редовното портфолио достигна 6,2%, предводен од страна на секторот домаќинства кој бележи раст од 11,1%, додека кредитите на претпријатијата се зголемија за 2,2%. Депозитите на небанкарскиот сектор се зголемија за 5,7%, од кои штедењето бележи пораст од 2,5%, а депозитите на претпријатијата се зголемија за 13,4% како одраз на недостатокот на нова инвестициска активност. Како резултат на високата ликвидност во секторот веќе неколку години, намалувањето на каматните стапки на депозитите и кредитите продолжи, со поголем притисок врз каматните стапки на депозитите. Квалитетот на кредитното портфолио се подобрува со учеството на нефункционалните кредити од 6,5% (2015: 10,7%). Секторот домаќинства покажа значајно подобрување на кредитното портфолио, со намалување на нефункционалните кредити од 5,2% во 2015 година на 2,6% во 2016 година, додека корпоративниот сектор продолжи со умерен квалитет на кредитното портфолио, каде учеството на нефункционалните кредити се намали од 14,9% во 2015 година до 9,8%. Банкарскиот сектор се покажа отпорен на удари кои произлегоа од политичката криза, додека профитабилноста на сектор се зголеми за 34% до третиот квартал од 2016 година. Финансирањето на пазарот на капитал во 2016 година беше слабо, како резултат на релаксираната монетарна политика и субвенционираниите каматни трошоци од страна на Владата како дел од анти-кризните мерки петта години по ред, што придонесе за намалување на каматните стапки на кредитите до ниво кое силно се натпреварува со финансирањето на пазарот на капитал. Сепак, тргување на пазарот на капитал и пазарна капитализација се малку подобрени од страна на инвеститорите во потрага по поголем профит во однос на ниските каматни стапки на банкарските депозити.

2. Преглед на значајните сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст. Овие политики континуирано се применувани низ сите прикажани години, освен ако не е поинаку наведено.

2.1 Основа за изготвување на финансиските извештаи

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) издадени од Комитетот за Меѓународни Сметководствени Стандарди (КМСС).

Банката го презентира Извештајот за финансиска состојба по редослед на ликвидност. Анализата за наплата или помрачување во рок од 12 месеци по датумот на известување (тековни) и повеќе од 12 месеци по датумот на известување (нетековни) се презентирани во Белешка 40.

Банката поседува 49% од капиталот НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје, кое е регистрирано и со седиште во Република Македонија и претставува вложување во придружено друштво. Сметководствениот третман и прикажувањето на вложувањето во придруженото друштво е по методот на главнина.

Финансиските извештаи се изготвени според концептот на историска вредност освен за ревалоризацијата на финансиските средства расположливи за продажба и обврските за дефинирани користи во согласност со МСС 19, преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања и вложувањата во недвижности дадени под закуп кои се според објективна вредност.

Подготовката на финансиските извештаи во согласност со МСФИ бара користење на определени критични сметководствени проценки. Исто така бара и расудување на раководството при примената на сметководствените политики на Банката. Областите коишто бараат повисоко ниво на расудување или сложеност или областите каде што претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи се прикажани во Белешка 4.

а. Нови и ревидирани стандарди и толкувања

Применетите сметководствени политики се во согласност со политиките од предходната финансиска година, со исклучок на следниве изменети Меѓународни стандарди за финансиско известување кои се усвоени од страна на Банката на 1 Јануари 2016:

- МСС 27 Посебни финансиски извештаи
- МСС 1 Иницијатива за обелоденување
- МСС 16 Недвижности и опрема и МСС 38 Нематеријални средства
- МСФИ 11 Заеднички вложувања
- МСФИ 10, МСФИ 12 и МСС 28: Инвестициони ентитети

Усвојувањето или толкувањето на стандардот, е опишано подолу.

• МСС 27 Посебни финансиски извештаи (изменет)

Измената е применлива за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 Јануари 2016 година. Оваа измена ќе овозможи употреба на методот на главнина за евидентирање на вложувањата во подружници, заеднички вложувања придружени друштва во нивните посебни финансиски извештаи и ќе им помогне на некои надлежности да преминат во МСФИ за посебни финансиски извештаи, намалувајќи ги трошоците за усогласување, без намалување на достапните информации за инвеститорите. Измената нема влијание на финансиската состојба или резултатот на Банката.

• МСС 1 Иницијатива за обелоденување (измена)

Измените на МСС 1 Презентација на Финансиските извештаи, дополнително ги охрабрува компаниите да применуваат професионално расудување при одредувањето на тоа какви информации да обелоденат и како сето тоа да го структурираат во нивните финансиски извештаи. Измените се применливи за годишните периоди на или по 1 Јануари 2016 година. Измените на МСС всушност разјаснуваат, а не ги менуваат во целост постоечките барања на МСС 1.

Измените се однесуваат на материјалноста, редоследот на белешките, зборовите и распоредот, сметководствените политики и презентацијата на делови од друга сеопфатна добивка кои произлегуваат од инвестиции во капиталот. Измената нема влијание на финансиската состојба или резултатот на Банката.

• **МСС 16 Недвижности, постројки и опрема и МСС 38 Нематеријални средства (изменет): Појаснување на прифатливите методи за амортизација**

Измената е применлива за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 Јануари 2016 година. Измената обезбедува дополнителни насоки за тоа како треба да се пресметува амортизацијата на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства. Со оваа измена се појаснува принципот во МСС 16 Недвижности, постројки и опрема и МСС 38 Нематеријални средства со кој приходите го одразуваат моделот на економски користи кои се генерирани од оперативни активности на бизнисот (од кои средството е дел), а не економските придобивки од употреба на средството. Како резултат на тоа, стапката на генерираните приходи во вкупните очекувани приходи кои се очекува да бидат генерирани, не може да се користат за да се амортизираат недвижностите, постројките и опремата, но може да се користат само во многу ограничени околности за амортизација на нематеријалните средства. Измената нема влијание на финансиската состојба или резултатот на Банката.

• **МСФИ 11 Заеднички аранжмани (изменет): Сметководство за стекнување на добивки од заеднички активности**

Измената е применлива за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 Јануари 2016 година. МСФИ 11 се однесува на сметководството на добивки од заеднички вложувања и заеднички активности. Измената дава нови насоки за тоа како да се вреднува стекнувањето на добивка од заеднички активности, што претставува бизнис во согласност со МСФИ и одредува соодветен сметководствен третман за таквите преземања. Измената нема влијание на финансиската состојба или резултатот на Банката.

• **МСФИ 10, МСФИ 12 и МСС 28: Инвестициски ентитети: Примена на исклучок на консолидација (измени)**

Измените се однесуваат на три прашања кои произлегуваат во праксата при примена на исклучок на консолидација на инвестициони ентитети. Измените се применливи за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2016 година. Измените појаснуваат дека исклучок од презентирање на консолидирани финансиски извештаи се однесува на матичниот субјект, кој е подружница на инвестициски ентитет, кога инвестицискиот ентитет ги мери сите свои подружници по објективна вредност. Исто така, со измените се појаснува дека само подружница која не е самата инвестициски ентитет и обезбедува услуги на поддршка на инвестицискиот ентитет се консолидира. Сите други подружници на инвестицискиот ентитет се мерат по објективна вредност. Конечно, со измените на МСС 28 Вложувања во придружени друштва и заеднички вложувања им овозможува на инвеститорите, при примена на методот на главнина, да ги задржат мерењата по објективна вредност кои се применети од страна на подружницата или заедничкото вложување на инвестицискиот ентитет или заедничкото вложување за своите интереси во подружниците. Измената нема влијание на финансиската состојба или резултатот на Банката.

• **ОМСС ги издаде годишните подобрувања на МСФИ за циклусот 2010-2012**, кои претставуваат збир на измени на МСФИ. Измените се применливи за годишните периоди кои започнуваат на или по 1 февруари 2015 година.

— **МСФИ 2 Плаќање врз основа на акции:** Ова подобрување ја менува дефиницијата на „услови на стекнување“ и „пазарни услови“ и ја додава дефиницијата на „услови на извршување“ и „услужни услови“ (кои претходно беа содржани во дефиницијата на „услови на стекнување“).

— **МСФИ 3 Деловни комбинации:** Ова подобрување појаснува дека неизвесните обврски кои се дел од деловно стекнување кои што не се класифицирани како капитални, последователно се мерат според објективната вредност преку добивка и загубата, без оглед дали влегуваат во рамката на МСФИ 9 Финансиски инструменти.

— **МСФИ 8 Оперативни сегменти:** Ова подобрување бара ентитетот да ги обелодени проценките на раководството во примена на критериумите за групирање за оперативните сегменти и појаснува дека ентитетот треба да обезбеди само усогласување на вкупните средства од известувачите сегменти како дел од средствата на ентитетот, ако средства на сегментите редовно се известуваат.

— **МСФИ 13 Мерење на објективна вредност:** Ова подобрување на Основите за заклучок на МСФИ 13

појаснува дека со издавање на МСФИ 13 и измените на МСФИ 9 и МСС 39 не се отфрла можноста некаматоносните краткорочни побарувања и обврски, да се мерат врз основа на нивната фактурна вредност без дисконтирање доколку ефектот од недисконтирањето е нематеријален.

— **МСС 16 Недвижности, постројки и опрема:** Измената појаснува дека кога ставка на недвижности, постројки и опрема повторно се вреднува, бруто сметководствената вредност е коригирана на начин конзистентен со ревалоризација на сметководствената вредност.

— **МСС 24 Обелоденување на поврзани субјекти:** Измената појаснува дека субјектот кој обезбедува услуга на клучен раководен персонал на известувачкиот ентитет или на матичното друштво на известувачкиот ентитет, претставува поврзана страна на известувачкиот ентитет.

— **МСС 38 Нематеријални средства:** Измената појаснува дека кога едно нематеријално средство се вреднува, бруто сметководствената вредност е коригирана на начин конзистентен со ревалоризација на сметководствената вредност.

• **ОМСС ги издаде годишните подобрувања на МСФИ за циклусот 2012-2014,** кои претставуваат збир на измени на МСФИ. Измените се применливи за годишните периоди кои започнуваат на или по 1 Јануари 2016 година.

— **МСФИ 5 Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинатото работење:** Измената појаснува дека со промената од еден метод на продажба на друг (преку продажба или преку дистрибуција на сопствениците) не треба да се смета дека е нов план за продажба, туку како продолжување на веќе постоечкиот план. Затоа, не постои прекинатата примена на барањата на МСФИ 5. Измената појаснува дека промената на начинот на продажба, не го менува и датумот на класификација.

— **МСФИ 7 Финансиски инструменти: Обелоденувања:** Измената појаснува дека договорите за услуги коишто вклучуваат надомест можат да бидат континуирано учество во финансиското средство. Исто така, измената појаснува дека обелоденувањата во МСФИ 7, поврзани со нетирањето на финансиските средства и финансиските обврски, не се потребни во скратениот периодичен финансиски извештај.

— **МСС 19 Користи за вработените:** Измената појаснува дека понудата на пазарот на високо квалитетни корпоративни обврзници се оценува врз основа на валутата во која е деноминирана обврската, наместо на валутата во земјата во која се наоѓа обврската. Кога не постои пазар со високо квалитетни корпоративни обврзници во таа валута, мора да се користи стапката на државните обврзници.

— **МСС 34 Меѓупериодично финансиско известување:** Измената појаснува дека потребните периодични обелоденувања мораат да бидат или во периодичните, привремените финансиски извештаи или вметнати со референца меѓу привремените финансиски извештаи и секаде онаму каде што се вклучени во рамките на поголеми периодични финансиски извештаи (на пр. во коментарите на менаџментот или пак во Извештајот за ризик). Одборот наведува дека другите информации во рамките на периодичните финансиски извештаи мораат да бидат достапни за корисниците на истите под исти услови како во меѓупериодичните извештаи и во исто време. Доколку корисниците немаат пристап до другите информации, во тој случај периодичниот, привремениот финансиски извештај не е целосен.

6. Објавени стандарди кои сè уште не се стапени во сила, ниту се усвоени

• МСФИ 9 Финансиски инструменти - Класификација и мерење

Стандардот е применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 Јануари 2018 година, со дозволено порано усвојување. Финалната верзија на МСФИ 9, ги одразува сите фази од проектот на финансиските инструменти и го заменува МСС 39 Финансиски инструменти-Признавање и мерење и сите предходни верзии на МСФИ 9. Стандардот воведува нови барања за класификацијата и мерењето, исправките на вредност и сметководството за хеџинг.

Во 2016 година Банката формираше мултидисциплинарен тим за имплементација, како проект под водство на Секторот за финансиското управување и Секторот за управување со ризици за подготовка за имплементација на МСФИ 9. Активностите на работните групи на проектот МСФИ 9 во Банката се во тек.

Од аспект на класификацијата и мерењето, новиот стандард ќе бара сите финансиски средства, освен сопственичките инструменти и деривати, да се оценуваат врз основа на комбинација на бизнис моделот на субјектот за управување со средствата и карактеристиките на договорниот паричен тек на инструментот. Категориите од МСС 39 ќе биде заменети со: објективна вредност преку билансот на успех (FVPL), објективна вредност преку извештајот за сеопфатна добивка (FVOCI) и амортизирана набавна вредност. Сопственички инструменти кои не се чуваат за тргување може да бидат неповратно определени како FVOCI, без последователна рекласификација на добивките или загубите во билансот на успех. Сметководството на финансиските обврски во голема мера ќе биде исто како и барањата на МСС 39, освен за третманот на добивките или загубите кои произлегуваат од сопствениот кредитен ризик на ентитетот поврзани со обврските определени во FVPL. Ваквите движења ќе бидат презентирани во останатата сеопфатна добивка (OCI) без последователна рекласификација во билансот на успех, освен ако не се појават сметководствени неусогласености во билансот на успех.

По завршување на својата првична проценка, Банката заклучи дека:

- сите тековни кредити и побарувања, кои се класифицирани како кредити и побарувања според МСС 39 се очекува да се мерат по амортизирана набавна вредност според МСФИ 9
- финансиските средства и обврски кои се чуваат за тргување и финансиски средства и обврски определени како FVPL се очекува да продолжат да се мерат по FVPL
- најголем дел од должнички хартии од вредност расположливи за продажба според МСС 39, се очекува да се мерат по амортизирана набавна вредност или по FVOCI
- сопственички инструменти ќе продолжат да се мерат по FVOCI.

Со МСФИ 9, исто така, суштински ќе се промени методологијата за загуба поради оштетување. Стандардот ќе го замени пристапот на МСС 39 за настанати загуби со пристап на очекувани кредитни загуби (ECL). Од Банката ќе се бара да евидентира исправки на вредност за очекуваните загуби за сите кредити и други должнички финансиски средства кои не се водат како FVPL, заедно со преземените обврски за кредитирање и договорите за финансиски гаранции. Исправката на вредност е врз основа на очекуваните кредитни загуби поврзани со веројатноста од неисполнување на обврските во следните дванаесет месеци, освен ако има значително зголемување на кредитниот ризик од издавањето на финансиското средство, во кој случај, надоместокот се базира на веројатноста од неисполнување на обврските во текот на животниот век на средството. Банката има воспоставено политика за оцена на крајот на секој период на известување дали има значително зголемување на кредитниот ризик од почетното признавање, од аспект на промената на ризик од неисполнување на обврските кои би се случиле во преостанатиот век на финансискиот инструмент. Банката ги групира кредитите во Ниво 1, Ниво 2 и Ниво 3, врз основа на применетата методологија на исправката на вредноста, како што е опишано подолу:

- Ниво 1 – Редовни кредити: кога кредитите се првично признаени, Банката признава исправка на вредноста врз основа на 12 месечни очекувани кредитни загуби
- Ниво 2 – Кредити со ниско ниво на извршување: кога кредитот покажува значително зголемување на кредитниот ризик, Банката признава исправка на вредноста врз основа на очекувани кредитни загуби за животниот век на кредитот
- Ниво 3 - Оштетени кредити: Банката признава исправка на вредноста врз основа на очекувани кредитни загуби за животниот век на кредитот.

• МСФИ 15 Приходи од договори со клиенти

Стандардот е применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 Јануари 2018 година. МСФИ 15 воспоставува модел од 5 чекори кој се однесува на приходот заработен како резултат на склучен договор со клиенти (со ретки исклучоци), без оглед на видот на трансакцијата на приходот или пак индустријата. Барањата на стандардот исто така ќе се применуваат и на признавањето и мерењето на добивките и загубите од продажбата на некои нефинансиски средства кои не се производ на редовните активности на субјектот (на пример, продажба на недвижности, постројки и опрема или нематеријални средства). Ќе бидат потребни подлабоки обелоденувања, вклучувајќи и специфицирање на вкупниот приход; информации во врска со обврските; промени во договорот поврзани со средствата и обврските помеѓу периоди, и клучните расудувања и проценки. Банката е во процес на оценување на потенцијалното влијание на овој стандард.

• **МСФИ 15: Приходи од договори со клиенти (појаснувања)**

Појаснувањата се применуваат за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2018 година, со дозволено порано усвојување. Целта на појаснувањата е да се разјаснат намерите на ОМСС при развојот на барањата на МСФИ 15 Приходи од договори со клиенти, особено во делот на сметководство на идентификување на обврските поврзано со измените во значењето на принципот »одделно идентификување«, на размислувањата на носителот наспроти застапникот, вклучувајќи ја и проценката на тоа дали субјектот е носител или застапник, како и примена на принципот на контрола и лиценцирање на дополнителни упатства за сметководство на интелектуална сопственост и авторски права. Појаснувањата, исто така, обезбедуваат дополнителни практични насоки за субјекти кои или го применува МСФИ 15 целосно ретроспективно или ќе изберат да применат модифициран ретроспективен пристап. Банката е во процес на проценка на потенцијалните ефекти на овој стандард.

• **МСФИ 16: Закуп**

Стандардот е применлив за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2019 година. МСФИ 16 ги утврдува принципите за признавање, мерење, презентирање и обелоденување на договори за закуп и за двете страни на договорот, односно на корисникот и давателот. Новиот стандард бара од корисникот на лизингот да ги признае повеќето закупи во своите финансиски извештаи. Корисникот на лизингот ќе има единствен сметководствени модел за сите договори за закуп, со одредени исклучоци. Сметководственото евидентирање на давателот на наемот е значително непроменето. Банката е во процес на проценка на влијанието на овој стандард врз нејзините финансиски извештаи.

• **Измена на МСФИ - 10 Консолидирани Финансиски извештаи и МСС 28 – Вложувања во придружни друштва и заеднички вложувања: Продажба или придонес на средствата помеѓу инвеститорот и придруженото друштво или заедничкото вложување**

Измените се однесуваат на недоследноста помеѓу барањата на МСФИ 10 и оние во МСС 28, за справување со продажба или придонес на средствата помеѓу инвеститорот и придруженото друштво или заедничко вложување. Главната последица на измените е дека целосната добивка или загуба се признава кога трансакцијата вклучува некаков бизнис (без разлика дали тоа е една подружница или не). Делумна добивка или загуба се признава кога трансакцијата вклучува средства кои не претставуваат бизнис, дури и ако тие средства се сместени во подружницата. Во декември 2015 година ОМСС го одложи датумот на влегување во сила на овој амандман на неодредено време во очекување на исходот на својот истражувачки проект на сметководство на метод на главнина. Банката е во процес на оценување на потенцијалното влијание на овој стандард.

• **МСС 12: Признавање на одложените даночни средства за нереализирани загуби (измени)**

Измените се применливи за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2017 година, со дозволено порано усвојување. Целта на измените е да се разјаснат барањата на одложените даночни средства за нереализирани загуби, со цел да се увидат различностите во пракса во примената на МСС 12 Даночи на добивка. Конкретните прашања каде што различноста во пракса постои се однесуваат на постоењето на одбитни времени разлики врз намалување на објективната вредност, реструктурирање на средства во вредност поголема од сметководствената, веројатни идни оданочиви добивки и комбинирани наспроти посебни проценки. Банката е во процес на проценка на потенцијалните ефекти на овој стандард.

• **МСС 7: Иницијатива за обелоденувања (измени)**

Измените се применливи за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2017 година, со дозволено порано усвојување. Целта на измените е да се обезбедат обелоденувања кои им овозможуваат на корисниците на финансиските извештаи да ги оценат промените во обврските кои произлегуваат од финансиски активности, вклучувајќи ги и промените кои произлегуваат од паричните текови и безготовинските промени. Измените специфицираат дека еден од начините за да се исполни барањето за обелоденување е преку обезбедување на табеларно усогласување меѓу почетните и крајните вредности во извештајот за финансиската состојба за обврските кои произлегуваат од финансиски активности, вклучувајќи ги и промените од финансиски парични текови, промени кои произлегуваат од добивање или губење на контролата на подружници или други бизниси, ефектот од промените на девизниот курс, промените во објективната вредност и други промени. Банката е во процес на проценка на потенцијалните ефекти на овој стандард.

• **МСФИ 2: Класификација и мерење на плаќања врз основа на акции (измени)**

Измените се применливи за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2018 година, со дозволено порано усвојување. Измените се однесуваат на барањата за сметководството на ефектите на стекнување и не-стекнување услови за мерење на готовински плаќања врз основа на акции, за плаќање врз основа на акции со нетирање на обвр-

ските за задржан данок и за измени на условите за плаќање врз основа на акции што ја менува класификацијата на трансакцијата од готовински плаќања во плаќања врз основа на акции. Банката е во процес на проценка на потенцијалните ефекти на овој стандард.

• **МСФИ 4: Примена на МСФИ 9 Финансиски инструменти со МСФИ 4 Договори за осигурување (измени)**

Измените се применливи за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2018 година. Измените се однесуваат на решавање на проблемите што произлегуваат од спроведувањето на стандардот за нови финансиски инструменти МСФИ 9, пред спроведувањето на новиот стандард за договори за осигурување кој Одборот го развива за да го замени МСФИ 4. Измените воведуваат две опции за субјектите кои издаваат договори за осигурување: привремено ослободување од примената на МСФИ 9 и целосен пристап, со што ќе се овозможи субјекти кои издаваат договори за осигурување во рамките на МСФИ 4 да се рекласифицираат, од добивка или загуба во останата сеопфатна добивка, некои од приходите или трошоци кои произлегуваат од одредени финансиски средства. Банката е во процес на проценка на потенцијалните ефекти на овој стандард.

• **МСС 40: Трансфери во Вложување во недвижности (измени)**

Измените се применливи за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2018 година, со дозволено порано усвојување. Измените објаснуваат кога субјектот треба да ја пренесе сопственоста над недвижноста, вклучувајќи недвижности во подготовка или развој во или надвор од Вложувања во недвижности. Измените наведуваат дека промената на употреба се случува кога недвижноста ја исполнува или ќе престане да ја исполнува дефиницијата за вложување во недвижност и постои доказ за промената на употреба. Само промена во намерите на менаџментот за користење на недвижностите не обезбедува доказ за промената на употреба. Банката е во процес на проценка на потенцијалните ефекти на овој стандард.

• **КТМФИ ИНТЕРПРЕТАЦИЈА 22: Девизни трансакции и напредна примена**

Толкувањето е применливо за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2018 година, со дозволено порано усвојување. Толкувањето го појаснува сметководството за трансакции кои вклучуваат приливи или авансни уплати, во странска валута. Толкувањето ги опфаќа девизните трансакции кога ентитетот признава немонетарни средства или немонетарни обврски кои произлегуваат од плаќања или примени аванси пред ентитетот да ги признае поврзаните средства, трошоци или приходи. Толкувањето наведува дека денот на трансакцијата, за целите на утврдување на девизниот курс, е датумот на првичното признавање на авансното немонетарно средство или обврска за одложени приходи. Доколку има повеќе плаќања или примени аванси, ентитетот мора да утврди датум на трансакција за секое плаќање или примен аванс. Банката е во процес на проценка на потенцијалните ефекти на овој стандард.

ОМСС ги издаде Годишните подобрувања за циклусот МСФИ 2014 - 2016, кој е збирка на измени и дополнувања на МСФИ. Измените се применливи за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2017 година за МСФИ 12 Обелоденување на интереси во други ентитети и на или по 1 јануари 2018 година за МСФИ 1 Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување и за МСС 28 Вложувања во придружени друштва и заеднички вложувања. Претходна примена е дозволена за МСС 28 Вложувања во придружени друштва и заеднички вложувања. Банката е во процес на проценка на потенцијалните ефекти на овој стандард.

— **МСФИ 1 Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување:** Ова подобрување брише краткорочни олеснувања во поглед обелоденувања во врска со финансиските инструменти, надоместоци на вработените и инвестициски субјекти, кои се применуваат за прв пат.

— **МСС 28 Вложувања во придружени друштва и заеднички вложувања:** Измените појаснуваат дека на изборот за мерење по објективна вредност преку билансот на успех на инвестиција во придружено друштво или заедничко вложување, од страна на субјект со капитално вложување или на друг начин квалификуван ентитет, е достапна за секоја инвестиција во придружено друштво или заедничко вложување на основа принцип инвестиција-по-инвестиција, при почетното признавање.

— **МСФИ 12 Обелоденување на интереси во други ентитети:** Измените појаснуваат дека барањата за обелоденување во МСФИ 12, освен оние од сумирани финансиски информации за подружници, заеднички вложувања и придружени друштва, се однесува на интерес на ентитетот во подружница, заедничко вложување или придружено друштво кој се класифицирани како расположливи за продажба, кои се чуваат за дистрибуција, или како прекинатото работење во согласност со МСФИ 5.

2.2 Странски валути

а. Функционална и известувачка валута

Ставките вклучени во финансиските извештаи на Банката се мерени користејќи ја валутата на локалната економска средина во којашто работи Банката („функционална валута“). Финансиските извештаи се прикажани во илјади македонски денари („МКД“), којашто е функционална и известувачка валута.

б. Трансакции и состојби

Деловните трансакции во странска валута се искажуваат во функционалната валута според важечкиот среден курс на денарот на датумот на трансакциите според курсната листа од НБРМ. Добивките и загубите од курсни разлики кои произлегуваат од порамнувањето на такви трансакции и од искажувањето на монетарните средства и обврски деноминирани во странска валута според курсот на датумот на известување се признати во билансот на успех.

Промените на објективната вредност на хартиите од вредност деноминирани во странска валута, класифицирани како расположливи за продажба, се прикажуваат како курсни разлики кои произлегуваат од промени во амортизираната вредност на хартиите и други промени во сметководствената вредност на хартиите.

Курсните разлики што произлегуваат од промените во набавната вредност се признаваат во билансот на успех.

Курсните разлики на немонетарните ставки, како на пример акции коишто се вреднуваат по објективна вредност преку билансот на успех, се искажуваат како дел од добивка или загуба од објективната вредност. Курсните разлики на немонетарните ставки, како на пример акциите класифицирани како финансиски средства расположливи за продажба, се вклучени во ревалоризационите резерви на капиталот.

Странските валути со кои работи Банката главно се еврото (ЕУР) и доларот на САД (УСД). Девизните курсеви кои се користат за искажување на 31 декември 2016 година и 2015 година беа следниве:

	2016	2015
	МКД	МКД
1 ЕУР	61,48	61,59
1 УСД	58,33	56,37

2.3 Финансиски средства

Банката ги класифицира своите финансиски средства во следниве категории: кредити и побарувања, финансиски средства чувани за тргување, финансиски средства расположливи за продажба и финансиски средства чувани до достасување. Раководството ја определува класификацијата на своите вложувања при почетното признавање.

а. Кредити и побарувања

Кредити и побарувања се недеривативни финансиски средства со фиксни и определиви отплати кои не котираат на активен пазар. Тие настануваат кога Банката му обезбедува средства на позајмувачот без намера да тргува со побарувањето. Кредитите и побарувањата на Банката се признаваат кога Банката станува страна на договорните одредби на инструментот, односно кога средствата се испорачани. Кредитите и побарувањата почетно се мерат по набавната (објективната) вредност и последователно се вреднуваат според амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка.

б. Финансиски средства по фер вредност преку билансот на успех

Финансиски средства чувани за тргување

Финансиско средство се класифицира како чувано за тргување ако иницијално се набавува со намера да се продаде или да се откупи во краток период и за кое постои веројатност за остварување добивка во краток рок. Средствата чувани за тргување почетно се признаваат по објективна вредност и трансакционите трошоци се признаваат во билансот на успех.

Објективната вредност на финансиските средства кои се чуваат за тргување е куповната цена за средства и продаж-

ната цена за обврски. Последователните мерења не ги вклучуваат трансакциските трошоци.

Добивките и загубите кои произлегуваат од промените на објективната вредност се вклучуваат во билансот на успех во периодот во кој настануваат. Приходите и расходите од камати и приходите и расходите од дивиденди, заедно со добивките и загубите од промените на објективната вредност, се признаени во Билансот на успех во Нето добивка/ (загуба) од финансиски инструменти чувани за тргување.

Дериватни средства чувани за управување со ризик

Банката превзема активности со цел за осигурување од ризици и намалување на изложеноста кон различни финансиски ризици со финансиски инструменти кои се класифицираат како деривати за заштита од ризик.

Банката поседува инструменти чија цена, директно или индиректно зависи од девизните курсеви.

Деривативите се признаваат кога Банката станува странка на договорените одредби на инструментот (датум на тргување).

в. Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние кои се наменети да се чуваат на неодреден временски период, а кои можат да бидат продадени за потребите на ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Финансиски средства расположливи за продажба почетно се признаваат по објективна вредност, којашто е еднаква на набавната вредност зголемена за трансакционите трошоци и последователно се мерат по објективна вредност. Добивките и загубите кои произлегуваат од промените во објективната вредност на средствата расположливи за продажба се еднакви на разликата помеѓу амортизираната вредност и моменталната објективна вредност на средствата и директно се признаваат во капиталот, се до моментот на депризнавање или оштетување на финасиското средство.

Банката има евиденција на амортизираната набавна вредност на должничките хартии од вредност класифицирани како расположливи за продажба (врз основа на која во одделни пресметковни периоди го разграничува приходот врз основа на камата) и на објективната вредност. При продажба на овие средства соодветно се евидентира и акумулираната амортизација која се однесува на средството.

При продажба или оштетување на финасиските средства расположливи за продажба, кумулативната добивка или загуба претходно признаена во капиталот се признава во билансот на успех.

Каматата пресметана со примена на метод на ефективна каматна стапка и добивките и загубите од курсните разлики на монетарните средства класифицирани како расположливи за продажба се признаваат во билансот на успех со исклучок на курсните разлики на сопственички инструменти расположливи за продажба кои се признаваат во останатата сеопфатна добивка. Дивидендите кои произлегуваат од сопственичките инструменти класифицирани како расположливи за продажба се признаваат во билансот на успех, кога ќе се утврди правото на субјектот да се прими плаќањето.

За утврдување на објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активен пазар се користи тековната куповна цена, освен кај инструментите кои немаат котирана пазарна цена на активен пазар и чијашто објективна вредност не може со сигурност да се измери се мерат според нивната набавна вредност, намалени за загуба поради оштетување.

г. Финансиски средства кои се чуваат до достасување

Финансиските средства кои се чуваат до достасување се недеривативни финансиски средства со фиксни или определени отплати и фиксни датуми на достасување, кои раководството на Банката има намера и можност да ги чува до достасување.

Доколку Банката продаде или рекласифицира повеќе од незначителен износ од вложувањата чувани до достасување (10% од вкупните вложувања чувани до достасување, пред продажбата или рекласификацијата), Банката ќе ги рекласифицира сите останати вложувања коишто се чуваат до достасување во категоријата на финансиски средства расположливи за продажба.

Банката почетно ги признава финансиските средства кои се чуваат до достасување по објективна вредност, којашто е еднаква на набавната вредност зголемена за трансакциските трошоци, додека пак последователно се мерат по амортизираната набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка.

д. Признавање

Банката почетно ги признава кредитите и побарувањата на денот на нивното настанување.

Редовните купопродажби на финансиски средства кои се евидентираат по објективна вредност преку билансот на успех, финансиски средства кои се чуваат до достасување и финансиски средства расположливи за продажба се евидентираат на датумот на тргување – датумот на којшто Банката се обврзува да ги купи или продаде средствата.

ѓ. Депризнавање

Банката ги депризнава финансиските средства кога се истечени правата од договорот за добивање на паричните текови од финансиските средства или кога ги има пренесено сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство.

2.4 Оштетување на финансиски средства

а. Средства кои се вреднуваат според амортизирана набавна вредност

На месечна основа, Банката прави проценка дали постои објективен доказ дека финансиско средство или група на финансиски средства се оштетени. Финансиските средства или група на финансиски средства се оштетени и загубите поради оштетувањето настануваат само доколку има објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани коишто се случиле по првичното признавање на средството („настан на загуба“) и тој настан (или настани) што предизвикува загуба има влијание на очекуваните идни парични текови од финансиското средство или групата на финансиски средства коишто можат веродостојно да се проценат.

Критериумите коишто Банката ги користи за да утврди дали постои објективен доказ за загуба поради оштетување вклучуваат:

- Неисполнување на договорени плаќања на главнина или камата;
- Тешкотии во паричните текови од страна на позајмувачот (на пример: коефициент на акционерски капитал, процент на нето приход од продажба);
- Прекршување на ковенантите за кредитот или условите за кредитот;
- Започнување на постапки за стечај;
- Влошување на конкурентската позиција на позајмувачот;
- Намалување на вредноста на колатералот и
- Регулаторни и други потешкотии при преземањето на колатералот.

Проценетиот период помеѓу појавувањето на загуба и нејзината идентификација, зависи од управувањето со секое поодделно портфолио. Генерално, тој период е еден месец.

Банката првично прави проценка дали постои објективен доказ за поединечно оштетување за финансиските средства коишто се поединечно значајни и поединечно или групно за финансиските средства коишто не се поединечно значајни. Доколку Банката утврди дека не постои објективен доказ за оштетување за поединечно оценето финансиско средство, било да е значајно или не, Банката го вклучува средството во група на финансиски средства со слични карактеристики на кредитен ризик и групно ги оценува за оштетување. Средствата коишто се оценуваат на поединечна основа за оштетување и за коишто се признава загуба поради оштетување или истата била признаена и понатаму останува признаена, не се вклучуваат во групната оценка за оштетување.

Загуба поради оштетување е износот утврден како разлика помеѓу сметководствената вредност на средствата и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи идни кредитни загуби кои не се настанати) дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на финансиските средства. Сметководствената вредност на средството се намалува преку употреба на сметка за исправка на вредноста и износот на загубата се признава во

билансот на успех. Доколку кредитот или средството кое се чува до достасување има променлива каматна стапка, дисконтната стапка за мерење на загубата поради оштетување е ефективна каматна стапка утврдена со договорот.

Пресметката на сегашната вредност на проценетите идни парични текови на финансиското средство кое е обезбедено, ги искажува паричните текови коишто можат да настанат од реализација на колатералот, намалени за трошоците за стекнување и продажба на колатералот, без разлика дали стекнувањето е веројатно.

За целите на групна оценка за оштетување, финансиските средства се групираат врз основа на слични карактеристики на кредитен ризик, (т.е. врз основа на постапката за одредување на категоријата на финансиските средства на Банката, земајќи ги предвид типот на средствата, индустријата, географската локација, типот на колатералот, денови на доцнење и други релевантни фактори). Тие карактеристики се релевантни за проценка на идните парични текови за групите на овие средства бидејќи се показатели за способноста на должниците да ги платат сите износи кои се доспееани, согласно условите од договорот за средствата за кои се врши проценка.

Идните парични текови за група финансиски средства коишто се групно оценети за оштетување се проценуваат врз основа на договорните парични текови на средствата на Банката и искуството со претходни загуби на средства со карактеристики на кредитен ризик слични на оние на Банката. Искуството со претходните загуби се прилагодува со тековните расположливи податоци за да ги одразат тековните услови кои не влијаеле на периодот на којшто искуството со минатите загуби се заснова и да ги отстрани ефектите на условите од минатиот период, кои во моментот не постојат.

Проценката на промените во идните парични текови за група средства треба да ги одразува и директно да е конзистентна со промените во расположливите податоци од период до период (на пример, промени во стапката на невработеност, цените на недвижностите, платежната состојба, или други фактори кои ги покажуваат промените во веројатноста за загуби на Банката и нивниот обем). Методологијата и претпоставките кои се користат за проценување на идни парични текови се разгледуваат редовно од страна на Банката за да се намалат секакви разлики помеѓу веројатноста за загуба и вистинската загуба.

Кога еден кредит е ненаплатлив тогаш се отпишува во износ на соодветната резервација за оштетување на кредитот. Такви кредити се отпишуваат откако се преземени сите неопходни постапки за наплата и кога износот на загубата е утврден.

Доколку, во наредниот период, показателите за постоење на загуба покажуваат дека повеќе не постои загуба поради оштетување и истото може објективно да се поврзе со настан којшто се случил откако оштетувањето било признаено (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба од оштетување се ослободува со коригирање на сметката за исправка на вредноста. Износот на ослободувањето се признава во билансот на успех во позиција „Исправка на вредноста на кредити“.

На месечна основа, Банката оценува дали има објективен доказ дека финансиското средство или групата на финансиски средства е оштетена. Во случај на сопственички вложувања класифицирани како расположливи за продажба, значајно или пролонгирано намалување на објективната вредност на хартијата од вредност под нејзината набавна вредност се зема предвид при утврдување дали средствата се оштетени. Доколку постои таков доказ, кај средствата расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика помеѓу почетната набавна вредност и тековната објективна вредност, намалена за загуба поради оштетување на тие финансиски средства претходно признаени во билансот на успех – се отстранува од капиталот и се признава во билансот на успех. Загубата поради оштетување признаена во билансот на успех за сопственичките вложувања, последователно не може да се ослободи преку билансот на успех.

Доколку, во последователниот период, објективната вредност на должничките инструменти класифицирани како расположливи за продажба се зголемува и зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случил откако загубата поради оштетување била признаена во билансот на успех, загубата поради оштетување се ослободува преку билансот на успех.

а. Кредити со повторно обновени услови

Кредитите кои се предмет на групна оценка за оштетување или се поединечно значајни и чии што услови се повторно договорени, повеќе не се сметаат како достасани кредити туку како нови кредити. Во наредните години, средства-

та треба да се признаат како достасани кредити и да се обелоденат само ако се повторно обновени.

б. Реструктурирање на побарување

Реструктурирање на побарување значи воспоставување кредитна изложеност од страна на Банката за замена на едно или повеќе постоечки побарувања или промена на постоечката кредитна изложеност, при што се извршени измени на договорните услови коишто се резултат на влошената финансиска состојба на клиентот, што меѓу другото вклучува:

- Продолжување на рокот на достасување;
- Намалување на каматната стапка;
- Намалување на висината на побарувањето (главница и/или достасана камата и провизија) преку отпис;
- Капитализација на камата;
- Консолидација на повеќе побарувања во едно побарување со менување на договорните услови или
- Други слични активности.

Капитализација на камата преставува припишување или конверзија на побарување врз основа на камата во побарување врз основа на главница.

При реструктурирање на побарување, Банката е должна да ги почитува критериумите за класификација на кредитната изложеност настаната како резултат на реструктурирањето.

Нето ефектот од реструктурирањето на побарувањето не смее да доведе до зголемување на финансискиот резултат на Банката, освен во случаи на намалување на кредитната изложеност како резултат на наплата. Во период од шест месеци по извршеното реструктурирање Банката не смее да евидентира приход врз основа на ослободување на исправка на вредноста/посебна резерва, којшто не е резултат на наплата на кредитната изложеност.

По исклучок, Банката може да одреди подобра категорија на ризик и/или да пресмета понизок износ на исправка на вредноста/посебна резерва, само доколку кредитната изложеност настаната како резултат на реструктурирањето е обезбедена со првокласен инструмент за обезбедување.

Банката може да врши капитализација на камата само доколку таа е дел од реструктурирањето на побарувањето.

Банката е должна при секое реструктурирање на побарување да изврши анализа на причините поради кои се врши реструктурирањето.

в. Отпис на побарувања

Банката врши отпис на побарувања:

- Врз основа на правосилна судска одлука (ако е донесена правосилна судска пресуда за неоснованост на побарувањето или дека Банката нема право на побарувањето, ако е завршена стечајна постапка и слично);
- Кога Банката недвосмислено ќе утврди неможност и/или неподготвеност на клиентот да ја плати обврската, доколку трошоците за покренување и водење на постапката за присилна наплата се повисоки од износот на кредитната изложеност, или во други случаи кои се предвидени со интерните акти на Банката или
- Станува збор за мали износи на поединечно незначајни побарувања.

Банката може да врши делумен или целосен отпис на побарувањата при што отпишаното побарување се пренесува на посебна вонбилансна сметка (со исклучок на мали износи на поединечно незначајни побарувања) и за него Банката води посебна евиденција во период од најмалку десет години.

Освен во случаите наведени во ставовите погоре од оваа точка, Банката во согласност со Одлуката за изменување на Одлуката за управување со кредитниот ризик (Службен весник на Република Македонија број 223/15, се спроведува од 1 јануари 2016 година, а усогласеност на исправките почнувајќи од 30 јуни 2016 година) ќе отпише кредитна изложеност доколку се поминати две години од датумот кога Банката била должна да врши исправка на вредноста, односно да издвојува посебна резерва од 100%.

2.5 Вложувања во придружени друштва

Банката има вложувања во придружено друштво.

Вложувањето кое овозможува поседување над 20% и повеќе од вкупниот број на акции или удели или правата на глас во друштвото во кое е вложено, и постои значајно влијание но не контрола над друштвото во кое што е вложено, претставува вложување во придружено друштво.

Вложувањето во придружено друштво е признаено како средство во билансот на состојба на датумот на тргување.

Почетното мерење на вложувањето во придруженото друштво се врши според набавната вредност (трошоците на вложувањето). Трансакциските трошоци се вклучуваат во почетното мерење на вложувањата.

Банката последователно го мери вложувањето во придружено друштво според методот на главнина со кој сметководствената вредност се зголемува или намалува за да се признае учеството на Банката согласно остварената нето добивка на ентитетот во кој е вложено. Сите распределби (дивиденди) примени од друштвото во кое е вложено, ја намалуваат сметководствената вредност на вложувањето.

2.6 Нетирање на финансиски инструменти

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на состојба кога Банката има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да се порамни трансакцијата на нето основа или да се реализира средството и истовремено да се подмири обврската.

2.7 Приходи и расходи од камата

Приходите и расходите по основ на камата за сите каматоносни финансиски инструменти, освен за оние што се класифицирани како чувани за тргување или оние кои се по објективна вредност преку билансот на успех, се признати како „приход од камата“ и „расход од камата“ во билансот на успех, користејќи го методот на ефективна каматна стапка и расходите од камата утврдени со актуарска пресметка поради промена на сегашната вредност на користите за вработени заради приближување до датумот за исплата.

Методот на ефективна каматна стапка е метод на мерење на финансиските средства и обврски според амортизирана набавна вредност и распоредување на приходите и расходите од камата во очекуваниот периодот на достасување на финансиските инструменти. Ефективната каматна стапка е стапката која ги дисконтира очекуваните идни парични приливи или одливи до датумот на крајната достасаност на инструментот или, доколку е соодветно, за пократок временски период до нето сметководствената вредност на финансиските средства или финансиските обврски. При пресметувањето на ефективната каматна стапка, Банката го проценува паричниот тек земајќи ги предвид сите договорни услови на финансискиот инструмент (на пример, опции за предвремена отплата), освен идните кредитни загуби. Пресметката ги вклучува сите добиени или исплатени надомести и платени или примени поени помеѓу договорените страни кои се составен дел од ефективната каматна стапка, трансакционите трошоци и сите други премии или дисконти.

2.8 Приходи и расходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести главно се состојат од примени/платени провизии од/на претпријатија кои произлегуваат од издавање на гаранции, отворање на акредитиви, платен промет во земјата и странство, провизии по кредитирање, кредитни картички и останато. Генерално, провизиите и надоместите се признаваат на пресметковна основа, кога услугата ќе се изврши.

2.9 Приход од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во билансот на успех кога ќе биде утврдено правото на Банката да прими плаќање и кога се веројатни економски користи од приливот.

2.10 Вложувања во недвижности

Вложувања во недвижности претставуваат недвижности кои се чуваат за заработка на приход од наемнини или за зголемување на вредноста на капиталот или двете заедно. Банката има вложувања во недвижности дадени под закуп кои биле стекнати преку пренос од недвижности на Банката во вложувања во недвижности дадени под закуп. Приходот од наемнините од вложувањата во недвижности дадени под закуп е признат во билансот на успех по правилинска основа според условите на наемот.

Вложувањата во недвижности дадени под закуп се мерат според објективна вредност која ги одразува пазарните услови на датумот на подготвување на извештајот за финансиската состојба. Добивките или загубите кои произлегуваат од промени во објективната вредност на вложувањата во недвижности дадени под закуп се вклучени во билансот на успех во годината во која промените настанале.

Кога Банката донесува одлука да ги користи овие средства за сопствена употреба, истите се рекласификуваат како недвижности и опрема.

2.11 Нематеријални средства

Нематеријалните средства кои се стекнати од Банката, се искажани според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби поради оштетување.

Последователните издатоци се капитализираат само кога се зголемуваат идните економски добивки вградени во средствата на кои се однесуваат. Сите други издатоци се признаваат во билансот на успех како што настануваат.

Амортизацијата се признава во билансот на успех по праволиниска основа во текот на нивниот проценет век на употреба. Нематеријалните средства се амортизираат од датумот кога се расположливи за употреба.

Преостанатата вредност на средствата и нивниот корисен век на употреба се прегледуваат и корегираат соодветно, на секој датум на биланс на состојба.

Најмалку еднаш годишно или секогаш кога постои доказ дека нематеријалните средства може да бидат оштетени Банката врши тестирање на оштетување.

Корисниот век на одредени категории на нематеријални средства е како што следува:

	2016	2015
Софтвер	5 години	5 години
Патенти и лиценци	5-10 години	5-10 години
Останато	5 години	5 години

2.12 Недвижности и опрема

Недвижностите се состојат главно од земјиште и згради. Сите недвижности, постројки и опрема се искажуваат според набавна вредност намалена за амортизација и оштетување доколку постои. Набавната вредност ги вклучува трошоците што се директно поврзани со стекнувањето на средството.

Последователните издатоци се вклучени во сметководствената вредност на средствата или се искажани како посебно средство, соодветно, само кога е веројатно дека идните економски добивки поврзани со средството ќе претставуваат прилив за Банката и цената на средството може веродостојно да се измери. Сите други поправки и одржувања се признаваат во билансот на успех како други оперативни трошоци во период кога настанале.

Земјиштето и уметничките слики не се амортизираат. Амортизацијата на недвижности и опрема се пресметува со примена на праволиниски метод за да се распредели нивната вредност до остатокот на вредноста во текот на нивниот корисен век на употреба како што следи:

	2016	2015
Згради	40 години	40 години
Мебел и опрема	4-10 години	4-10 години

На секој датум на билансот на состојба, Банката ја разгледува преостанатата вредност на средствата и корисниот век на употреба на средствата и се корегира, доколку е потребно. Недвижностите кои се предмет на амортизација се

разгледуваат за оштетувањето кога настаните и промените покажуваат дека сметководствената вредност не може да се надомести. Ако сметководствената вредност на средството е поголема од пресметаниот надоместлив износ, тогаш сметководствената вредност на средството веднаш се сведува до надоместливиот износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ од објективната вредност намалена за трошоците за продажба на средството и неговата употребна вредност.

Добивките и загубите од оттуѓување на средствата се утврдуваат како разлика на приходот од продажбите и сметководствената вредност на средствата. Истите се вклучени во билансот на успех во позицијата „други оперативни приходи или расходи“.

2.13 Средства стекнати преку преземање

Преземените средства вклучуваат земјиште, недвижности и опрема стекнати преку постапка на преземање поради целосно или делумно затварање на соодветниот кредит. Овие средства се искажуваат како Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања. Првично, овие средства се мерат по објективна вредност намалена за трошоците за продажба, како што се проценети и документирани со преземањето. Раководството прави проценка на очекуваниот надоместлив износ намален за трошокот за реализација на средствата, врз основа на голем број на фактори, вклучувајќи и независна проценка.

2.14 Наеми

Банката користи оперативен и финансиски наем.

Финансискиот наем е наем со кој се пренесуваат суштински сите ризици и користи својствени за сопственоста над дадено средство при што сопственоста може, но и немора да биде пренесена. Почеток на времетраење на наемот е датумот од кој Банката има право да го користи средството кое е предмет на наемот односно датумот на првичното признавање на средствата, обврските и расходите од наемот, по пониската вредност од објективната вредност на изнајмениот износ или сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

Банката ги прикажува средствата добиени со финансиски наем во билансот на состојба во позицијата Недвижности и опрема. Последователно, средствата добиени со финансиски наем се мерат според почетната вредност, намалена за амортизација.

Банката ја прикажува обврската која произлегува од финансискиот наем во билансот на состојба, во позицијата Останати обврски. Обврската се признава во моментот на започнување на финансискиот наем, во износ на сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

Минимални плаќања за наемот се плаќањата кои треба да ги прави наемателот односно Банката или кои може да бидат побарани да ги прави наемателот, исклучувајќи ги неизвесните наемнини, трошоците за услуги и даноци кои ги плаќа и му се надоместуваат на наемодавателот и се состојат од два елемента: надомест за обврската за финансиски наем и расход по камати, при што расходот за камата се распределува и се признава во билансот на успех за периодот на времетраењето на наемот.

Банката врши тестирање на оштетување на средствата, најмалку еднаш годишно.

Оперативен наем е наем кој што не е финансиски наем, односно кога не се пренесуваат сите ризици и награди својствени за сопственоста.

Вкупните плаќања од оперативните наеми на Банката како наемател во периодот на времетраење на наемот се искажани во Билансот на успех како расходи од наеми според праволиниска основа во периодот на наемот. Вкупните примања од оперативните наеми на Банката како наемодавател во периодот на времетраење на наемот се искажани во Билансот на успех како приходи од наеми според праволиниска основа во периодот на наемот.

Доколку кај Банката како наемател/наемодавател постојат однапред платени/примени средства за идни периоди тогаш тие се искажуваат како активни/пасивни временски разграничувања и се евидентираат како трошоци/приходи во периодот за кој се однесуваат.

Кога оперативниот наем е прекинат пред да истече периодот на наем, секоја исплата која треба да му се исплати на наемодавачот како казна, се препознава како трошок во периодот во кој раскинувањето настанало.

2.15 Парични средства и парични еквиваленти

За извештајот за паричен тек, паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат средствата со рок на достасување помал од три месеци од датумот на стекнување вклучувајќи ги паричните средства во благајна и неограничените сметки во НБРМ, благајничките и државни записи, други записи и пласманите во банки.

Од паричните средства и паричните еквиваленти се исклучува задолжителната резерва кај НБРМ, затоа што овие средства не се достапни за дневните операции на Банката.

2.16 Резервирања

Резервирање се признава ако, како резултат на минат настан, Банката има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив од Банката за подмирување на обврската. Резервирањата се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и, каде што е потребно, ризиците специфични за обврската.

Банката признава резервирања за судски постапки кога постои ризик од загуба заради настанување на трошоци во врска со исполнувањето на обврските коишто Банката по основ на негативна судска одлука мора да ги исполни.

Резервациите за судски постапки се користат за покривање на трошоците за судските постапки за коишто биле издвоени.

Резервациите за судските постапки се укинуваат по истекот на шестиот месец од денот на позитивно, правосилно завршена судска постапка која се водела против Банката.

Резервации за неповолни договори се признаваат кога очекуваните користи кои произлегуваат од договор на Банката се пониски од неизбежните трошоци за исполнување на обврските според договорот. Резервациите се мерат според сегашната вредност на пониските од очекуваните трошоци за раскинување на договорот и очекуваните нето трошоци за продолжување на договорот. Пред да се утврди резервацијата од неповолниот договор, Банката признава загуба за оштетување на средствата кои се опфатени со договорот.

2.17 Користи за вработените

а. Пензии

Банката плаќа придонеси за вработените во пензиските фондови во согласност со барањата на законската регулатива. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платата се уплаќаат во пензиските фондови, коишто се одговорни за исплата на пензиите. Банката нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во билансот на успех кога се пресметуваат.

Банката не раководи со други пензиски планови или пензиски фондови и соодветно, нема обврски по пензии.

б. Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат како трошок кога соодветната услуга ќе се добие.

Банката признава резервација за износот којшто се очекува да биде исплатен како краткорочен паричен бонус или како удел од добивката доколку Банката има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени од вработениот во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

в. Долгорочни користи за вработените

Нето обврската на Банката во однос на долгорочните користи за вработените е износот на идни користи кои вработените ги заработиле како возврат за нивната услуга во тековниот и минатиот период; износот на тие идни користи е дисконтиран за да се процени неговата сегашна вредност, а дисконтираната вредност е презентирана како камата. Сите актуарски добивки или загуби се признаваат во билансот на успех во периодот во кој настанале. Долгорочните користи за вработените вклучуваат јубилејни награди и отпремнини при одење во пензија. Вреднувањето на овие обврски го врши независен квалификуван актуар. Актуарските добивки или загуби кои настануваат како резултат на промена на актуарските претпоставки (демографски, финансиски и искуство) за отпремнини, се признаваат како ревалоризациски резерви во сеопфатната добивка. Актуарските добивки или загуби за јубилејните награди се признаваат како добивка или загуба во Билансот на успех, во периодот во кој настанале. Главни актуарски претпоставки вклучени во пресметката на обврската за долгорочни користи за вработените се следните:

- Дисконтна стапка од 6% (2015: 6%)
- Број на вработени кои ги исполнуваат условите за искористување на правото на користи и
- Идните зголемувања на платите земајќи го предвид општиот индекс на инфлација на платите, унапредувањата, како и зголемувањата на платите врз основа на минат труд.

2.18 Оданочување

Трошоците за данок за периодот се состојат од тековен и одложен данок.

Тековни даночни средства/обврски

Тековни даночни средства/обврски се побарувањата или обврски за данок од добивка утврдени со даночниот биланс на Банката за тековниот финансиски период.

Согласно Македонската даночна регулатива Банката пресмета данок на добивка за 2016 година на бруто добивката утврдена како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи утврдени согласно прописите за сметководство и сметководствените стандарди зголемена за непризнаените расходи за даночни цели и намалена за износот на извршените вложувања од добивката од претходната година и дивидендите остварени со учество во капитал на друг обврзник под услов да се оданочени (белешка 176).

Тековните даночни обврски се признаваат кога платениот износ на даноци за тековниот и претходните периоди е помал од износот кој што се должи за периодот кога обврската не е подмирена.

Стапката на данокот на добивка за 2016 и 2015 година е 10%.

Според локалната регулатива, основата за данокот на добивка може да се намали за износот на инвестициите во недвижности и опрема, како и софтвер. За да се искористи даночното олеснување за инвестиции, Банката мора да ја пренесе добивката во останати резерви во износ кој се очекува да се инвестира во недвижности и опрема, како и софтвер.

Одложен данок

Одложениот данок се пресметува со методот на обврска за времените разлики на денот на билансот на состојба помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност за целите на финансиското известување.

Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочиви времени разлики, освен:

- кога одложените даночни обврски произлегуваат од почетното признавање на гудвил или на средствата или обврските настанати во трансакции кои не се деловни комбинации и во времето на трансакцијата, не влијаат на финансиската добивка, ниту пак на оданочивата добивка или загуба; и
- во однос на оданочиви времени разлики поврзани со вложувањата во подружници, придружени и заеднички вложувања, каде што времето на реализација на временските разлики може да се контролира и е веројатно дека времените разлики нема да се реализираат во догледна иднина.

Одложените даночни средства се признаваат за сите одбитни времени разлики, пренесување на неискористени даночни кредити и неискористени даночни загуби, до степен до кој тоа е веројатно дека од оданочивата добивка која ќе биде на располагање на одбитните времени разлики и пренесувањето на неискористени даночни кредити и неиско-

ристени даночни загуби можат да се користат освен:

- кога одложените даночни средства кои се однесуваат на одбитни временни разлики произлегуваат од почетното признавање на средството или обврската во трансакции кои не се деловни комбинации и во времето на трансакцијата, не влијаат на финансиската добивка, ниту пак на оданочивата добивка или загуба и
- во однос на одбитни временни разлики поврзани со вложувањата во подружници, придружени и заеднички вложувања, одложените даночни средства се признаваат само до степен до кој е веројатно дека времените разлики ќе се реализираат во догледна иднина и оданочивата добивка ќе биде на располагање со што привремените разлики може да се искористат.

Сметководствената вредност на одложените даночни средства се разгледува на секој датум на известување и намалена до степен до кој повеќе не е веројатно дека е доволна оданочивата добивка, која ќе биде на располагање за да им овозможи на сите или на дел од одложените даночни средства да се искористат. Непризнаени одложени даночни средства повторно се проценуваат на секој датум на известување и се признаваат во обем во кој што е веројатно дека идни оданочиви добивки ќе овозможи одложените даночни средства да се покријат.

Одложените даночни средства и обврски се вреднуваат според даночните стапки кои се очекува да се применуваат во годината кога средствата се реализирани или обврската е подмирена, врз основа на даночните стапки (и закони за даноци) кои се усвоени или значајно усвоени на датумот на Извештајот за финансиската состојба. Одложениот данок кој се однесува на ставки признаени надвор од добивката или загубата, се признава надвор од добивката или загубата. Одложените даночни ставки се признаваат во корелација со основната трансакција или во Извештајот за сеопфатна добивка или директно во капиталот.

Одложените даночни средства и одложените даночни обврски се нетираат ако постои законско право да се стават тековните даночни средства наспроти тековните даночни обврски и ако одложените даноци се однесуваат на ист оданочив субјект и исто даночно законодавство.

Даночните користи стекнати како дел од деловна комбинација, но кои не ги задоволуваат критериумите за одделно признавање на тој датум, се признаваат последователно, ако новите информации за фактите и околностите се сменат. Прилагодувањето или се третира како намалување на гудвилот (се додека не го надмине гудвилот), ако е настанато во периодот на мерење, или се признаени во добивката или загубата.

2.19 Депозити, обврски по кредити, субординирани обврски и издадени должнички хартии од вредност

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените должнички хартии од вредност претставуваат извори на финансирање на Банката.

Банката ги класифицира капиталните инструменти како финансиски обврски или како сопственички инструменти во согласност со содржината на договорните услови на инструментот.

Банката почетно ги признава депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените должнички хартии од вредност на датумот кога настанале.

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност првично се искажани според нивната објективна вредност намалена за трансакциските трошоци, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата, освен кога Банката одбира да ги прикаже обврските по објективната вредност преку билансот на успех кога одредени услови се исполнети.

Банката ги депризнава финансиските обврски кога, и само кога, обврските на Банката се исполнети, откажани или застарени.

2.20 Запишан капитал

а. Обични акции

Обичните акции се класификуваат како капитал. Дополнителните трошоци кои директно се припишани на изда-

вањето на обичните акции се признаваат како намалување од капиталот, нето од било какви даночни ефекти.

б. Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обични акции се признати во капиталот во периодот во кој тие се одобрени од акционерите на Банката.

в. Сопствени акции

Кога Банката откупува сопствени акции, износот на платениот надомест претставува негативна ставка на вкупниот акционерски капитал како сопствени акции и истите се чуваат се додека не се поништат. Кога такви акции последователно се продадени или реиздадени, секој примен надомест се вклучува во акционерскиот капитал на Банката.

2.21 Заработка по акција

Банката прикажува основна и разводната заработката по акција (ЗПА) за своите обични акции. Основната заработка по акција се пресметува кога нето добивката или загубата која им припаѓа на имателите на обични акции се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината. Разводната заработка по акција се одредува преку корегирање на добивката или загубата која им припаѓа на имателите на обични акции и пондерираниот просечен број на преостанатите обични акции за ефектот на сите разводнети потенцијални акции.

Разводната заработка по акција е идентична со основната (ЗПА), бидејќи не постојат издадени потенцијални акции, кои имаат ефект на корекција на нето добивката која им припаѓа на имателите на обични акции.

2.22 Комисионо работење

Банката има улога на старател и други комисиони улоги кои се резултат на чување и пласирање на средства во име на поединци, фондови, пензиски планови и други институции. Овие средства кои произлегуваат од овие институции не се вклучени во овие финансиски извештаи, бидејќи не се средства на Банката.

2.23 Договори за финансиски гаранции

Договорите за финансиски гаранции се договори кои од Банката како издавач бараат да изврши одредени плаќања со цел да му ја надомести на корисникот загубата на која е изложен поради тоа што одреден должник не го извршил плаќањето навреме. Таквите финансиски гаранции се даваат на банки, финансиски институции и други институции во име на комитенти со цел да се обезбеди кредит, дозволено пречекорување, гарантирање на извоз и други банкарски продукти.

Финансиските гаранции почетно се признаваат во финансиските извештаи според објективната вредност на датумот кога гаранцијата е издадена. По почетното признавање обврските на Банката по овие гаранции се мерат според повисоката вредност од првичната вредност намалена за амортизацијата на провизијата и најдобрата проценка на трошоците за подмирување на која било финансиска обврска која произлегува на датумот на билансот на состојба.

Овие проценки се одредуваат според искуството од слични трансакции и од загуби кои се случиле во минатото, дополнети со проценката на менаџментот. Приходот од провизија се признава во билансот на успех на праволиниска основа за периодот на важење на гаранцијата. Секое зголемување на обврските поврзани со гаранциите се прикажуваат во билансот на успех во позицијата „други расходи од работењето“.

2.24 Деривативни финансиски инструменти

Банката ги користи деривативните финансиски инструменти, како што се валутен форвард, за да се заштити од ризиците од девизните курсеви. Таквите деривативни финансиски инструменти почетно се признаваат по објективна вредност на датумот на кој дериват договорот е склучен, и последователно се вреднуваат по објективна вредност. Дериватите се како финансиски средства, доколку објективната вредност е позитивна и како финансиски обврски кога објективната вредност е негативна.

Капиталните добивки или загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на дериватите се земаат директно како добивка или загуба, освен за ефективниот дел од хеџираните паричните текови, кој се признава во

Извештајот за останата сеопфатна добивка, а подоцна се рекласифицира како добивка или загуба кога хеџирањето влијае врз добивката или загуба.

На 31 декември 2016 година Банката има договори за валутен форвард како финасиски средства со позитивна фер вредност од МКД 0 (2015: 159.000) и како финансиски обврски со негативна фер вредност од МКД 76.000 (2015: 720.000).

2.25 Трансакции со поврзани страни

Поврзаните субјекти се поврзани со Банката ако директно или индиректно преку еден или повеќе посредници, субјектот контролира, е контролирано од, или е под заедничка контрола со Банката (ова вклучува матична банка и подружници во НЛБ Групацјата) и има интерес во Банката што му дава значително влијание врз Банката или субјектот е член на клучниот менаџерски персонал на Банката или неговиот родител или близок член на семејството опишан погоре. Трансакција со поврзана страна е трансфер на ресурси, услуги или обврски помеѓу поврзаните страни, без оглед на тоа дали износот е задолжен. Сите банкарски трансакции со поврзаните субјекти се направени на суштински исти услови, вклучувајќи ги каматните стапки и обезбедувањата, како оние кои преовладуваат во исто време за споредливи трансакции со неповрзани страни и не носат повеќе од вообичаениот ризик.

2.26 Последователни настани

Настаните по завршување на годината кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Банката (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Последователните настани кои немаат карактер на корективни настани се обелоденуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

3. Управување со финансиски ризици

Активностите на Банката се изложени на разни финансиски ризици и тие активности бараат анализи, проценки, прифаќање и управување на одреден степен на ризик или комбинација на ризици. Преземањето на ризикот е основа на финансискиот бизнис и оперативните ризици се неизбежна последица на работењето. Затоа, целта на Банката е да постигне одредена рамнотежа помеѓу ризикот и повратот и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти на финансиското работење на Банката.

Политиката за управување со ризици на Банката е изготвена на начин за да ги идентификува и анализира овие ризици, да определи одредени лимити и контроли, да врши мониторинг на ризиците и да се држи до лимитите со користење на веродостојни и современи информациски системи. Банката редовно ја ревидира политиката и системите на управување со ризици, со цел да се рефлектираат промените на пазарот, производите и најдобрата пракса што произлегува од нив.

Управувањето со ризици се спроведува од страна на Секторот за управување со ризици во Банката, согласно политиката која е одобрена од страна на Надзорниот одбор. Одборот обезбедува, во пишана форма, принципи за управување со сите ризици и политики кои ги покриваат специфичните области како што се кредитниот ризик, валутниот ризик, каматниот ризик и ликвидносниот ризик. Понатаму, внатрешната ревизија е одговорна за независно надгледување на управувањето со ризици и контролната средина.

Најважните видови на ризик на кои Банката е изложена се кредитен ризик, ликвидносен ризик, пазарен ризик и други оперативни ризици. Пазарниот ризик ги опфаќа валутниот ризик, каматниот ризик и други ценовни ризици.

3.1 Кредитен ризик

Банката е изложена на кредитен ризик, што претставува ризик дека договорната страна ќе предизвика финансиска загуба за Банката од неисполнување на својата обврска кон неа. Кредитниот ризик е најзначајниот ризик во работењето на Банката и затоа менаџментот внимателно управува со изложеноста на кредитниот ризик. Изложеноста на кредитниот ризик примарно настанува кај кредитните активности односно кредитите и побарувањата и инвестиционите активности кои ги вклучуваат должничките хартии од вредност и други записи во портфолиото на средства на Банката. Исто така, кредитен ризик постои и кај вонбилансните финансиски инструменти. Управувањето и контролата на кредитниот ризик се централизирани во Службата за управување со кредитни ризици во рамките на Секторот за управување со ризици, кој пак е одговорен пред Управниот одбор.

3.1.1 Мерење на кредитен ризик

а. Кредити и побарувања

При мерењето на кредитниот ризик на кредити и аванси дадени на клиенти и на банки како договорна страна, Банката укажува на три аспекта (i) “веројатноста од неисполнување на обврските” кои произлегуваат од договорот помеѓу договорените страни; (ii) тековната изложеност кон клиентот и неговиот веројатен иден деловен развој, од каде Банката ја изведува “изложеноста од неисполнување на обврската” и (iii) коефициент на поврат на ненаплатени побарувања (“загуба од неисполнување на обврската”).

Мерењето на кредитниот ризик, кој ја прикажува очекуваната загуба (модел на очекувана загуба), кое е условено од Базелскиот одбор за банкарска регулатива и супервизорска пракса (Basel Committee on Banking Regulations and the Supervisory Practices (the Basel Committee)), е вградено во секојдневното оперативно управување со Банката. Оперативните мерења може да отстапуваат од оштетувањата според МСС 39, кои се базираат на загубите што настанале на денот на билансот на состојба на Банката (модел на настаната загуба), а не на очекуваните загуби (белешка 3.1.3).

- i) Банката ја мери веројатноста од неисполнување на обврските помеѓу договорните страни користејќи интерен систем за класификација модификуван за различни категории на комитенти. Системот за класификација е развиен интерно и ја комбинира статистичката анализа со оценките на кредитниот референт и истиот е потврден, каде што е потребно, со споредување со екстерни расположливи податоци. Клиентите на Банката се класификуваат во четири ризични категории. Табелата за системот за класификација на Банката, која е прикажана подолу, ја одразува веројатноста од неисполнување на обврските за секоја поединечна категорија. Ова значи дека, во основа,

изложеноста може да се движи помеѓу ризични категории во зависност од промените во проценката за веројатноста од неисполнување на обврските. Системот за класификација се ревидира и надградува по потреба. Банката редовно ги проверува перформансите на системот за класификација и нивната способност за предвидување, имајќи ги предвид реално настанатите неисполнувања на договорните обврски.

Систем за класификација на Банката

Категории на Банката	Опис на категоријата
А	Инвестиционен рејтинг
Б	Стандарден мониторинг
В	Посебен мониторинг
Г+Д	Суб-стандард

Критериумот за класификација на финансиските средства или потенцијалните обврски во ризичните категории А, Б, В, Г или Д е како што следи:

Финансиските средства или потенцијалните обврски се класификуваат во ризичната категорија А доколку се однесуваат на побарувања од:

- Народната банка на Република Македонија и Република Македонија;
- должници за кои не постои веројатност од неисполнување на обврските и кои ги подмируваат своите обврски до датумот на достасување или со задоцнување од 31 ден и
- изложеност обезбедена со колатерал оценет како првокласен колатерал.
- Финансиските средства или потенцијалните обврски кои се класификуваат во ризичната категорија Б доколку се однесуваат на побарувања од должници:
- чији парични текови се оценети како соодветни за навремено подмирување на доспеаните обврски, иако моменталната финансиска состојба е проценета како слаба, без знаци за понатамошно влошување во иднина;
- кои ги подмируваат обврските со задоцнување помеѓу 31 и 60 дена.
- Финансиските средства или потенцијалните обврски се класификуваат во ризичната категорија В доколку се однесуваат на побарувања од должници:
- за кои е проценето дека нивните парични текови не се доволни за редовно подмирување на доспеаните обврски,
- кои ги подмируваат обврските со задоцнување од 61 до 120 дена,
- кои не се соодветно капитализирани,
- кои немаат доволно долгорочни извори на средства за финансирање на долгорочните инвестиции,
- од кои Банката не добива задоволителни информации или адекватна документација во врска со подмирувањето на обврските.

Финансиските средства или потенцијалните обврски се класификуваат во ризичната категорија Г и Д доколку се однесуваат на побарувања од должници:

- за кои постои голема веројатност за загуба на дел од финансиските средства или за плаќање на потенцијалните обврски,
- кои ги подмируваат обврските со задоцнување повеќе од 121 до 240 дена, а повремено и со задоцнување од 241 до 300 денови или повеќе од 300 дена,
- кои се несолвентни,
- кои се во фаза на отпочнување процес на ликвидација или стечај што е пријавено во надлежниот суд,
- кои се во процес на реструктурирање или во процес на ликвидација,
- кои објавиле стечај,
- од кои не се очекува подмирување на обврските,
- за кои постои сомнителна законска основа.

- ii) Изложеноста кон комитентите кои не ги исполнуваат обврските претставува износот кој Банката очекува да го должат во време на неисполнување на обврските. На пример, за кредитот тоа е неговата главнина. За обврски, Банката го вклучува износот кој е веќе повлечен и износот кој можел да биде повлечен до моментот на неисполнување на обврските, доколку настане.

iii) Загубата од неисполнување на обврските ги претставува очекувањата на Банката за големината на загубата во случај на неисполнување на обврските. Овој показател се прикажува како процентуален износ на загубата по единица изложеност и вообичаено варира согласно класификацијата на комитентот, типот, видот и староста на побарувањата и достапноста на колатералот или други начини на ублажување на кредитниот ризик.

б. Должнички и останати хартии од вредност

За должничките и останатите хартии од вредност, Секторот за управување со ризици кој управува со изложеноста на кредитен ризик употребува класификации во зависност од издавачот: НБРМ, Република Македонија и банки. Вложувањата во таквите хартии од вредност претставуваат начин да се зголеми кредитниот квалитет и во исто време да се одржуваат достапни изворите за исполнување на барањата за финансирање.

Вложувања се дозволени само во ликвидни хартии кои имаат висок кредитен рејтинг. Поради високиот кредитен рејтинг, менаџментот на Банката не очекува договорната страна да не ги исполнува своите обврски. Максималната изложеност кон кредитниот ризик е претставена преку сметководствената вредност на секое финансиско средство во билансот на состојба.

3.1.2 Политика на контрола на лимити и политика на намалување на ризикот

Банката управува, ги ограничува и контролира концентрациите на кредитни ризици, каде и да се забележани, особено кај поединечните клиенти и групи, како и кај различни индустрии и држави.

Банката ги структурира нивоата на кредитен ризик кои таа ги презема со поставување на ограничувања на износот на прифатлив ризик во однос на еден должник или група на должници и во однос на географски и индустриски сектори. Таквите ризици се следат постојано и подлежат на ревизии на годишно ниво или почесто, кога тоа се смета за потребно. Нивоата на ограничувања на кредитен ризик по производи и индустриски сектор се одобруваат од страна на Надзорен одбор.

Изложеноста на кредитниот ризик, исто така, се управува преку редовни анализи на способноста на должниците и потенцијалните должници, да ги исполнат обврските за плаќање на камата и главница и со менување на овие лимити при одобрување на кредити каде тоа е соодветно.

Неколку други специфични мерки за контрола и ублажување на ризикот се прикажани подолу:

а. Колатерал

Банката применува голем број политики и искуства за намалување на кредитниот ризик. Највообичаениот начин е земање - колатерал како гаранција за одобрените средства, што е и често применувано. Банката имплементира насоки за прифатливоста на специфичните класи на колатерал или ограничување на кредитниот ризик. Главни типови на колатерал за кредити и побарувања се:

- Готовина, банкарски гаранции и гаранции од првокласни компании;
- Хипотека на станбен имот;
- Залог на деловен имот како што се работни простории, залихи и побарувања;
- Залог на финансиски инструменти како што се должнички и сопственички хартии од вредност.

Кредитите одобрени на претпријатија и физички лица вообичаено се обезбедени, пречекорувањата на сметки и кредитни картички издадени на физички лица се обезбедени со меници во полн износ на главнината, каматата и други трошоци. Со цел да се минимизира загубата од кредити, Банката ќе побара дополнителен колатерал од клиентите веднаш штом ќе се забележат индикатори за загуби поради оштетување за релевантните поединечни кредити и побарувања.

Должничките хартии од вредност, благајничките и други записи обично не се обезбедени.

б. Кредитни обврски

Примарната цел на овие инструменти е да осигураат дека средствата се расположливи по барање на клиентите. Гаранциите и акредитивите го имаат истиот кредитен ризик како кредитите и се обезбедени со ист колатерал како кредитите.

3.1.3 Политики на оштетување и резервирање

Интерните системи на рангирање кои се опишани во Белешка 3.1.1 се фокусираат на прикажување на квалитетот на кредитот од почетокот на активностите на одобрување на кредитите и вложувањата. Спротивно на тоа, резервациите за оштетување се признаваат за потребите на финансиското известување само за загуби кои настанале на датумот на билансот на состојба врз основа на објективни докази за оштетување.

Резервациите за оштетување прикажани во билансот на состојба на крајот на годината се изведени од секоја од четирите интерни категории на рангирање. Меѓутоа, најголем дел од резервациите за оштетување произлегуваат од последните две категории. Табелата подолу го прикажува процентуалното учество на билансните и вонбилансните ставки на Банката кои се однесуваат на кредити и побарувања, како и соодветните резервации за оштетување на секоја категорија од интерната класификација на Банката.

Рангирање на Банката

	2016		2015	
	Кредити и побарувања (%)	Резервации за оштетување (%)	Кредити и побарувања (%)	Резервации за оштетување (%)
1. Инвестиционен рејтинг	92,5	4,5	88,7	4,3
2. Стандарден мониторинг	3,6	38,5	5,4	37,6
3. Посебен мониторинг	0,5	53,4	0,6	59,6
4. Суб-стандард	3,4	95,9	5,3	95,9
	100,0	9,1	100,0	11,3

Интерниот систем за класификација му помага на менаџментот да одреди дали објективните докази за оштетување постојат според МСС 39, засновани на следните критериуми кои се поставени од страна на Банката:

- Неисполнување на договорните плаќања на главнина или камата;
- Потешкотии во паричниот тек на должникот (пр. коефициент на акционерски капитал, процент на нето приход од продажби);
- Прекршување на договорот и условите на кредитот;
- Започнување на постапка за стечај;
- Намалување на конкурентната положба на должникот и
- Намалување на вредноста на колатералот.

Политиката на Банката бара разгледување на поединечните финансиски средства кои се над прагот на материјалност, најмалку еднаш годишно или почесто, кога тоа го бараат поединечните околности. Исправката на вредност на поединечно проценетите средства се одредува со проценка на загубата која се појавува на датумот на билансот на состојба, за секој случај поединечно, и се применува на сите поединечно значајни договори. Проценката обично го вклучува примениот колатерал (вклучувајќи ја повторната потврда за нејзината способност да стапи на сила), и очекуваните парични приливи за поединечен договор.

Пресметката на групната исправка на вредност се однесува на: (i) портфолија на хомогени средства кои поединечно се под прагот на материјалност, и (ii) загуби кои настанале но сè уште не се одредени, со користење на расположливите минати искуства, проценка врз основа на искуство и статистички техники.

3.1.4 Максимална изложеност на кредитен ризик пред примање на колатерал или други кредитни зајакнувања

	Максимална изложеност	
	2016	2015
Изложеност на кредитен ризик од билансни ставки е како што следи:		
Сметки во НБРМ	4.994.865	4.024.833
Пласмани во и кредити на банки	4.341.271	5.148.341
Кредити на и побарувања од комитенти:		
Кредити на физички лица:		
- Пречекорување на сметка	1.071.633	1.017.404
- Кредитни картици	1.984.334	1.861.676
- Други кредити	15.513.503	13.687.933
- Хипотеки	7.926.741	7.088.954
Кредити на претпријатија:		
- Големи корпоративни претпријатија	6.554.572	6.760.171
- Мали и средни претпријатија	13.199.022	13.260.098
- Вложувања во хартии од вредност		
- Должнички хартии од вредност	9.660.093	10.637.145
Останати средства	1.077.826	906.329
Изложеност на кредитен ризик од вонбилансни ставки:		
Потенцијални обврски	10.220.925	9.622.716
На 31 Декември	76.544.785	74.015.600

Сопственички хартии од вредност во износ од МКД 34.413.000 (2015: МКД 33.836.000) не се вклучени во горенаведената табела, иако истите носат кредитен ризик.

Горенаведената табела претставува сценарио за најлошиот можен случај за изложеност на кредитен ризик на Банката на 31 декември 2016 и 2015 година, без да се земе предвид кој било примен колатерал или други кредитни обезбедувања. За средствата од билансот на состојба, изложеноста прикажана погоре се базира на нето сметководствена вредност како што е прикажана во билансот на состојба. Финанските гаранции се прикажани пред исправка на вредност.

Како што е прикажано погоре, 66% од вкупната максимална изложеност произлегува од кредити и побарувања од банки и останати комитенти (2015: 66%); 13% претставува вложувања во должнички хартии од вредност (2015: 14%).

Менаџментот е убеден во неговата способност дека ќе продолжи да ја контролира и одржува минималната изложеност на кредитен ризик на Банката која произлегува од портфолиото на кредити и побарувања и од должничките хартии од вредност врз основа на следново:

- 96% од портфолиото на кредити и побарувања се категоризирани во првите два степена на интерниот систем за класификација (2015: 94%);
- Кредитите дадени на мали и средни претпријатија, кои претставуваат најголема група во портфолиото, се обезбедени со колатерал;
- 91% од портфолиото на кредити и побарувања се сметаат дека не се достасани ниту оштетени (2015: 87%);
- Банката има воведено построг критериум на избор при одобрувањето на кредити и побарувања и
- 100% од вложувањата во должничките хартии од вредност и други хартии од вредност се издадени од Република Македонија и НБРМ.

Кредитите и побарувањата се прикажани на следниот начин:

	31 декември 2016		31 декември 2015	
	Кредити на и побарувања од комитенти	Пласмани во и кредити на банки	Кредити на и побарувања од комитенти	Пласмани во и кредити на банки
Ниту достасани ниту оштетени	46.678.886	3.787.612	43.198.737	4.773.066
Достасани, но не оштетени	463.784	559.742	443.749	379.859
Оштетени	4.193.772	336	6.279.066	333
Бруто	51.336.442	4.347.690	49.921.552	5.153.258
Намалени за исправка на вредноста	(5.086.637)	(6.419)	(6.245.316)	(4.917)
Нето	46.249.805	4.341.271	43.676.236	5.148.341
Поединечна исправка	2.757.342	111	4.154.910	110
Групна исправка	2.329.295	6.308	2.090.406	4.807
Вкупно	5.086.637	6.419	6.245.316	4.917

Вкупните резервации за оштетување на кредитите и побарувањата се МКД 5.093.056.000 (2015: МКД 6.250.233.000). Подетални информации за исправките за оштетување на кредитите и побарувањата од банки и комитенти се прикажани во белешките 20 и 22.

За време на годината завршена на 31 декември 2016 година, вкупните нето кредити и побарувања на Банката се зголемени за 4%. При навлегување на нови пазари или нови индустрии, а со цел да се минимизира потенцијалниот пораст на изложеност на кредитен ризик, Банката повеќе се фокусира на големи корпоративни претпријатија или банки со добар кредитен рејтинг или на кредити на физички лица кои обезбедуваат доволен колатерал.

а. Кредити и побарувања кои ниту се достасани, ниту оштетени

Кредитниот квалитет на портфолиото на кредити и побарувања кои ниту се достасани ниту се оштетени може да се процени со користење на интерниот систем за класификација кој е прифатен од Банката.

31 декември 2016

	Кредити на и побарувања од комитенти						Вкупно Кредити на и побарувања од комитенти	Пласмани во и кредити на банки
	Физички лица			Правни лица				
	Пречеко- рување на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Големи корпоративни претпријатија	Мали и средни претпријатија		
Категории:								
1. Инвестиционен рејтинг	1.066.101	1.692.916	15.590.289	7.994.893	6.909.448	13.425.239	46.678.886	3.787.612
Вкупно	1.066.101	1.692.916	15.590.289	7.994.893	6.909.448	13.425.239	46.678.886	3.787.612
Објективна вредност на колатералот	-	-	11.253.552	17.174.569	12.058.606	22.982.667	63.469.394	-

31 декември 2015

	Кредити на и побарувања од комитенти						Вкупно Кредити на и побарувања од комитенти	Пласмани во и кредити на банки
	Физички лица			Правни лица				
	Пречеко- рување на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Големи корпоративни претпријатија	Мали и средни претпријатија		
Категории:								
1. Инвестиционен рејтинг	1.014.061	1.575.976	13.774.601	7.148.567	6.819.786	12.865.746	43.198.737	4.773.066
Вкупно	1.014.061	1.575.976	13.774.601	7.148.567	6.819.786	12.865.746	43.198.737	4.773.066
Објективна вредност на колатералот	-	-	12.567.582	16.014.825	11.263.432	22.378.074	62.223.913	-

б. Кредити и побарувања кои се достасани, но не се оштетени

Бруто износот на кредити и побарувања кон комитенти и банки кои се достасани но не се оштетени е следниот:

i) Кредити на и побарувања од комитенти

31 декември 2016		Физички лица			
	Пречекорувања на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Вкупно
Достасани до 30 дена	13.067	234.513	36.581	13.986	298.147
Достасани од 30-60 дена	618	41.975	4.168	1.428	48.189
Достасани од 60 - 90 дена	295	17.367	2.488	1.031	21.181
Вкупно	13.980	293.855	43.237	16.445	367.517
Објективна вредност на колатералот	-	-	76.863	97.959	174.822

31 декември 2016		Правни лица		Вкупно
	Големи корпоративни претпријатија	Мали и средни претпријатија		
Достасани до 30 дена	17.373	57.095		74.468
Достасани од 30-60 дена	3.662	8.718		12.380
Достасани од 60-90 дена	2.623	6.796		9.419
Вкупно	23.658	72.609		96.267
Објективна вредност на колатералот	89.731	160.790		250.521

31 декември 2015		Физички лица			
	Пречекорувања на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Вкупно
Достасани до 30 дена	12.343	222.279	29.069	12.660	276.351
Достасани од 30-60 дена	518	39.518	3.574	1.408	45.018
Достасани од 60 - 90 дена	521	13.122	2.557	764	16.964
Вкупно	13.382	274.919	35.200	14.832	338.333
Објективна вредност на колатералот	-	-	112.946	87.953	200.899

31 декември 2015		Правни лица		Вкупно
	Големи корпоративни претпријатија	Мали и средни претпријатија		
Достасани до 30 дена	11.142	71.723		82.865
Достасани од 30-60 дена	1.608	9.758		11.366
Достасани од 60-90 дена	2.253	8.932		11.185
Вкупно	15.003	90.413		105.416
Објективна вредност на колатералот	44.082	246.246		290.328

ii) Пласмани во и кредити на банки

Бруто износот на пласмани во и кредити на банки кои се достасани но не се оштетени на 31 декември 2016 е МКД 559.742.000 (2015: МКД 379.859.000). Генерално, Банката не чува колатерал по основ на пласмани во и кредити на банки.

в. Кредити на и побарувања кои се поединечно оштетени

i) Кредити на и побарувања од комитенти

Поединечно оштетени кредити на и побарувања од комитенти, не земајќи го предвид паричниот тек од примениот колатерал е МКД 2.757.342.000 (2015: МКД 4.154.910.000).

Прегледот на бруто износот на поединечно оштетени кредити на и побарувања по класи, заедно со објективната вредност на соодветниот колатерал земен од страна на Банката како обезбедување, е следниот:

31 декември 2016	Физички лица			Правни лица			Вкупно	Пласмани во и кредити на банки
	Пречекорувања на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Големи корпоративни претпријатија	Мали и средни претпријатија		
Бруто	29.618	85.916	419.835	112.789	892.469	2.653.145	4.193.772	336
Акумулирани поединечно оштетени кредити	22.044	52.757	263.978	57.634	716.654	1.644.275	2.757.342	111
Објективна вредност на колатералот	-	-	621.435	367.772	2.043.190	4.538.071	7.570.468	-

31 декември 2015	Физички лица			Правни лица			Вкупно	Пласмани во и кредити на банки
	Пречекорувања на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Големи корпоративни претпријатија	Мали и средни претпријатија		
Бруто	43.860	169.676	545.283	185.579	1.559.125	3.775.543	6.279.066	333
Акумулирани поединечно оштетени кредити	38.497	126.286	421.750	135.676	1.002.047	2.430.654	4.154.910	110
Објективна вредност на колатералот	-	-	886.152	483.267	2.973.012	7.303.755	11.646.186	-

Објективната вредност на колатералот која е прикажана погоре е утврдена од страна на локалните овластени проценители и ја претставува реалната вредност која законските сопственици на средствата можат да ја остварат. Менаџментот го смета кредитот кој е покриен со колатерал како оштетен, затоа што досегашното искуство покажало дека значаен дел од колатералот не може да се искористи поради административни и законски пречки. Резервациите за оштетување ја одразуваат веројатноста дека менаџментот не може да ги користи правата кои произлегуваат од колатералот и не може да го преземе колатералот од ненаплативите кредити во своја сопственост.

И покрај потешкотиите за присилното преземање на колатералот, менаџментот на Банката ќе вложи силни напори за наплата на долговите со сите можни средства кои стојат на располагање.

ii) Пласмани во и кредити на банки

Вкупниот бруто износ на пласмани во и кредити на банки кои се индивидуално оштетени на 31 декември 2016 е МКД 336.000 (2015: МКД 333.000). Генерално Банката не чува колатерал по основ на пласмани во и кредити на банки.

3.1.5 Должнички инструменти, благајнички записи и други записи

Табелата подолу претставува анализа на должнички хартии од вредност, благајнички записи и други записи. Издавачи на хартиите од вредност се НБРМ и Република Македонија.

Standard & Poor's Ratings Services за Република Македонија утврди долгорочен/краткорочен рејтинг ББ-/Б за странска и домашна валута со стабилен изглед. Fitch's Rating Agency утврди ББ+ долгорочен рејтинг за домашна и странска валута и Б за краткорочен рејтинг за странска валута со негативен изглед за двете.

2016	Вложувања во хартии од вредност	Вкупно
НБРМ	4.026.810	4.026.810
РМ	5.633.283	5.633.283
Вкупно	9.660.093	9.660.093

2015	Вложувања во хартии од вредност	Вкупно
НБРМ	4.389.249	4.389.249
РМ	6.247.896	6.247.896
Вкупно	10.637.145	10.637.145

3.1.6 Колатерал кој е земен во сопственост

За време на 2016 и 2015 година, Банката се стекна со средства преку преземање на сопственост на колатерал:

	2016	2015
Природа на средствата	Сметководствена вредност	Сметководствена вредност
Земјиште	171	310
Градежни објекти	-	6.139
Станбени објекти	22.881	-
Опрема	363	1.976
Останато	857	-

Преземениот колатерал вклучува земјиште, станови, опрема и деловен имот кој не се користи од страна на Банката за нејзините основни деловни цели. Недвижностите со кои Банката се стекнала се продаваат штом е тоа изводливо со цел да се намалат или наплатат ненаплатените побарувања на Банката. Најчесто Банката не го користи преземениот имот за сопствена употреба.

3.1.7 Концентрација на ризици на финансиски средства со изложеност на кредитен ризик

а. Географски сектори

Следната табела ја прикажува кредитната изложеност на Банката на ден 31 декември 2016 година според нивната сметководствена вредност, категоризирано по географски регион. Во оваа табела, Банката ја има распределено изложеноста по региони врз основа на домицилната земја на комитентите.

31 Декември 2016	Држави во ЕУ	Европски држави вон ЕУ	Република Македонија	Други држави	Вкупно
Сметки во НБРМ	-	-	4.994.865	-	4.994.865
Пласмани во и кредити на банки	2.502.300	1.126.010	406.475	306.486	4.341.271
Кредити на и побарувања од комитенти:					
Кредити на физички лица:					
- Пречекорувања на сметка	190	3	1.071.440	-	1.071.633
- Кредитни картици	-	-	1.984.334	-	1.984.334
- Други кредити	-	-	15.513.503	-	15.513.503
- Хипотеки	3.034	-	7.923.707	-	7.926.741
Кредити на корпоративни претпријатија:					
- Големи претпријатија	-	-	6.554.572	-	6.554.572
- Мали и средни претпријатија	-	-	13.199.022	-	13.199.022
Вложувања во хартии од вредност	-	-	9.660.093	-	9.660.093
Останати средства	-	-	1.077.826	-	1.077.826
На 31 декември 2016	2.505.524	1.126.013	62.385.837	306.486	66.323.860

31 Декември 2015	Држави во ЕУ	Европски држави вон ЕУ	Република Македонија	Други држави	Вкупно
Сметки во НБРМ	-	-	4.024.833	-	4.024.833
Пласмани во и кредити на банки	3.856.578	747.895	264.809	279.059	5.148.341
Кредити на и побарувања од комитенти:					
Кредити на физички лица:					
- Пречекорувања на сметка	177	-	1.017.227	-	1.017.404
- Кредитни картици	172	-	1.861.504	-	1.861.676
- Други кредити	-	-	13.687.933	-	13.687.933
- Хипотеки	4.276	-	7.084.678	-	7.088.954
Кредити на корпоративни претпријатија:					
- Големи претпријатија	-	-	6.760.171	-	6.760.171
- Мали и средни претпријатија	-	-	13.260.098	-	13.260.098
Вложувања во хартии од вредност	-	-	10.637.145	-	10.637.145
Останати средства	-	-	906.329	-	906.329
На 31 декември 2015	3.861.203	747.895	59.504.727	279.059	64.392.884

б. Индустриска секторизација

Следната табела ја прикажува кредитната изложеност на Банката според нивната сметководствена вредност, категоризирано според индустрискиот сектор на комитентите.

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ
ИЗВЕШТАИ ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА
НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016

(Сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

117

31 декември 2016	Финансиски институции	Производство	Недвижности	Трговија на големо и мало	Јавен сектор	Други индустрии	Физички лица	Вкупно
Сметки во НБРМ	4.994.865	-	-	-	-	-	-	4.994.865
Пласмани во и кредити на банки	4.341.271	-	-	-	-	-	-	4.341.271
Кредити на и побарувања од комитенти:								
Кредити на физички лица:								
- Пречекорувања на сметка	-	-	-	-	-	-	1.071.633	1.071.633
- Кредитни картици	-	-	-	-	-	-	1.984.334	1.984.334
- Други кредити	-	-	-	-	-	-	15.513.503	15.513.503
- Хипотеки	-	-	-	-	-	-	7.926.741	7.926.741
Кредити на корпоративни претпријатија:								
- Големи претпријатија	-	1.444.045	327.910	2.873.048	223.166	1.686.403	-	6.554.572
- Мали и средни претпријатија	-	2.925.871	1.341.633	4.191.116	598	4.739.804	-	13.199.022
Вложувања во хартии од вредност	4.026.810	-	-	-	5.633.283	-	-	9.660.093
Останати средства	-	-	-	-	-	1.009.287	68.539	1.077.826
На 31 декември 2016	13.362.946	4.369.916	1.669.543	7.064.164	5.857.047	7.435.494	26.564.750	66.323.860

31 декември 2015	Финансиски институции	Производство	Недвижности	Трговија на големо и мало	Јавен сектор	Други индустрии	Физички лица	Вкупно
Сметки во НБРМ	4.024.833	-	-	-	-	-	-	4.024.833
Пласмани во и кредити на банки	5.148.341	-	-	-	-	-	-	5.148.341
Кредити на и побарувања од комитенти:								
Кредити на физички лица:								
- Пречекорувања на сметка	-	-	-	-	-	-	1.017.404	1.017.404
- Кредитни картици	-	-	-	-	-	-	1.861.676	1.861.676
- Други кредити	-	-	-	-	-	-	13.687.933	13.687.933
- Хипотеки	-	-	-	-	-	-	7.088.954	7.088.954
Кредити на корпоративни претпријатија:								
- Големи претпријатија	-	1.315.929	719.687	3.163.426	232.756	1.328.373	-	6.760.171
- Мали и средни претпријатија	-	2.486.037	1.267.797	4.602.868	5.656	4.897.740	-	13.260.098
Вложувања во хартии од вредност	4.389.249	-	-	-	6.247.896	-	-	10.637.145
Останати средства	-	-	-	-	-	872.798	33.531	906.329
На 31 декември 2015	13.562.423	3.801.966	1.987.484	7.766.294	6.486.308	7.098.911	23.689.498	64.392.884

3.2 Пазарен ризик

Пазарниот ризик претставува ризик дека промената на пазарните цени како што се промена на каматните стапки, цената на капиталот, промена на девизните курсеви и кредитниот распон (со исклучок на промените во односите помеѓу должникот и доверителот) ќе влијае врз приходите на Банката или врз вредноста на нејзините финансиски инструменти. Целта на управувањето со пазарниот ризик е да се управува и контролира изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки, при оптимизирање на приносот.

3.2.1 Валутен ризик

Банката е изложена на валутен ризик преку трансакциите во странски валути. Банката обезбедува нето изложеноста да се одржува на задоволително ниво преку купување и продажба на странски валути заради надоместување на краткорочни нерамнотежи.

Концентрација на валутниот ризик – билансни и вонбилансни финансиски инструменти:

На 31 декември 2016	ЕУР	УСД	МКД	Останати	Вкупно
Актива					
Парични средства и сметки во НБРМ	2.417.367	126.709	4.292.668	943.018	7.779.762
Пласмани во и кредити на банки	1.268.792	2.136.085	38.335	898.059	4.341.271
Кредити на и побарувања од комитенти	18.591.867	27.577	27.619.038	11.323	46.249.805
Вложувања во хартии од вредност:					
- Расположливи за продажба	1.207.859		8.486.647		9.694.506
- Чувани до достасување	-	-	-	-	-
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	-	182.369	-	182.369
Останати средства	74.396	1.476	1.001.898	56	1.077.826
Вкупно финансиски средства	23.560.281	2.291.847	41.620.955	1.852.456	69.325.539
Обврски					
Депозити од банки	380.828	81.127	798.946	254.793	1.515.694
Депозити од други комитенти	19.045.999	2.199.323	34.978.515	1.187.064	57.410.901
Обврски по кредити	1.475.683			23.190	1.498.873
Останати обврски	26.526	218	807.985	269	834.998
Субординирани обврски	2.034.114				2.034.114
Вкупно финансиски обврски	22.963.150	2.280.668	36.585.446	1.465.316	63.294.580
Нето финансиска позиција на билансот на состојба	597.131	11.179	5.035.509	387.140	6.030.959
Вонбилансна евиденција(брuto вредност)	2.437.651	85.003	7.698.271	-	10.220.925

На 31 декември 2015	ЕУР	УСД	МКД	Останати	Вкупно
Актива					
Парични средства и сметки во НБРМ	2.261.921	116.050	3.119.317	811.239	6.308.527
Пласмани во и кредити на банки	2.782.509	1.555.239	139.748	670.845	5.148.341
Кредити на и побарувања од комитенти	16.938.171	23.821	26.636.222	78.022	43.676.236
Вложувања во хартии од вредност:					
- Расположливи за продажба	555.070	-	10.115.136	-	10.670.206
- Чувани до достасување	775	-	-	-	775
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	-	175.044	-	175.044
Останати средства	38.264	2.073	865.933	59	906.329
Вкупно финансиски средства	22.576.710	1.697.183	41.051.400	1.560.165	66.885.458
Обврски					
Депозити од банки	287.267	34.520	835.047	223.534	1.380.368
Депозити од други комитенти	18.074.220	1.814.981	34.994.604	1.053.202	55.937.007
Обврски по кредити	2.013.897	-	-	57.678	2.071.575
Останати обврски	19.118	204	494.478	289	514.089
Субординирани обврски	2.040.110	-	-	-	2.040.110
Вкупно финансиски обврски	22.434.612	1.849.705	36.324.129	1.334.703	61.943.149
Нето финансиска позиција на билансот на состојба	142.098	(152.522)	4.727.271	225.462	4.942.309
Вонбилансна евиденција(брuto вредност)	2.842.089	65.170	6.708.063	7.394	9.622.716

На 31 декември 2016, доколку МКД ослабне за 5% во однос на странските валути, а останатите променливи останат непроменети, профитот пред оданочување за дванаесет месечен период, заклучно со 31 декември 2016 година, ќе биде зголемен за околу МКД 47.400.000 (2015: МКД 10.300.000 зголемен). Спротивно, ако МКД зајакне за 5% во однос на странските валути, а останатите променливи останат непроменети, профитот пред оданочување ќе биде намален за околу МКД 52.300.000 (2015: МКД 11.300.000 намален).

3.2.2 Каматен ризик

Банката е изложена на ризик од променливоста на каматните стапки како резултат на тоа што каматоносните средства (вклучувајќи ги и вложувањата) и каматоносните обврски достасуваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Во случај на средства и обврски со променливи каматни стапки, Банката е исто така изложена на основниот ризик кој ја претставува разликата од промената на повеќе видови променливи каматни стапки, како што се на пример каматната стапка на штедните влогови на физички лица, ЛИБОР и различни видови на камати.

Активностите за управување со ризикот се наменети за оптимизирање на нето приходите од камати, со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловните стратегии на Банката.

Активностите за управување со ризикот на средствата и обврските се спроведуваат од аспект на сензитивноста на Банката на промените на каматните стапки. Генерално, Банката е осетлива на промените во средствата поради каматоносните средства и обврски, при што Банката го задржува правото за истовремено менување на каматните стапки.

Во услови кога се намалуваат каматните стапки, ќе се стеснат и маргините на заработка како резултат на тоа што каматните стапки на обврските ќе се намалат со понизок процент во споредба со каматните стапки на средствата. Како и да е, крајниот ефект ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи ја стабилноста на економијата, опкружувањето и стапката на инфлација.

Некаматоносните кредити и побарувања во табелата подолу се поврзани со каматоносни побарувања, кредитни картички со грејс период и нефункционални кредити, додека некаматоносните депозити се поврзани со каматоносни обврски, не-распределени плаќања и некаматоносен депозит.

Анализата на финансиските средства и обврски на Банката според рочноста врз основа на преостанатиот период до следниот датум кога ќе се променат каматните стапки е прикажана подолу:

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ
ИЗВЕШТАИ ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА
НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016

(Сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

На 31 декември 2016	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3-12 месеци	Од 1-5 години	Над 5 години	Некаматоносни	Вкупно
Актива							
Парични средства и сметки во НБРМ	-	-	-	-	-	7.779.762	7.779.762
Пласмани во и кредити на банки	4.083.255	5.572	21.271	9.591	-	221.582	4.341.271
Кредити на и побарувања од комитенти	2.998.747	2.747.261	32.453.264	7.261.687	85.320	703.526	46.249.805
Вложувања во хартии од вредност:							
- Расположливи за продажба	4.026.810	1.492.513	677.508	3.399.552	-	98.123	9.694.506
- Чувани до достасување	-	-	-	-	-	-	-
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	-	-	-	-	182.369	182.369
Останати средства	-	-	-	-	-	1.077.826	1.077.826
Вкупно финансиски средства	11.108.812	4.245.346	33.152.043	10.670.830	85.320	10.063.188	69.325.539
Обврски							
Депозити од банки	530.657	59.626	347.694	45.196	-	532.521	1.515.694
Депозити од други комитенти	30.332.528	4.095.351	21.705.722	718.304	1.806	557.190	57.410.901
Обврски по кредити	117.332	31.253	627.534	676.998	40.936	4.820	1.498.873
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	89.944	89.944
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	2.333	2.333
Останати обврски	-	-	-	-	-	834.998	834.998
Субординирани обврски	-	737.774	1.291.106	-	-	5.234	2.034.114
Вкупно финансиски обврски	30.980.517	4.924.004	23.972.056	1.440.498	42.742	2.027.040	63.386.857
Нето каматен ризик	(19.871.705)	(678.658)	9.179.987	9.230.332	42.578	8.036.148	5.938.682

На 31 декември 2015	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3-12 месеци	Од 1-5 години	Над 5 години	Некаматоносни	Вкупно
Актива							
Парични средства и сметки во НБРМ	-	-	-	-	-	6.308.527	6.308.527
Пласмани во и кредити на банки	3.490.792	1.218.312	402.911	26.302	-	10.024	5.148.341
Кредити на и побарувања од комитенти	3.894.220	2.909.320	30.603.842	5.391.887	187.124	689.843	43.676.236
Вложувања во хартии од вредност:							
- Расположливи за продажба	4.389.249	1.198.093	1.533.810	3.416.963	-	132.091	10.670.206
- Чувани до достасување	-	-	766	-	-	9	775
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	-	-	-	-	175.044	175.044
Останати средства	-	-	-	-	-	906.329	906.329
Вкупно финансиски средства	11.774.261	5.325.725	32.541.329	8.835.152	187.124	8.221.867	66.885.458
Обврски							
Депозити од банки	726.461	81.440	370.333	141.067	-	61.067	1.380.368
Депозити од други комитенти	27.888.341	4.739.417	22.425.360	365.930	5.431	512.528	55.937.007
Обврски по кредити	185.077	37.673	778.548	973.489	90.815	5.973	2.071.575
Останати обврски	-	-	-	-	-	514.089	514.089
Субординирани обврски	-	739.136	1.293.489	-	-	7.485	2.040.110
Вкупно финансиски обврски	28.799.879	5.597.666	24.867.730	1.480.486	96.246	1.101.142	61.943.149
Нето каматен ризик	(17.025.618)	(271.941)	7.673.599	7.354.666	90.878	7.120.725	4.942.309

Анализата на сензитивноста на каматните стапки е дефинирана врз основа на изложеноста на каматниот ризик на датумот на известување. На 31 декември 2016 година, доколку каматните стапки се поголеми / помали за 50 базични поени, а останатите променливи останат непроменети, профитот на Банката пред оданочување за дванаесетмесечен период, заклучно со 31 декември 2016 година, ќе се зголеми / намали за околу МКД 144.000.000 (2015: МКД 120.000.000) и останатите компоненти на капиталот соодветно ќе се намалат / зголемат за МКД 31.000.000 (2015: МКД 49.000.000).

3.3 Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик е ризикот кога Банката не е во можност да ги исполни своите обврски за плаќање соодветно кога тие ќе достасаат и да ги замени фондовите кога ќе бидат повлечени. Последица од ова може да биде неисполнување на обврската да се исплатат депонентите и да не се реализираат обврските по основ на пласирање на кредитите.

3.3.1 Процес на управување со ликвидносен ризик

Процесот на управување со ликвидносниот ризик на Банката, којшто се спроведува во Банката и се следи од Службата во рамки на Секторот за управување со ризици, вклучува:

- Финансирање на дневна основа, преку следење на идните парични текови поради сигурност дека потребите ќе бидат задоволени. Ова вклучува дополнување на средствата при достасување или при позајмување на клиенти. За да се овозможи тоа Банката одржува активно присуство на пазарот на пари;
- Одржување на портфолио на високо ликвидни средства кои лесно може да се продадат како заштита од какви било непредвидени прекини во паричниот тек;
- Следење на показатели на ликвидност од билансот на состојба согласно интерните и регулаторни барања и
- Управување на концентрацијата и профилот на достасаните долгови.

Следењето и известувањето се во форма на мерења на паричниот тек и планирања за наредниот ден, недела и месец, соодветно, бидејќи овие се клучните периоди за управување со ликвидноста. Почетна точка за овие планирања е анализата на договорната достасаност на финансиските обврски и очекуваната наплата на финансиските средства (Белешки 3.3.3 - 3.3.4).

Секторот за управување со ризици исто така ги следи неусогласените среднорочни средства, нивото, типот и искористеноста на пречекорувањата и влијанието на потенцијалните и преземени обврски како што се акредитивите и гаранциите.

3.3.2 Извори на финансирање

Изворите на ликвидност редовно се разгледуваат од Службата во рамки на Секторот за управување со ризици за да се одржи широка разновидност според валута, географска секторизација, добавувач, производ и услови.

3.3.3 Недериватни парични текови

Табелата подолу ги претставува одливите на парични текови на Банката на недеривативните финансиски обврски според преостанатата договорна достасаност на датумот на билансот на состојба. Износите кои се прикажани во табелата подолу се договорните недисконтирани парични текови, а Банката управува со ликвидносните ризици врз основа на очекуваните недисконтирани текови на парични средства. При утврдување на паричниот тек за инструменти со променлива стапка Банката ја користи моменталната каматна стапка. Во извештајот за ликвидносен ризик се вклучени и останатите обврски како според МСС 19.

На 31 декември 2016	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3-12 месеци	Од 1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Пасива						
Депозити од банки	1.062.594	61.938	199.573	208.695	-	1.532.800
Депозити од други комитенти	30.801.462	4.180.388	12.857.458	10.627.028	43.248	58.509.584
Обврски по кредити	103.757	38.545	509.514	846.859	41.284	1.539.959
Субординирани обврски	-	32.874	105.576	1.094.822	1.566.696	2.799.968
Останати обврски	670.329	18.338	142.031	-	4.301	834.999
Вкупно обврски (договорна рочност)	32.638.142	4.332.083	13.814.152	12.777.404	1.655.529	65.217.310
Вкупна актива (договорна рочност)	16.835.274	3.996.730	12.510.628	24.159.178	11.823.730	69.325.540
На 31 декември 2015						
Пасива						
Депозити од банки	788.613	85.381	170.239	369.380	-	1.413.613
Депозити од други комитенти	28.090.299	4.941.697	13.715.589	10.152.575	15.167	56.915.327
Обврски по кредити	136.551	45.317	583.466	1.279.394	91.715	2.136.443
Субординирани обврски	-	36.685	119.224	1.194.213	1.703.918	3.054.040
Останати обврски	353.507	17.236	132.490	-	10.859	514.092
Вкупно обврски (договорна рочност)	29.368.970	5.126.316	14.721.008	12.995.562	1.821.659	64.033.515
Вкупна актива (договорна рочност)	14.894.610	4.582.883	13.793.602	22.619.918	10.994.445	66.885.458

Средствата со кои можат да се исполнат сите обврски се паричните средства, средствата во НБРМ, средствата на пат за наплата, благајнички и други записи, пласмани во и кредити на банки и кредити и побарувања од комитенти. Банката, исто така, може да се справи со неочекуваните нето одливи на парични средства, со продавање на хартии од вредност и изнаоѓање на дополнителни извори на финансирање, како што се пазарите за обезбедување на средства.

3.3.4 Вонбилансна евиденција

На 31 декември 2016	До 1 година	Од 1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Акредитиви и гаранции	4.331.414	2.726.158	64.197	7.121.769
Лимити на трансакциони сметки и кредитни картици	1.706.050	1.361.398	31.708	3.099.156
Вкупно (брuto вредност)	6.037.464	4.087.556	95.905	10.220.925
На 31 декември 2015				
Акредитиви и гаранции	4.802.933	1.737.003	150.941	6.690.877
Лимити на трансакциони сметки и кредитни картици	1.547.010	1.350.490	34.339	2.931.839
Вкупно (брuto вредност)	6.349.943	3.087.493	185.280	9.622.716

3.4 Финансиски инструменти

А. Објективна вредност на финансиски средства и обврски

Финансиски инструменти кои не се мерат според објективна вредност

Табелата подолу ги резимира сметководствените и објективните вредности на оние финансиски средства и обврски кои во билансот на состојба на Банката не се презентирани по нивната објективна вредност, освен парични средства и хартии расположливи за продажба кои што се мерат по објективна вредност.

	Сметководствена вредност		Објективна вредност	
	2016	2015	2016	2015
Финансиски средства				
Пласмани во и кредити на банки	4.341.271	5.148.341	4.342.829	5.146.883
Кредити на и побарувања од комитенти	46.249.805	43.676.236	48.556.029	44.192.133
- Физички лица	26.496.211	23.655.967	28.543.297	24.315.835
- Големи претпријатија	6.554.572	6.760.171	6.512.258	6.653.252
- Мали и средни претпријатија	13.199.022	13.260.098	13.500.474	13.223.046
Финансиски обврски				
Депозити од банки	1.515.694	1.380.368	1.515.694	1.380.368
Депозити од други комитенти	57.410.901	55.937.007	57.410.901	55.937.007
- Физички лица	42.766.731	41.131.687	42.766.731	41.131.687
- Големи претпријатија	4.679.473	5.040.079	4.679.473	5.040.079
- Мали и средни претпријатија	9.964.697	9.765.241	9.964.697	9.765.241
Обврски по кредити	1.498.873	2.071.575	1.498.873	2.071.575
Субординирани обврски	2.034.114	2.040.110	2.034.114	2.040.110

Објективната вредност е износ за кој средството би се продало, односно износ кој треба да се плати за пренос на обврска во вообичаена трансакција помеѓу учесниците на пазарот на датумот на мерењето. Мерењето на објективната вредност е врз основа на претпоставката дека трансакцијата да се продаде средството или пренесе обврската се случува на:

- Основниот пазар за средството или обврската, или
- Во отсуство на Основниот пазарот, на најповолниот пазар за средство или обврска

Основниот или најповолниот пазар, мора да бидат достапни за Банката.

Објективната вредност на средството или обврската се мери со користење на претпоставката дека учесниците на пазарот при одредување на цената на средството или обврската, дејствуваат за нивниот најдобар економски интерес.

Следниве методи и претпоставки беа употребени за да се процени објективната вредност:

i) Пласмани во и кредити на други банки

Пласманите во и кредити на други банки ги вклучуваат меѓубанкарските пласмани и пласмани во други финансиски институции.

Објективна вредност на пласманите со варијабилна каматна стапка и депозитите орочени преку ноќ е нивната сметководствена вредност.

Проценетата објективна вредност на депозитите со фиксна камата е базирана на дисконтираниот паричен тек, користејќи ја преовладувачката каматна стапка на пазарот на пари за долгови со сличен кредитен ризик и резидуална рочност.

ii) Кредити на и побарувања од комитенти

Кредитите на и побарувањата од комитентите се намалени за резервации за оштетување. Проценетата објективна вредност на кредитите и побарувањата претставува дисконтиран износ на идните приливи на парични средства кои се очекуваат да бидат примени. Со цел да се утврди објективната вредност, очекуваните приливи се дисконтираат со примена на тековните пазарни каматни стапки.

iii) Депозити на останати банки и комитенти, други депозити, други позајмици и субординирани обврски

Објективната вредност на каматоносните финансиски обврски е проценета со дисконтирање на идните парични текови со примена на расположливи стапки за обврски или слични услови како и преостаната рочност.

Проценетата објективна вредност на депозитите без рочност, кои ги вклучуваат и некаматноносните депозити, претставува износ кој треба да се исплати по видување.

Објективната вредност на орочените депозити со варијабилни каматни стапки е приближна со нивната сметководствена вредност на датумот на билансот на состојба.

Субординираните обврски носат варијабилни каматни стапки и нивната пазарна вредност е приближна на сметководствената вредност на датумот на билансот на состојба.

Б. Хиерархија на објективна вредност

МСФИ 7 ја одредува хиерархијата на техниките на вреднување во зависност од тоа дали инпутите кои се користат при вреднувањето се познати или не. Овие два вида инпути ја претставуваат следната хиерархија на објективна вредност:

- **Ниво 1** – Објективната вредност е определена од котираните цени (непроменети) на активните пазари за идентични средства и обврски. Тука се вклучени државните континуирани обврзници, државните обврзници за денационализација и државни записи кои се тргуваат на Македонската берза и сопственички хартии од вредност со кои се тргува на Македонската берза на која има податоци за котирани цени.
- **Ниво 2** – објективната вредност се утврдува со користење на техники за вреднување кои вклучуваат влезни податоци (инпути) од активните пазари (влезните податоци директно или индиректно може да се потврдат на активен пазар, на пример: котирани цени на активните пазари за слични финансиски инструменти, или кој било значаен инпут во моделот за утврдување на објективната вредност кој може да се потврди и да се следи на активен пазар). Ниво 2 вклучува деривативи (валутен форвард).
- **Ниво 3** – објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) коишто не можат директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активните пазари, односно врз основа на техники за вреднување во кои најголемо учество имаат информациите за ризиците на финансиските инструменти. Во Ниво 3 се вклучени сопственички хартии од вредност кои се котирани на редовен пазар на Македонската берза и се мерат по набавна вредност.

Во 2016 и 2015 година нема трансфери помеѓу нивоата.

3.4.1 Средства и обврски мерени по објективна вредност

На 31 декември 2016	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски средства расположливи за продажба:				
- Вложувања во хартии од вредност - должнички	9.660.093	-	-	9.660.093
- Вложувања во хартии од вредност - сопственички	11.470	-	22.943	34.413
- Деривативи - обврски	-	(76)	-	(76)
Вкупно финансиски средства	9.671.563	(76)	22.943	9.694.430
Нефинансиски средства				
Вложување во недвижности дадени под закуп	-	103.011	-	103.011
Вкупно нефинансиски средства	-	103.011	-	103.011

На 31 декември 2015	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски средства расположливи за продажба:				
- Вложувања во хартии од вредност - должнички	10.636.370	-	-	10.636.370
- Вложувања во хартии од вредност - сопственички	10.892	-	22.944	33.836
- Деривативи - средства	-	159	-	159
- Деривативи - обврски	-	(720)	-	(720)
Вкупно финансиски средства	10.647.262	(561)	22.944	10.669.645
Нефинансиски средства				
Вложување во недвижности дадени под закуп	-	114.531	-	114.531
Вкупно нефинансиски средства	-	114.531	-	114.531

Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во Ниво 3

	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	Вкупно средства
Состојба на 1 јануари 2016	22.944	22.944
Останати добивки / (загуби) за периодот кои што не се признаени во Билансот на успех	(1)	(1)
Состојба на 31 декември 2016	22.943	22.943
Состојба на 1 јануари 2015	22.943	22.943
Останати добивки / (загуби) за периодот кои што не се признаени во Билансот на успех	1	1
Состојба на 31 декември 2015	22.944	22.944

3.4.2 Средствата и обврските не се мерат по објективна вредност

Квантитативни обелоденувања на хиерархијата на објективна вредност за средствата и обврските за кои објективните вредности се обелоденети на 31 декември 2016 година:

31 Декември 2016	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно објективна вредност
Финансиски средства				
Пласмани во и кредити на банки	-	4.342.829	-	4.342.829
Кредити на и побарувања од комитенти:	-	48.556.029	-	48.556.029
- Физички лица	-	28.543.297	-	28.543.297
- Големи корпоративни претпријатија	-	6.512.258	-	6.512.258
- Мали и средни претпријатија	-	13.500.474	-	13.500.474
Финансиски обврски				
Депозити од банки	-	1.515.694	-	1.515.694
Депозити од други комитенти	-	57.410.901	-	57.410.901
- Физички лица	-	42.766.731	-	42.766.732
- Големи корпоративни претпријатија	-	4.679.473	-	4.679.473
- Мали и средни претпријатија	-	9.964.697	-	9.964.697
Обврски по кредити	-	1.498.873	-	1.498.873
Субординирани обврски	-	2.034.114	-	2.034.114

31 Декември 2015	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно објективна вредност
Финансиски средства				
Пласмани во и кредити на банки	-	5.146.883	-	5.146.883
Кредити на и побарувања од комитенти:	-	44.192.133	-	44.192.133
- Физички лица	-	24.315.835	-	24.315.835
- Големи корпоративни претпријатија	-	6.653.252	-	6.653.252
- Мали и средни претпријатија	-	13.223.046	-	13.223.046
Финансиски обврски				
Депозити од банки	-	1.380.368	-	1.380.368
Депозити од други комитенти	-	55.937.007	-	55.937.007
- Физички лица	-	41.131.687	-	41.131.687
- Големи корпоративни претпријатија	-	5.040.079	-	5.040.079
- Мали и средни претпријатија	-	9.765.241	-	9.765.241
Обврски по кредити	-	2.071.575	-	2.071.575
Субординирани обврски	-	2.040.110	-	2.040.110

Во 2016 и 2015 година нема трансфери помеѓу нивоата.

3.5 Управување со капиталот

Целите на Банката при управување со капиталот, кој е поширок концепт од прикажаниот „запишан капитал“ во билансот на состојба, се:

- да се придржува до капиталните барања поставени од регулаторот;
- да ја заштити способноста на Банката за одржување на континуитетот во работењето за да може да продолжи да дава принос на акционерите и останатите заинтересирани страни и
- да одржи силна капитална основа за да го поддржи развојот на својот бизнис.

Капиталната адекватност и пропишаниот капитал се надгледуваат на месечна основа од менаџментот на Банката, применувајќи техники кои се базирани на насоките развиени од НБРМ за целите на супервизија. Бараните информации се доставуваат до НБРМ на квартална основа.

НБРМ пропишува секоја банка или банкарска група да: (а) држи минимално ниво на капитал од ЕУР 5.000.000; (б) го одржува показателот за вкупен пропишан капитал во однос на ризично пондерираната актива („Basel ratio“) на или над нивото на меѓународно усогласениот минимум од 8%.

Пропишаниот капитал на Банката е поделен во два дела:

- Ниво 1: (Основен капитал): запишан капитал (намален за сметководствената вредност на сопствените акции), задржана добивка и резерви издвоени од распределбата на задржаната добивка и намален за инвестиции во нематеријални средства и нереализирани загуби на сопственички и должнички инструменти расположливи за продажба
- Ниво 2: (Дополнителен капитал): квалификуван субординиран кредит и нереализирани добивки кои потекнуваат од објективна вредноста на сопственичките и должничките инструменти кои се класифицирани како расположливи за продажба и ревалоризациона резерва од преземените средства.

Капиталните инвестиции во друга банка или други финансиски институции, над 10% од капиталот на тие институции, претставуваат одбитоци од Ниво 1 и Ниво 2 на капиталот.

Пондерираните средства според кредитниот ризик претставува збир од пондерираните износ на сите билансни и вонбилансни изложености. Сите средства се класифицираат во неколку категории на изложеност и дадени се пондерираните ризици според нивото на кредитен квалитет на должникот или изложеноста, водејќи сметка за ефектите на соодветниот колатерал.

Пондерираните средства според валутниот ризик се збир на апсолутниот износ на нето-позицијата на Банката во злато и збирната девизна позиција.

Збирната девизна позиција на Банката ги вклучува девизните средства и обврски. Нето билансна и вонбилансна девизна позиција класифицирани како В, Г и Д ризични категории се евидентирани на нето основа, односно намалени за било какви загуби поради оштетување/ резервирање.

Во 2012 година Банката започна да издвојува капитал за оперативен ризик. Банката го користи стандардизираниот пристап за утврдување на потребниот капитал за оперативниот ризик, што значи го дели постигнатиот финансиски резултат во осум деловни линии.

Табелата подолу го резимира составот на пропишаниот капитал и показателите на Банката за годините кои завршуваат на 31 декември. Капиталната адекватност е пресметана врз основа на статутарните финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРМ. За време на овие две години, Банката се придржува до сите пропишани капитални барања.

	2016	2015
Ниво 1 Капитал		
Запишан капитал (нето од сопствени акции)	3.128.620	3.128.620
Законски резерви	3.000.287	3.000.287
Задржана добивка	456.706	207.224
Одбитоци од Ниво 1 капитал		
- Нематеријални средства	(46.058)	(50.113)
- Нето негативни ревалоризациски резерви	-	-
- Нереализирана загуба од акции расположливи за продажба	(4.686)	(5.265)
Вкупно квалификуван Ниво 1 капитал	6.534.869	6.280.753
Ниво 2 Капитал		
Субординирани обврски	1.438.660	1.589.143
Ревалоризациски резерви	68.328	49.414
Вкупно квалификуван Ниво 2 капитал	1.506.988	1.638.557
Одбитни ставки од пропишаниот капитал	(182.369)	(175.044)
Вкупно пропишан капитал	7.859.488	7.744.266
Ризично пондерирана актива:		
- Средства пондирани според кредитен ризик	48.668.621	46.324.971
- Средства пондирани според валутен ризик	1.857.841	917.744
- Средства пондирани според оперативен ризик	6.037.390	5.489.455
Вкупна ризично пондерирана актива	56.563.852	52.732.170
Стапка на адекватност на капиталот	13,89%	14,69%

3.6 Известување по сегменти

Банката ги обелоденува податоците според оперативни сегменти еднакви на деловните линии кои се утврдени со адекватноста на капиталот и примената на стандардизираниот пристап.

Оперативните сегменти според кои Банката известува се:

- банкарство на мало (физички лица и мали друштва);
- комерцијално банкарство (средни и големи трговци согласно Законот за трговски друштва);
- платен промет и порамнување;
- сите останати незначајни оперативни сегменти (услуги поврзани со финансирање трговци коишто согласно Зако-

нот за трговски друштва се сметаат за средни и големи трговци, тргување и продажба, услуги како агент, управување со средства, брокерски услуги на мало);

- неалоцирани финансиски активности.

За целите на известувањето според сегменти, Банката:

- ги дели ставките од билансот на успех по одделни оперативни сегменти и ги идентификува приходите/расходите по одделни оперативни сегменти;
- ги идентификува средствата и обврските по одделни оперативни сегменти.

Инвестициите на Банката во придружени друштва во износ од МКД 182.369.000 (2015: МКД 175.044.000) и распределбата на добивката на придружените друштва во износ од МКД 31.580.000 (2015: МКД 27.411.000) се водат по методот на главнина и се прикажани во неалоцирани.

2016	Банкарство на мало	Комерцијално банкарство	Платен промет и порамнување	Останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирани	Вкупно
Нето приходи од камати	1.942.595	793.656	-	-	(1.667)	2.734.584
Нето приходи од надомести и провизии	229.783	107.415	577.803	26.260	-	941.261
Нето добивка/(загуба) од финансиски инструменти чувани за тргување	-	-	-	1.688	-	1.688
Останати оперативни приходи	20.600	55.936	69.814	59.102	129.950	335.402
Вкупно приходи по сегменти	2.192.978	957.007	647.617	87.050	128.283	4.012.935
Исправка на вредноста на кредити	(281.086)	(53.483)	(57)	(276)	20.541	(314.361)
Трошоци за амортизација	-	-	-	-	(163.401)	(163.401)
Останати оперативни расходи	(208.576)	(124)	-	(828)	(1.566.851)	(1.776.379)
Вкупно трошоци по сегменти	(489.662)	(53.607)	(57)	(1.104)	(1.709.711)	(2.254.141)
Финансиски резултати по сегменти Bottom of Form	1.703.316	903.400	647.560	85.946	(1.581.428)	1.758.794
Данок на добивка						(166.921)
Добивка/(загуба) за годината						1.591.873
Вкупно средства по сегменти	35.460.047	31.433.314	221.673	6.799		
Неалоцирани средства по сегменти					4.740.853	
Вкупно средства						71.862.686
Вкупно обврски по сегменти	51.413.197	11.323.740	32.708	(37.069)		
Неалоцирани обврски по сегменти					861.997	
Вкупно обврски						63.594.573

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ
ИЗВЕШТАИ ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА
НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016

(Сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

129

2015	Банкарство на мало	Комерцијално банкарство	Платен промет и порамнување	Останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирани	Вкупно
Нето приходи од камати	1.615.979	823.492	-	-	(1.855)	2.437.616
Нето приходи од надомести и провизии	231.302	85.180	573.334	26.169	-	915.985
Нето добивка/(загуба) од финансиски инструменти чувани за тргување	-	-	-	(6.002)	-	(6.002)
Останати оперативни приходи	(106.877)	(83.833)	365.229	42.031	54.027	270.577
Вкупно приходи по сегменти	1.740.404	824.839	938.563	62.198	52.172	3.618.176
Исправка на вредноста на кредити	(581.759)	(481.218)	-	44	88.068	(974.865)
Трошоци за амортизација	-	-	-	-	(161.576)	(161.576)
Останати оперативни расходи	(197.956)	(1.738)	(1)	(691)	(1.493.402)	(1.693.788)
Вкупно трошоци по сегменти	(779.715)	(482.956)	(1)	(647)	(1.566.910)	(2.830.229)
Финансиски резултати по сегменти Bottom of Form	960.689	341.883	938.562	61.551	(1.514.738)	787.947
Данок на добивка						(77.796)
Добивка/(загуба) за годината						710.151
Вкупно средства по сегменти	32.859.845	32.114.064	147.015	7.910		
Неалоцирани средства по сегменти					4.341.579	
Вкупно средства						69.470.413
Вкупно обврски по сегменти	49.417.041	12.217.007	16.193	(40.558)		
Неалоцирани обврски по сегменти					605.406	
Вкупно обврски						62.215.089

Географски области

2016	Република Македонија	Европска унија	Европа (останато)	ОЕЦД (без ЕУ земји членки, членки на ОЕЦД)	Останати незначајни сегменти	Неалоцирани	Вкупно
Вкупно приходи	4.109.119	(34.135)	(12.188)	(50.464)	603	-	4.012.935
Нетековни средства	2.495.169	-	-	-	-	-	2.495.169
2015							
Вкупно приходи	3.593.418	118.066	(104.776)	9.695	1.773	-	3.618.176
Нетековни средства	2.512.104	-	-	-	-	-	2.512.104

4. Значајни сметководствени проценки и расудувања

Банката врши проценки и претпоставки кои влијаат на прикажаните износи на средствата и обврските во рамки на следната финансиска година. Проценките и расудувањата постојано се оценуваат и се базираат врз основа на претходното искуство и други фактори, вклучувајќи очекувања за идни настани кои се сметаат за разумни во дадените околности.

а. Загуби поради оштетување на пласмани и кредити

Банката ги разгледува сопствените портфолија за кредити за да го процени оштетувањето на вредноста на месечна основа. При одредувањето дали една загуба поради оштетување треба да се прикаже во билансот на успех, Банката расудува во однос на тоа дали има познати информации кои навестуваат дека има одредено намалување на проценетиот иден паричен тек од некое портфолио на кредити пред намалувањето да може да биде идентификувано за поединечен кредит во тоа портфолио. Овој доказ може да вклучува познати информации кои навестуваат дека постои неповолна промена во статусот на плаќања на должниците на Банката или во државните или локалните економски услови кои се во сооднос со неизвршувањата на обврските кон Банката.

Менаџментот користи проценки кои се базираат на историско искуство за евидентирани загуби на активата која е изложена на кредитниот ризик и објективни докази за оштетување слични на оние во портфолиото кога се проектира идниот паричен тек. Методологијата и претпоставките кои се употребуваат за проценка на износот и времето на идните парични текови се ревидираат на редовна основа за да се намалат какви било неусогласености помеѓу проценетите загуби и навистина настанатите загуби. При вкупна промена на нето сегашната вредност на очекуваните готовински текови од +/-5%, проценетите резервации би се зголемиле, односно намалиле за МКД 257.001.000 (2015: МКД 317.491.000).

Исто така, менаџментот прави проценки за резервациите кои се однесуваат на посебната резерва и вонбилансната кредитна изложеност. При вкупна промена на нето сегашната вредност на очекуваните готовински текови од +/- 5%, проценетите резервации би се зголемиле, односно намалиле за МКД 10.386.000 (2015: МКД 12.507.000)

б. Оштетување на вложувања во сопственички инструменти расположливи за продажба

Банката одредува дека вложувањата во сопственички инструменти расположливи за продажба се оштетени кога постои значително или продолжено опаѓање на објективната вредност под нивната набавна вредност. Одредувањето на значајно или продолжено опаѓање бара расудување. При носење на овие заклучоци, меѓу другите фактори, Банката ја оценува променливоста на цената на акциите. Исто така, оштетувањето може да биде соодветно, кога постојат докази за опаѓање на финансиската состојба на издавачот, лоши перформанси на индустријата и секторот, промени во технологијата, и промени во оперативните и финансиските парични текови. Ако објективната вредност на вложувањата во сопственички инструменти расположливи за продажба има значајно и продолжено опаѓање под набавната вредност, Банката во финансиските извештаи за 2016 ќе има дополнителна загуба од МКД 3.441.000, преку трансфер на ревалоризационите резерви во билансот на успех (2015: МКД 3.384.000).

в. Оштетување на превземени средства

Процесот за пресметување на загубата која настанува поради оштетување бара менаџментот да направи важни и комплексни претпоставки во однос на планираниот период за продажба на преземените средства, нивните проценети нето продажни вредности и соодветната дисконтна стапка, со цел да се дисконтираат очекуваните парични текови од продажбата на одредени делови на преземените имоти до нивната нето сегашна вредност.

Менаџментот на Банката очекува дека преземените средства ќе бидат продадени без загуби, во разумен временски период. Во спротивно, ќе бидат направени прилагодувања во идните периоди доколку идната пазарна активност покаже дека таквите прилагодувања се соодветни.

5. Нето приходи од камати

	2016	2015
Приходи од камати		
Пласмани во и кредити:		
- На банки	20.501	19.167
- На комитенти	3.144.924	2.905.400
Парични средства и сметки во НБРМ	108	1.104
Вложувања во хартии од вредност:		
- Расположливи за продажба	311.702	337.615
- Чувани до достасување	22	378
Приход од камата на оштетени финансиски средства		
- На комитенти	75.694	108.075
	3.552.951	3.371.739
Расходи од камати		
Депозити од банки	17.466	29.561
Депозити од комитенти	619.051	734.531
Обврски по кредити	38.246	41.840
Субординирани обврски	141.937	129.960
Влијание на временската вредност на парите при резервации за пензии	1.667	1.855
	818.367	937.747

6. Приходи од дивиденди

	2016	2015
Хартии од вредност расположливи за продажба	4.059	3.624
	4.059	3.624

7. Исправка на вредноста на кредитите

	2016	2015
Пласмани во и кредити на банки		
Зголемување на исправката на вредноста	9.678	11.882
Ослободување на исправката на вредноста	(8.231)	(9.713)
Кредити на и побарувања од комитенти		
Зголемување на исправката на вредноста	581.398	1.141.814
Ослободување на исправката на вредноста	(268.484)	(169.118)
	314.361	974.865

8. Нето приходи од провизии и надомести

	2016	2015
Приходи од провизии и надомести		
Акредитиви и гаранции	108.966	106.989
Платен промет	650.430	620.574
Комисиски и доверителски активности	24.384	7.720
Кредитирање	224.318	225.481
Брокерски услуги	4.251	5.221
Трансакции со трговци	182.527	164.170
Порамнување со картички	110.269	87.349
Транспорт на готовина	56.777	52.490
Останати провизии	44.404	29.492
	1.406.326	1.299.486
Расходи за провизии и надомести		
Банкарски услуги	1.426	3.187
Акредитиви и гаранции	-	11
Платен промет	162.058	139.637
Порамнување со картички	271.777	224.447
Останати провизии	29.804	16.219
	465.065	383.501

Банката обезбедува старателски услуги, комисиони услуги, корпоративна администрација, кредитирање, платен промет во земјата и странство, управување со вложувања и советодавни услуги на трети лица, кои ја вклучуваат Банката во донесувањето одлуки за распределба, набавка и продажба во однос на широк опсег на финансиски инструменти. Комисионите средства не се вклучени во овие финансиски извештаи. Некои од овие договори ја инволвираат Банката во прифаќање цели за остварување на референтните нивоа на поврат на средствата кои ги чува за трети лица.

9. Нето добивка / (загуба) од финансиски инструменти за тргување

	2016	2015
Нето приходи од тргување	1.688	(6.002)
	1.688	(6.002)

Нето приходот од тргување вклучува добивки и загуби од форвард трансакции.

10. Други оперативни приходи

	2016	2015
Приход од наемнини	17.652	16.064
Посебна резерва за вонбилансна изложеност	42.349	-
Наплатени претходно отпишани побарувања	42.065	37.177
Приходи по картично работење	-	17.882
Останати оперативни приходи од разорочување на депозити	56.715	39.512
Останато	11.207	7.404
	169.988	118.039

11. Нето добивка / (загуба) од вложувања во хартии од вредност

	2016	2015
Финансиски средства расположливи за продажба	3.724	1.475
	3.724	1.475

12. Трошоци за вработените

	2016	2015
Плати	483.975	465.096
Придонеси за социјално осигурување	174.145	167.403
Пензиско осигурување:		
- Планови за дефинирани придонеси	18.365	9.235
Регрес за годишен одмор	20.791	19.255
Награди за членови на Управниот одбор, менаџментот и вработените	28.998	33.000
Трошоци за неискористени годишни одмори	991	1.094
Други трошоци	23.583	36.588
	750.848	731.671

13. Општи и административни трошоци

	2016	2015
Трошоци за информатичка технологија и софтвер	28.925	28.294
Одржување, мебел и опрема	103.250	105.651
Маркетинг и односи со јавноста	26.007	31.519
Трошоци за службени патувања	11.309	11.295
Телекомуникациски и поштенски трошоци	34.322	33.214
Изнајмување на персонал	28.609	27.562
Услуги за наплата на побарувања	7.395	10.852
Други административни трошоци	68.020	62.994
	307.837	311.381

14. Амортизација

	2016	2015
Амортизација на недвижности и опрема	130.288	124.848
Амортизација на софтвер и други нематеријални средства	33.113	36.728
	163.401	161.576

15. Други оперативни расходи

	2016	2015
Нето капитална добивка/загуба од нематеријални средства, недвижности и опрема и преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	(1.280)	19.435
Премии за осигурување на депозити	202.242	195.839
Премии за осигурување на средства и друго	17.225	17.550
Расходи/(приходи) по актуарска пресметка	(412)	11.599
Консултантски и ревизорски трошоци	2.994	3.923
Судски трошоци	2.284	3.014
Кирии и закупнини	70.086	71.828
Намалување на вредноста на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	47.063	108.383
Посебна резерва за вонбилансна изложеност	-	23.385
Резервирања за судски спорови	171.251	155
Исправка на вредноста на останата актива	20.582	7.610
Електронско банкарство	22.537	23.604
Трошоци за обезбедување на имот	57.546	60.723
Процесирање на карички	55.867	60.481
Останато	38.189	31.846
	706.174	639.375

16. Нето добивки / (загуби) од ревалоризација на недвижности дадени под закуп

	2016	2015
Нето добивки / (загуби) од ревалоризација на недвижности дадени под закуп	(11.520)	(11.361)
	(11.520)	(11.361)

17. Данок на добивка

	2016	2015
Добивка пред оданочување	1.758.794	787.947
Данок на добивка по даночна стапка 10%	175.879	78.795
Ефект од:		
Даночно ослободени приходи	(2.811)	(2.467)
Реинвестирана добивка која не подлежи на оданочување	(11.339)	(10.642)
Расходи непризнаени за даночни цели	7.083	6.675
Времена разлика од даночниот режим	(1.187)	12.929
Данок на добивка (ефективна даночна стапка 9,53% и 10,83 % соодветно)	167.625	85.290
Одложен данок:		
Кој се однесува на времени разлики	(704)	(7.494)
Данок на добивка прикажан во Извештајот за добивка или загуба	166.921	77.796

	Извештај за финансиска состојба		Извештајот за добивка или загуба	
Одложен данок	2016	2015	2016	2015
Проценка на преземени средства	(4.410)	(4.411)	(1)	(6.906)
Проценка на недвижности дадени под закуп по објективна вредност	2.077	1.374	(703)	(588)
Одложени даночни средства/(обврски), нето	(2.333)	(3.037)	(704)	(7.494)

Книгите и евиденцијата на Банката за фискалните години од 2011 до 2016 година не биле предмет на ревизија од страна на даночните власти. Затоа, даночните обврски на Банката не може да се сметаат за финални, односно одредби за дополнителни даноци и казни, доколку има, може да се јават во случај на даночна ревизија, кои во оваа фаза, не може да се утврдат со разумна точност.

18. Парични средства и сметки во НБРМ

	2016	2015
Парични средства во благајна	2.784.897	2.283.694
Сметки кај НБРМ различни од задолжителна резерва	2.894.168	2.020.727
Вклучено во пари и парични еквиваленти (Белешка 39)	5.679.065	4.304.421
Задолжителна резерва во НБРМ	2.100.697	2.004.106
	7.779.762	6.308.527

Банката мора да чува задолжителна резерва во МКД и во странска валута кај НБРМ.

Задолжителната резерва во денари во износ од МКД 2.796.079.000 (2015: 2.798.099.000) со состојба на 31 декември 2016 година претставува пропишан процент од просечната месечна состојба на депозити по видување и орочени депозити со рочност до 3 месеци и над 3 месеци. Ефективната каматна стапка на задолжителната резерва во МКД е 0% (2015: 0%). Задолжителната резерва се чува на жиро сметка на Банката кај НБРМ.

Задолжителната резерва во странска валута на 31 декември 2016 година претставува пропишан процент од просечната месечна состојба на депозити по видување и орочени депозити изразени во евра според средниот курс на денарот според НБРМ на датумот на билансот на состојба. Каматната стапка на задолжителната резерва во странска валута е 0% (2015: 0%). Банката е обврзана да ја префрли сумата во евра од пресметаната задолжителна резерва на сметка на НБРМ.

19. Пласмани во и кредити на банки

	2016	2015
Пласмани кај други банки	4.178.184	3.683.275
Вклучено во пари и парични еквиваленти (Белешка 39)	4.178.184	3.683.275
Ограничени депозити и пласмани кај други банки со рок на достасаност над 3 месеци	129.996	1.327.781
Кредити и побарувања од други банки	39.510	142.202
Намалено: исправка на вредноста	(6.419)	(4.917)
	4.341.271	5.148.341
Тековни	4.330.271	5.090.768
Нетековни	11.000	57.573

Движење на исправката на вредност на кредити и побарувања од банки:

	2016		2015	
	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност
На 1 јануари	110	4.807	138	2.614
Нето зголемување/ (ослободување) на исправка на вредноста	(54)	1.501	(24)	2.193
Курсни разлики и други прилагодувања	55	-	(4)	-
На 31 декември	111	6.308	110	4.807

Кредитите и побарувањата од банки и други финансиски институции се со ефективни каматни стапки од 6,00% до 7,90% (2015: 5,50% до 8,50%) годишно. Пласманите кај странски банки се со ефективни каматни стапки од 0,12% до 2,20% (2015: 0,01% до 2,75%) годишно и пласманите кај домашните банки се со ефективни каматни стапки од 0,20% до 1,50% (2015: 0,1% до 0,50%) годишно.

20. Кредити на и побарувања од комитенти

	2016	2015
Кредити на физички лица:		
- Пречекорување на сметка	1.109.699	1.071.303
- Кредитни картици	2.072.688	2.020.571
- Други кредити	16.053.361	14.355.084
- Хипотеки	8.124.126	7.348.978
	27.359.874	24.795.936
Кредити на претпријатија:		
- Големи претпријатија	7.825.574	8.393.914
- Мали и средни претпријатија	16.150.994	16.731.702
	23.976.568	25.125.616
Бруто	51.336.442	49.921.552
Намалено: исправка на вредноста	(5.086.637)	(6.245.316)
Нето	46.249.805	43.676.236
Тековни	15.994.929	15.749.395
Нетековни	30.254.876	27.926.841

Кредитите на и побарувањата од комитенти се со ефективни стапки 0% до 15,00% (2015: 0% до 15,00%) годишно.

Исправка на вредност

Движењето на исправката на вредноста на кредити на и побарувања од комитенти по класи се следните:

Кредити на физички лица	2016		2015	
	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност
На 1 јануари	722.209	417.760	730.022	371.157
Нето зголемување/(ослободување) на исправка на вредноста	106.710	44.351	52.468	46.603
Курсни разлики и други прилагодувања	(585)	-	3.332	-
Отпишани побарувања	(431.921)	-	(63.613)	-
На 31 декември	396.413	462.111	722.209	417.760

Кредити на претпријатија	2016		2015	
	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност
На 1 јануари	3.432.701	1.672.646	3.268.520	1.445.507
Нето зголемување/(ослободување) на исправка на вредноста	(32.685)	194.538	646.486	227.139
Курсни разлики и други прилагодувања	(3.324)	-	3.929	-
Отпишани побарувања	(1.035.763)	-	(486.234)	-
На 31 декември	2.360.929	1.867.184	3.432.701	1.672.646

21. Вложувања во хартии од вредност

	2016	2015
Хартии од вредност расположливи за продажба вклучени во парични еквиваленти		
Должнички хартии од вредност – по објективна вредност:		
- Некотирани	4.026.810	4.389.249
Вкупно хартии од вредност расположливи за продажба вклучени во парични еквиваленти (Белешка 39)	4.026.810	4.389.249
Хартии од вредност расположливи за продажба		
Должнички хартии од вредност – по објективна вредност:		
- Котирани	19	37
- Некотирани	5.633.264	6.247.084
Сопственички хартии од вредност – по објективна вредност:		
- Котирани	1.493	914
- Некотирани	-	9.978
Сопственички хартии од вредност – по набавна вредност:		
- Некотирани	32.920	22.944
Вкупно хартии од вредност расположливи за продажба	9.694.506	10.670.206
Хартии од вредност кои се чуваат до достасување		
Должнички хартии од вредност – по амортизирана вредност:		
- Котирани	-	775
Вкупно хартии од вредност кои се чуваат до достасување	-	775
Вкупно хартии од вредност	9.694.506	10.670.981
Тековни	6.260.540	7.220.182
Нетековни	3.433.966	3.450.799

Котираните хартии од вредност се тргуваат на официјален пазар. Државните и благајничките записи и државните континуирани обврзници кои се тргуваат на меѓубанкарски пазар се некотирани должнички хартии од вредност – по објективна вредност.

Благајничките записи се должнички хартии од вредност издадени од НБРМ со рок на достасување до 28 или 35 дена. Банката добива ефективна каматна стапка од 3,25% до 4,00% (2015: 3,25%) на годишно ниво.

Државните записи се со рок на достасување до 90 дена и над 90 дена, издадени во МКД и МКД со валутна клаузула во евра, и со ефективни каматни стапки од 1,50% до 2,60% (2015: 1,70%) на годишно ниво.

Државните континуирани обврзници се со рок на достасување од 2,3,5, 10 и 15 години, издадени во МКД и МКД со валутна клаузула во евра, и со ефективни каматни стапки од 2,70% (2015: 2,65%) на годишно ниво. Каматата се исплаќа годишно, а главнината се исплаќа при доспевањето.

Благајничките записи, класифицирани како расположливи за продажба, се во износ од МКД 4.026.810.000 (2015: МКД 4.389.249.000).

Државните записи, класифицирани како расположливи за продажба, се во износ од МКД 1.865.266.000 (2015: МКД 1.194.620.000).

Континуираните државни обврзници, класифицирани како расположливи за продажба, се во износ од МКД 3.704.289.000 (2015: МКД 4.954.209.000). Износот на камата за континуираните државни обврзници изнесува МКД 63.709.000 (2015: МКД 98.255.000).

Обврзници за денационализација (06), класифицирани како расположливи за продажба, се во износ од МКД 19.000 (2015: МКД 37.000), со каматна стапка од 2,00% (2015: 2,00%) годишно. Главнината се исплаќа во 10 еднакви годишни рати на 1 јуни, почнувајќи од 1 јуни 2008 година сè до 1 јуни 2017 година. Вкупниот износ на обврзници расположливи за продажба вклучува камата во износ од МКД 220 (2015: МКД 500).

Обврзници за денационализација (05), класифицирани како чувани до достасување, во износ од МКД 0 (2015: МКД 766.000), со каматна стапка од 2,00% (2015: 2,00%) на годишно ниво. Главнината се исплаќа во 10 еднакви годишни рати на 1 јуни, почнувајќи од 1 јуни 2007 година сè до 1 јуни 2016 година.

Износот на каматата на државните обврзници кои се чувани до достасување изнесува МКД 0 (2015: МКД 9.000).

Сопственичките инструменти се групирани на:

- Приватни нефинансиски друштва во износ од МКД 1.493.000 (2015: MKD 914.000) и
- Финансиски друштва во износ од МКД 32.921.000 (2015: MKD 32.922.000).

Движењата кај обврзниците можат да бидат сумирани на следниот начин:

	Расположливи за продажба	Чувани до достасување	Вкупно
На 1 јануари 2016	10.670.206	775	10.670.981
Зголемувања	53.933.102	25	53.933.127
Продажба	(3.719.684)	-	(3.719.684)
Достасување	(51.189.695)	(800)	(51.190.495)
Добивка/Загуба од промена на објективна вредност	577	-	577
На 31 декември 2016	9.694.506	-	9.694.506
На 1 јануари 2015	10.624.313	12.849	10.637.162
Зголемувања	51.875.837	505	51.876.342
Продажба	(7.915.276)	(84)	(7.915.360)
Достасување	(43.914.322)	(12.495)	(43.926.817)
Добивка/загуба од промена на објективна вредност	(346)	-	(346)
Оштетување	-	-	-
На 31 декември 2015	10.670.206	775	10.670.981

22. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

	2016	2015
Земјиште	9.150	14.684
Градежни објекти	117.620	151.339
Станбени објекти	58.463	39.397
Опрема	34.722	38.658
Останато	4.392	3.817
	224.347	247.895

Средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања вклучуваат земјиште, станови, опрема и деловни објекти кои не се користат од страна на Банката во извршувањето на нејзината основна дејност.

Пазарот за одредени видови колатерал во Македонија е во рана фаза на развој. Раководството направи проценка на очекуваниот надоместлив износ, нетиран за трошокот потребен да ги реализира средствата, врз основа на неколку фактори, вклучувајќи независни проценки. Меѓутоа, имајќи го предвид претходното, фактичките реализирани износи можат да бидат различни од направените проценки.

	Сметководствена вредност		Објективна вредност намалена за трошоци за продажба	
	2016	2015	2016	2015
Преземени средства	224.347	247.895	224.347	247.895

	Преземени средства
На 01 Јануари 2016	247.895
Зголемување	24.272
Продажба	(757)
Нето добивки/загуби од проценка	(47.063)
На 31 Декември 2016	224.347
На 01 Јануари 2015	635.442
Зголемување	8.425
Продажба	(287.589)
Нето добивки/загуби од проценка	(108.383)
На 31 Декември 2015	247.895

23. Останати средства

	2016	2015
Претплати	8.860	20.935
Побарувања од купувачи	235.448	190.712
Побарувања по провизии	70.304	80.017
Пензии платени однапред	716.687	617.708
Останато	93.495	87.473
Намалени: исправка на вредноста	(46.968)	(90.516)
	1.077.826	906.329
Тековни	1.077.826	906.329

Движење на исправка на вредност на останати средства

	2016		2015	
	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност
На 1 јануари	90.516	-	99.922	-
Нето зголемување/(ослободување) на исправка на вредност	20.582	-	7.610	-
Курсни разлики и други прилагодувања	(3)	-	9	-
Отпишани побарувања	(64.127)	-	(17.025)	-
На 31 декември	46.968	-	90.516	-

24. Вложувања во придружени друштва (по методот на главнина)

	2016	2015
Нов Пензиски Фонд	182.369	175.044
	182.369	175.044

	% на учество		
	Држава	2016	2015
Нов Пензиски Фонд А.Д Скопје	Република Македонија	49%	49%

Преглед на финансиските информации за придруженото друштво кое е вклучено во сметководствената евиденција по методот на главнина, некорегирано за процентот на сопственоста кој го поседува Банката:

2015	Средства	Обврски	Приходи	Добивка / (Загуба)
Нов пензиски фонд А.Д. Скопје	378.726	21.265	183.741	55.941
Состојба на 31 декември	378.726	21.265	183.741	55.941

2016	Средства	Обврски	Приходи	Добивка / (Загуба)
Нов пензиски фонд А.Д. Скопје	394.423	22.819	201.795	64.449
Состојба на 31 декември	394.423	22.819	201.795	64.449

25. Вложување во недвижности

	2016	2015
Вложување во недвижности дадени под закуп по објективна вредност на 1 јануари	114.531	125.849
Нето загуби / (добивки) од промени од објективна вредност	(11.520)	(11.318)
Вложување во недвижности дадени под закуп по објективна вредност на 31 декември	103.011	114.531

Дел од недвижностите и опремата, кои не се користат од Банката за сопствени цели, Банката ги класифицира како вложување во недвижност. Недвижностите (Земјиште и згради), класифицирани како вложување во недвижности дадени под закуп, не се амортизираат и се мерат по објективната вредност. Заклучно со 31 декември 2016 година Банката овие вложувања ги евидентира врз основа на проценка извршена од страна на внатрешен проценител.

Во проценката се применува еден од приходните методи – метод на директна капитализација. Проценката на пазарната вредност на имотот директно зависи од очекуваниот годишен нето-приход на средствата или приход кој се обезбедува од издавањето на имотот под закуп.

Во проценката се користи целокупната документација за имотот, веб-сајтови за понудата и побарувачката на слични недвижности, статистички податоци, информации за продажба и изнајмување на соодветни недвижности од страна на инвеститорите, информации за каматната стапка на благајничките записи и обврзници.

Мерењето на објективната вредност е направено со користење на техника за вреднување при која најниското ниво на влезен параметар кој е значаен за објективното мерење е директно или индиректно познат (ниво 2).

Опис на методологијата која се користеше и клучните инпути за вреднување на вложување во имот даден под закуп:

Методологија	Влезни параметри	Опсег
Метод на директна капитализација	Нето-приход од изнајмување Стапка на капитализација	6,5 евра по квадратен метар 7,63%

Зголемувањата (намалувањата) на стапката за изнајмување и стапката на капитализација нема да резултира во значајно пониска (повисока) објективна вредност на вложувањата во имот даден под закуп.

Приходот од наемнина на недвижностите дадени под закуп е МКД 7.182.000 (2015: МКД 7.181.000).

26. Недвижности и опрема

	Земјиште и згради	Мебел и опрема	Инвестиции во тек	Останато	Вкупно
На 31 декември 2014					
Набавна вредност	2.126.333	1.241.455	993	60.141	3.428.922
Акумулирана амортизација	(255.722)	(1.045.669)	-	(56.696)	(1.358.087)
Нето сметководствена вредност	1.870.611	195.786	993	3.445	2.070.835
На 31 декември 2015					
Почетна сметководствена вредност	1.870.611	195.786	993	3.445	2.070.835
Зголемувања	82.383	100.606	6.842	3.351	193.182
Пренос	-	-	(2.183)	2.183	-
Пренос во недвижности под закуп	944	-	-	-	944
Отуѓување и расходување	(38.105)	(32)	-	-	(38.137)
Амортизација за годината	(48.694)	(73.853)	-	(2.301)	(124.848)
Крајна сметководствена вредност	1.867.139	222.507	5.652	6.678	2.101.976
На 31 декември 2015					
Набавна вредност	2.171.555	1.342.029	5.652	65.675	3.584.911
Акумулирана амортизација	(304.416)	(1.119.522)	-	(58.997)	(1.482.935)
Нето сметководствена вредност	1.867.139	222.507	5.652	6.678	2.101.976
На 31 декември 2016					
Почетна сметководствена вредност	1.867.139	222.507	5.652	6.678	2.101.976
Зголемувања	2.292	101.695	-	126	104.113
Пренос	-	5.526	(5.526)	-	-
Отуѓување и расходување	-	(137)	-	-	(137)
Амортизација за годината	(49.216)	(79.329)	-	(1.743)	(130.288)
Крајна сметководствена вредност	1.820.215	250.262	126	5.061	2.075.664
На 31 декември 2016					
Набавна вредност	2.173.847	1.449.113	126	65.801	3.688.887
Акумулирана амортизација	(353.632)	(1.198.851)	-	(60.740)	(1.613.223)
Нето сметководствена вредност	1.820.215	250.262	126	5.061	2.075.664

На 31 Декември 2016 година Банката нема никаков имот заложен како колатерал (2015: 0).

27. Нематеријални средства

	Софтвер	Други нематеријални средства	Вкупно
На 31 декември 2014			
Набавна вредност	233.173	139.274	372.447
Акумулирана амортизација	(160.874)	(122.851)	(283.725)
Нето сметководствена вредност	72.299	16.423	88.722
На 31 декември 2015			
Почетна сметководствена вредност	72.299	16.423	88.722
Зголемувања	38.048	30.511	68.559
Пренос	(13.508)	13.508	-
Амортизација	(27.909)	(8.819)	(36.728)
Крајна сметководствена вредност	68.930	51.623	120.553
На 31 декември 2015			
Набавна вредност	257.713	183.293	441.006
Акумулирана амортизација	(188.783)	(131.670)	(320.453)
Нето сметководствена вредност	68.930	51.623	120.553
На 31 декември 2016			
Почетна сметководствена вредност	68.930	51.623	120.553
Зголемувања	41.374	5.311	46.685
Пренос	-	-	-
Амортизација	(24.968)	(8.145)	(33.113)
Крајна сметководствена вредност	85.336	48.789	134.125
На 31 декември 2016			
Набавна вредност	299.087	188.604	487.691
Акумулирана амортизација	(213.751)	(139.815)	(353.566)
Нето сметководствена вредност	85.336	48.789	134.125

28. Депозити од банки

	2016	2015
Депозити по видување:		
- Банки и штедилници	569.669	509.013
- Осигурителни друштва	124.981	83.578
- Други финансиски институции	336.661	157.870
Орочени депозити:		
- Банки и штедилници	10.226	-
- Осигурителни друштва	392.915	450.843
- Други финансиски институции	59.870	157.839
Ограничени депозити:		
- Банки и штедилници	12.296	12.319
- Осигурителни друштва	1.119	957
- Други финансиски институции	7.957	7.949
	1.515.694	1.380.368
Тековни	1.313.332	1.023.929
Нетековни	202.362	356.439

Ефективната каматна стапка на депозитите по видување од банки и финансиски институции е 0,03% (2015: 0,02% до 3,75%) годишно, додека ефективните каматни стапки на орочените депозити се од 0,02% до 5,5% (2015: 0,1% до 9,5%) годишно.

29. Депозити од комитенти

	2016	2015
Препријатија		
- Тековни / трансакциски сметки	11.404.446	11.889.942
- Орочени депозити	2.367.768	1.872.144
- Ограничени депозити	693.022	843.548
Јавни институции		
- Тековни / трансакциски сметки	178.502	199.294
- Орочени депозити	408	392
- Ограничени депозити	24	-
Физички лица		
- Тековни / трансакциски сметки	15.468.461	12.291.055
- Орочени депозити	25.325.808	26.897.680
- Ограничени депозити	1.972.462	1.942.952
	57.410.901	55.937.007
Тековни	47.358.711	46.224.049
Нетековни	10.052.190	9.712.958

Ефективните каматни стапки на тековните сметки се движат од 0% до 2,60% (2015: од 0% до 2,00%) годишно, додека ефективните каматни стапки на орочените депозити се движат од 0% до 9,50% (2015: од 0% до 7,50%) годишно.

30. Обврски по кредити

	Каматна стапка (%)	2016	2015
Домашни извори:			
Македонска банка за поддршка и развој (МБПР)	1,00%-5,00%	942.018	1.346.264
Македонска развојна фондација за претпријатијата (МРФП)	3,73%-4,80%	146.340	171.706
Министерство за финансии (МФ)	6m EURIBOR+0,50%; 0,19%-3,00%	75.141	125.306
Странски извори:			
Nova Ljubljanska banka d.d.	1mCHFLIBOR+2,25%;	23.190	57.678
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)	6m EURIBOR+3,50%; 6m EURIBOR+3,35%; 6m EURIBOR+2,60% with zero floor clause (2,60%-3,296%)	311.639	370.621
NLB Leasing d.o.o Ljubljana	6m EURIBOR+6,30%	545	-
		1.498.873	2.071.575
Тековни		629.645	735.157
Нетековни		869.228	1.336.418

Кредитите доделени од страна на Македонска банка за поддршка и развој (МБПР), Министерството за финансии

(МФ) и Македонска развојна фондација за претпријатијата (МРФП), се обезбедени со меници од НЛБ Банка. Кредитната линија на Европска инвестициона банка (ЕИБ) преку МБПР е обезбедена со меници и Меница во форма на Нотарски акт која е заложена во корист на МБПР.

Кредит од Европската Банка за обнова и развој (ЕБОР)

Во текот на 2016 година, Банката повлече 4 транши од кредитната линија на EU/EBRD Western Balkans Sustainable Energy Financing Facility II договор за кредит од 16.04.2014 (Транша А) во износ од ЕУР 1.236.000 наменети за промовирање на одредени проекти за енергетска ефикасност. Во текот на 2016 година, Банката повлече 1 транша од кредитната линија EU/EBRD Western Balkans Sustainable Energy Financing Facility II Транша В во износ од ЕУР 137.345.

На 30.12.2016, НЛБ Банка АД Скопје потпиша долгорочна кредитна линија со Европската Банка за обнова и развој, во износ од 3 милиони ЕУР (во 2 транши: обврзувачка Транша А во износ до 1 милион ЕУР и необврзувачка Транша В во износ до 2 милиони ЕУР), со каматна стапка од 6m EURIBOR + 2,4% p.a како дел од Western Balkan Woman in Business Program II. Овој кредит е наменет за понатамошно финансирање на трговци поединци, мали и средни претпријатија, кои се менаџирани или во доминантна сопственост на жени.

Кредити од Македонска Банка за Поддршка и Развој (МБПР)

Во текот на 2016 година беа повлечени следните транши од кредитната линија аранжирана преку МБПР со средства од Европска Инвестициона Банка:

- ЕУР 1.651.103 со 1% годишна каматна стапка од МБПР/ЕИБ (III) кредитна линија
- ЕУР 240.000 со 1% годишна каматна стапка од МБПР/ ЕИБ (IV) кредитна линија

Горенаведените транши се со рок на доспевање од 3 до 8 години, во периодот од 15 јануари 2017 до 15 октомври 2023 година. На 31 декември 2016 година, износот на кредити за кои Банката има воспоставено залог на побарувања е МКД 835.774.570.

До крајот на 2016 година вкупните обврски за оваа кредитна линија изнесуваат ЕУР 15.183.947, од кои ЕУР 5.365.675 се очекува да се отплатат во 2017 година, ЕУР 3.730.367 во 2018 година, ЕУР 2.811.216 во 2019, ЕУР 1.849.446 во 2020 година, ЕУР 806.679 во 2021 година, ЕУР 437.699 во 2022 година и ЕУР 182.857 во 2023 година.

Кредити од Македонска Развојна Фондација на Претпријатија (МРФП)

Во текот на 2016 година, Банката повлече неколку транши од оваа кредитна линија од МРФП во вкупен износ од ЕУР 1.200.000, наменети за понатамошно финансирање на микро и мали претпријатија, специфични проекти како и индивидуални претприемачи.

Кредити од Министерството за финансии (МФ)

Во текот на 2016 година, Банката повлече неколку транши преку кредитната линија Заеми од Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд (ЗКДФ) во вкупен износ од ЕУР 154.504, наменет за кредитирање на основни земјоделски производители, мали и средни претпријатија за агро-преработка и мали и средни претпријатија за агро-извоз.

Финансиски наем од NLB Leasing d.o.o Ljubljana

Банката има земено транспортно средство под финансиски наем со рок на отплата од 4 години и каматна стапка 6 месечен EURIBOR + 6,3%.

Сметководствената вредност на финансискиот наем на 31.12.2016 година изнесува МКД 545.000 (2015: МКД 0).

Обврските по основ на камата на финансискиот наем на 31.12.2016 година изнесуваат МКД 1.000 (2015: МКД 0)

31. Посебни резерви за вонбилансни ставки

	2016	2015
На 1 јануари	250.154	226.196
Во билансот на успех (Белешка 10)		
- Дополнителни резерви	29.867	72.543
- Неискористени ослободени износи	(72.216)	(49.158)
Курсни разлики	(89)	573
На 31 декември	207.716	250.154
Тековни	135.561	171.848
Нетековни	72.155	78.306

Посебната резерва за вонбилансни ставки се однесува за вонбилансната кредитна изложеност.

32. Субординирани обврски

	Каматна стапка (%)	2016	2015
Nova Ljubljanska banka d.d	6m EURIBOR+7,50%; from 26.12.2016 6m EURIBOR+6,25%	674.850	675.820
EFSE Netherlands B.V.	6m EURIBOR+6,30%; from 22.09.2016 6m EURIBOR+5,00%	748.021	752.145
International Finance Corporation	6m EURIBOR+7,50%; from 15.12.2016 6m EURIBOR+6,25%	611.243	612.145
		2.034.114	2.040.110
Тековни		12.365	15.472
Нетековни		2.021.749	2.024.638

Субординираниот заем од European Fund for Southeast Europe (EFSE) на износ од ЕУР 12.000.000 беше одобрен со каматна стапка 6 месечен EURIBOR + 4,20 % годишно (после 22.09.2013 година 6 месечен EURIBOR + 6,30% годишно) со рок на отплата од 10 години (до 2018 година). Конверзијата во капитал ќе биде одредена во согласност со условите дадени од Договорот потпишан помеѓу ЕФСЕ и НЛБ Банка АД. Со анекс на договор од 22.09.2016 година каматната стапка е утврдена на 6 месечен EURIBOR + 5,00% годишно со Zero Floor клаузула.

Субординираниот заем од International Finance Corporation (IFC) на износ од ЕУР 10.000.000, беше одобрен со каматна стапка од 6 месечен EURIBOR + 7,5% годишно и рок на отплата од 10 години (до 2025 година). Со анекс на договор од 15.12.2016 година

каматната стапка е утврдена на 6 месечен EURIBOR + 6,25% годишно без Zero Floor клаузула.

Субординираниот заем од НЛБ Д.Д. Љубљана на износ од ЕУР 11.000.000, беше одобрен со каматна стапка од 6 месечен EURIBOR + 7,5% годишно и рок на отплата од 10 години (до 2025 година). Со анекс на договор од 26.12.2016 година каматната стапка е утврдена на 6 месечен EURIBOR + 6,25% годишно со Zero Floor клаузула.

За EFSE Субординираниот заем и IFC Субординираниот заем, НЛБ д.д. Љубљана има издадено Писмо за поддршка (Soft Letters of Comfort).

33. Останати обврски

	2016	2015
Обврски за дивиденди објавени за исплаќање	7.777	6.766
Временски разграничени обврски	103.840	113.929
Обврски за предвремени уплати	241.218	177.675
Обврски кон добавувачи	27.327	43.405
Обврски за пресметани награди на членови на Управен одбор и менаџментот	63.786	61.760
Долгорочни користи за вработените	21.401	30.944
Обврски за неискористени годишни одмори	19.119	18.127
Сметки за операции со кредитни картички	158.798	41.872
Резервации за потенцијални обврски за судски спорови	171.319	155
Останато	20.413	19.456
	834.998	514.089

Движењето на резервациите за потенцијални обврски за судски спорови е прикажано подолу:

	2016	2015
Состојба на 1 јануари	155	-
- Дополнителни резервации (Белешка 15)	171.251	155
- Искористени резервирања	(87)	-
Состојба на 31 декември	171.319	155

Движењето на долгорочните користи за вработените е прикажано подолу:

	2016	2015
Состојба на 1 јануари	30.944	16.981
Платени користи	(7.988)	(2.500)
Пренос во капитал-ревалоризациски резерви	(2.810)	3.009
Актуарски загуби (Белешка 15)	(412)	11.599
Камата за актуарски користи	1.667	1.855
Состојба на 31 декември	21.401	30.944

Во позицијата Обврски за предвремени уплати се вклучени примањата по основ на недоспеани кредити и камати во износ од МКД 196.015.000 (2015: МКД 140.287.000).

Долгорочните користи за вработените вклучуваат јубилејни награди и отпремнини при одење во пензија.

34. Потенцијални обврски

а. Гаранции, акредитиви и лимити

Банката издава банкарски гаранции и акредитиви во име на своите комитенти на трети лица. Истекувањата на роковите на кои се издадени не се концентрирани во еден период.

Следната табела ги покажува договорните износи на преземените обврски на Банката по категории:

	2016	2015
Гаранции		
- во МКД	4.996.706	4.201.443
- во странска валута	1.446.872	1.705.027
Акредитиви		
- во странска валута	678.191	784.407
- Лимити на сметки и картици	3.099.156	2.931.839
	10.220.925	9.622.716
Намалено: посебна резерва за оштетување (Белешка 31)	(207.716)	(250.154)
	10.013.209	9.372.562

Овие потенцијални обврски имаат вонбилансен кредитен ризик, бидејќи само надоместоците и исправките за потенцијални загуби се признаваат во билансот на состојба, се додека обврските не се исполнат или истечат. Голем број од потенцијалните обврски ќе истечат без да бидат целосно или делумно авансирани. Поради тоа, износите не претставуваат очекуван иден паричен тек.

б. Судски спорови

Судските спорови се честа појава во банкарската индустрија, што се должи на природата на бизнисот. Износот на судски спорови против Банката е приближно МКД 2.555.689.000. Раководството на Банката очекува позитивен исход, без материјално значајни загуби по овие спорови, и од тие причини Банката утврди резервации за судски спорови, за шест судски предмети во износ од МКД 171.319.000 заклучно со 31.12.2016 година.

35. Трансакции со поврзани страни

Според Статутот, највисоко тело на Банката е Собранието, кое е составено од сите иматели на регистрираните обични акции на Банката. Свкупната контрола врз Банката е во рацете на неизвршниот одбор на директори („Надзорниот одбор“) кој е назначен од страна на акционерите.

Банката е контролирана од страна на Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана која поседува 86,97% (2015: 86,97%) од акциите со право на глас. Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана е во сопственост (100%) на Република Словенија.

Во поврзани субјекти се вклучени Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, НЛБ Пензиски фонд Скопје, НЛБ Група-цијата, лица со посебни права и одговорности во Банката и нивните поврзани субјекти. Многубројни банкарски трансакции се одвиваат со поврзаните субјекти во нормалниот тек на работење и се базирани на пазарни услови. Активностите вклучуваат кредити, депозити и други трансакции.

Обемот на трансакции со поврзаните страни, како и состојбите на крајот на годината се следните:

За годината завршена на 31 декември 2016:

	Матично друштво	Придружени претпријатија	Други поврзани страни
Биланс на успех			
Приходи од камати	27	-	4.407
Приходи од провизии и надомести	4.154	1.085	2.508
Расходи за камати	(51.785)	(1.665)	(4.436)
Расходи за провизии и надомести	(20.004)	-	(34.304)
Нето добивки / (загуби) од финансиски инструменти чувани за тргување	4.382	-	(105)
Други оперативни приходи	(5.110)	36.884	5.282
Други оперативни расходи	(377)	1.116	(1.072)
Биланс на состојба			
Пари и парични еквиваленти			
Состојба на 1 јануари	237.163	-	-
Кредити издадени во текот на годината	91.458.105	48	13.399
Кредити отплатени во текот на годината	(91.216.377)	(48)	(13.399)
Состојба на 31 декември	478.891	-	-
Кредити			
Состојба на 1 јануари	-	-	157.413
Кредити издадени во текот на годината	-	1.232	5.786.252
Кредити отплатени во текот на годината	-	(1.232)	(5.794.669)
Состојба на 31 декември	-	-	148.996
Други средства			
Состојба на 1 јануари	64	685	185
Други средства издадени во текот на годината	4.703	8.460	4.855
Други средства отплатени во текот на годината	(4.763)	(8.944)	(4.976)
Состојба на 31 декември	4	201	64
Депозити			
Состојба на 1 јануари	1.006	56.661	329.456
Депозити примени во текот на годината	507.388	3.127.589	6.537.446
Депозити отплатени во текот на годината	(507.569)	(3.158.243)	(6.584.483)
Состојба на 31 декември	825	26.007	282.419
Обврски по кредити			
Состојба на 1 јануари	733.498	-	-
Кредити настанати во текот на годината	61.813	-	2.491
Кредити отплатени во текот на годината	(97.272)	-	(1.946)
Состојба на 31 декември	698.039	-	545
Други обврски			
Состојба на 1 јануари	41.934	105.023	(33.644)
Други обврски настанати во текот на годината	708.718	70.146	300.645
Други обврски отплатени во текот на годината	(682.101)	(20.819)	(339.746)
Состојба на 31 декември	68.551	154.350	(72.745)

За годината завршена на 31 декември 2015:

	Матично друштво	Придружени претпријатија	Други поврзани страни
Биланс на успех			
Приходи од камати	52	-	4.887
Приходи од провизии и надомести	3.049	261	1.850
Расходи за камати	(28.037)	(3.335)	(38.135)
Расходи за провизии и надомести	(16.773)	-	(30.559)
Нето добивки / (загуби) од финансиски инструменти чувани за тргување	(12.454)	-	(42)
Други оперативни приходи	55.031	32.939	2.839
Други оперативни расходи	(2.232)	915	(162.978)
Биланс на состојба			
Пари и парични еквиваленти			
Состојба на 1 јануари	423.609	-	-
Кредити издадени во текот на годината	72.268.752	190	13.979
Кредити отплатени во текот на годината	(72.455.198)	(190)	(13.979)
Состојба на 31 декември	237.163	-	-
Кредити			
Состојба на 1 јануари	-	-	129.040
Кредити издадени во текот на годината	-	709	5.264.496
Кредити отплатени во текот на годината	-	(709)	(5.236.123)
Состојба на 31 декември	-	-	157.413
Други средства			
Состојба на 1 јануари	62	3.003	36
Други средства издадени во текот на годината	3.710	8.063	3.740
Други средства отплатени во текот на годината	(3.708)	(10.381)	(3.591)
Состојба на 31 декември	64	685	185
Депозити			
Состојба на 1 јануари	3.272	44.833	330.231
Депозити примени во текот на годината	423.382	10.363.976	6.106.774
Депозити отплатени во текот на годината	(425.648)	(10.352.148)	(6.107.549)
Состојба на 31 декември	1.006	56.661	329.456
Обврски по кредити			
Состојба на 1 јануари	82.860	-	1.089.778
Кредити настанати во текот на годината	753.219	-	479.086
Кредити отплатени во текот на годината	(102.581)	-	(1.568.864)
Состојба на 31 декември	733.498	-	-
Други обврски			
Состојба на 1 јануари	6.237	86.152	(9.246)
Други обврски настанати во текот на годината	104.898	31.508	489.114
Други обврски отплатени во текот на годината	(69.201)	(12.637)	(513.512)
Состојба на 31 декември	41.934	105.023	(33.644)

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

Вкупните надомести за клучниот менаџерски персонал се следните:

	2016	2015
Извршни директори	27.927	40.523
Неизвршни директори	1.048	1.165
	28.975	41.688

36. Комисионо работење

	2016	2015
Претпријатија	31.747.733	16.400.657
Физички лица	55.086	60.163
Останато	113.884	12.172.098
	31.916.703	28.632.918

Банката управува со средства во име на трети лица, кои главно се во облик на кредити на различни комитенти. Банката прима приходи од надомести за обезбедување на овие услуги. Комисионите средства не се средства на Банката и не се признаени во билансот на состојба. Банката не е изложена на каков било кредитен ризик поврзан со ваквите пласмани, бидејќи таа не ги гарантира овие вложувања.

37. Запишан капитал

	Број на акции	Обични акции	Премии од акции	Акции без право на глас	Вкупно
На 1 јануари 2015	854.061	854.061	2.274.484	-	3.128.545
На 31 декември 2015	854.061	854.061	2.274.484	-	3.128.545
На 31 декември 2016	854.061	854.061	2.274.484	-	3.128.545

Запишаниот капитал на Банката се состои од 854.061 обични акции (2015: 854.061 обични акции). Обичните акции имаат номинална вредност од МКД 1.000 (2015: МКД 1.000). Сите издадени акции се платени во целост.

Имателите на обични акции имаат право да примаат дивиденди како што е објавено и имаат право на еден глас по акција на Собранието на акционери на Банката.

Долунаведените акционери имаат повеќе од 5% од издадените акции со право на глас:

	% на акции со право на глас	
Акционери	2016	2015
Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана	86,97%	86,97%

Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана поседува 86,97% од вкупниот запишан капитал и право на глас на НЛБ Банка АД Скопје.

После датумот на билансот на состојба нема објавени дивиденди.

Законски резерви

Според локалната законска регулатива, Банката треба да издвојува, 5% од нето добивката за годината за законска резерва сè додека законската резерва не достигне износ еднаков од една десетина од регистрираната основна главни-

на. Сè додека не се достигне минималното ниво, законската резерва може да се користи само за покривање на загуби.

Според локалната законската регулатива, даночната основа може да се намали за износот на вложувања во материјални и нематеријални средства. За да се искористи даночното ослободување за инвестиции, Банката мора да пренесе дел од добивката во останати резерви, во износ кој очекува да се инвестира во материјални и нематеријални средства. Реинвестираната добивка во текот на 2016 година во материјални и нематеријални средства изнесува МКД 113.389.000.

Ревалоризациски резерви

Ревалоризациската резерва го вклучува кумулативниот нето ефект од промените во објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба сè до моментот на нивното депризнавање или оштетување.

Банката признава ревалоризациски резерви со мерење на сегашната вредност на дефинираните користи за вработени во согласност со МСС 19. Ефектот на разликата помеѓу претходните актуарски претпоставки и она што навистина настанало и промените во актуарските претпоставки (демографски и финансиски претпоставки и дисконтниот фактор) кои се однесуваат за отпремнини, се признаваат како ревалоризациски резерви во останатата сеопфатната добивка.

	2016	2015
Ревалоризациски резерви на хартии од вредност расположливи за продажба	(4.683)	(5.260)
Ревалоризациски резерви од долгорочни користи за вработени	(199)	(3.009)
	(4.882)	(8.269)

Движење на ревалоризациските резерви:

	2016	2015
Ревалоризациски резерви од хартии од вредност расположливи за продажба		
На 1 јануари	(8.269)	(4.914)
Нето добивки/(загуби) од промени во објективната вредност (Белешка 21)	577	(346)
Пренос во резерви од долгорочни користи за вработени	2.810	(3.009)
На 31 декември	(4.882)	(8.269)

Задржана добивка

Еден дел од Задржаната добивка е реинвестирана добивка од претходната година, која беше издвоена со распределба на добивката и е за инвестиции во наредната година за материјални и нематеријални средства, со цел користење на даночни ослободувања за направените инвестиции. Според одлуката, Банката издвои износ од МКД 249.481.000 за инвестиции, а реинвестираната добивка во 2016 година за материјални и нематеријални средства, изнесува МКД 113.389.000.

38. Заработка по акција

Пресметката на заработката по акција на 31 декември 2016 е направена врз основа на нето-добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од МКД 1.591.873.000 (2015: МКД 710.151.000) и пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2016 од 854.061 акции (2015: 854.061 акции). Пресметката за основната заработка по акција е:

	2016	2015
Нето добивка од основна и разводната заработка од акција	1.591.873	710.151
Пондериран просечен број на акции за основна и разводната заработка по акција:		
Основна заработка по акција (во МКД)	1.863,89	831,50
Разводната заработка по акција (во МКД)	1.863,89	831,50

Пресметката за пондерираниот просечен број на обични акции за годината што завршува на 31 декември 2016 и 2015 е како што следи:

	2016	2015
Издадени обични акции на 1 јануари	854.061	854.061
На 31 декември	854.061	854.061

Не постојат други трансакции кои вклучуваат обични акции или потенцијални обични акции помеѓу датумот на известување и датумот на одобрување на овие финансиски извештаи.

39. Парични средства и парични еквиваленти

За цели на изготвување на извештајот за паричните текови, паричните средства и паричните еквиваленти со рочност до 3 месеци од денот на стекнувањето се состојат од следните ставки:

	2016	2015
Парични средства и сметки во НБРМ (Белешка 18)	5.679.065	4.304.421
Благајнички записи (Белешка 21)	4.026.810	4.389.249
Пласмани во и кредити на банки (Белешка 19)	4.178.184	3.683.275
	13.884.059	12.376.945

40. Рочна структура на активата и обврските

Во табелата подолу е анализата на средствата и обврските во зависност од рочноста.

На 31 Декември 2016	До 12 месеци	Над 12 месеци	Вкупно
Актива			
Парични средства и сметки во НБРМ	5.679.065	2.100.697	7.779.762
Пласмани во и кредити на банки	4.330.271	11.000	4.341.271
Кредити на и побарувања од комитенти	15.994.929	30.254.876	46.249.805
Вложувања во хартии од вредност	6.260.540	3.433.966	9.694.506
Преземени средства врз основа на неплатени побарувања	222.560	1.787	224.347
Останати средства	1.077.826	-	1.077.826
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	182.369	182.369
Вложување во недвижности дадени под закуп	-	103.011	103.011
Недвижности и опрема	-	2.075.664	2.075.664
Нематеријални средства	-	134.125	134.125
Вкупна актива	33.565.191	38.297.495	71.862.686
Обврски			
Депозити од банки	1.313.332	202.362	1.515.694
Депозити од други комитенти	47.358.711	10.052.190	57.410.901
Обврски по кредити	629.645	869.228	1.498.873
Резервирања	135.561	72.155	207.716
Обврски за данок на добивка (тековен)	89.944	-	89.944
Одложени даночни обврски	-	2.333	2.333
Субординирани обврски	12.365	2.021.749	2.034.114
Останати обврски	830.697	4.301	834.998
Вкупно обврски	50.370.255	13.224.318	63.594.573
Нето	(16.805.064)	25.073.177	8.268.113

На 31 Декември 2015	До 12 месеци	Над 12 месеци	Вкупно
Актива			
Парични средства и сметки во НБРМ	4.304.421	2.004.106	6.308.527
Пласмани во и кредити на банки	5.090.768	57.573	5.148.341
Кредити на и побарувања од комитенти	15.749.395	27.926.841	43.676.236
Вложувања во хартии од вредност	7.220.182	3.450.799	10.670.981
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	178.423	69.472	247.895
Останати средства	906.329	-	906.329
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	175.044	175.044
Вложување во недвижности дадени под закуп	-	114.531	114.531
Недвижности и опрема	-	2.101.976	2.101.976
Нематеријални средства	-	120.553	120.553
Вкупна актива	33.449.518	36.020.895	69.470.413
Обврски			
Депозити од банки	1.023.929	356.439	1.380.368
Депозити од други комитенти	46.224.049	9.712.958	55.937.007
Обврски по кредити	735.157	1.336.418	2.071.575
Резервирања	171.848	78.306	250.154
Обврски за данок на добивка (тековен)	18.749	-	18.749
Одложени даночни обврски	-	3.037	3.037
Субординирани обврски	15.472	2.024.638	2.040.110
Останати обврски	510.116	3.973	514.089
Вкупно обврски	48.699.320	13.515.769	62.215.089
Нето	(15.249.802)	22.505.126	7.255.324

41. Настани по денот на составување на билансот

На 17 Март 2017 година, НЛБ д.д. Љубљана го објави започнувањето на барање на инвеститори за откуп на 100% од акционерскиот капитал на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје, друштво за управување со пензиски фондови со седиште во Македонија, што управува со два пензиски фонда во Република Македонија (пензиски фонд од задолжителниот втор столб и пензиски фонд од доброволниот трет столб). НЛБ д.д. Љубљана поседува 51% од акционерскиот капитал на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје, а останатите 49% се во сопственост на НЛБ Банка АД Скопје, која претставува подружница на НЛБ д.д. Љубљана, која што го продава својот удел во акционерскиот капитал на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје заедно со НЛБ д.д. Љубљана.

По датумот на извештаите, не се настанати други материјални настани за кои е потребно дополнително обелоденување во финансиските извештаи.

